

**PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV
İRANIN SƏRHƏD QOŞUNLARI
KOMANDANININ RƏHBƏRLİK
ETDİYİ NÜMAYƏNDƏ
HEYƏTİNİ QƏBUL EDİB**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 11-də İran İslam Respublikasının Sərhəd Qoşunlarının komandanı Qasım Rəzayinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında...

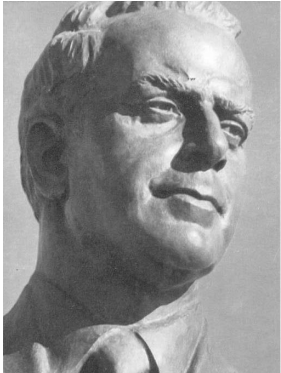
➔ Bax səh. 2

**PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV
NATO MÜTTƏFİQ QÜVVƏLƏRİNİN
AVROPADAKI BAŞ KOMANDANININ
RƏHBƏRLİK ETDİYİ NÜMAYƏNDƏ
HEYƏTİNİ QƏBUL EDİB**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 11-də NATO Müttəfiq Qüvvələrinin Avropadakı Baş komandanı (SACEUR) Körtis Skaparottinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın NATO ilə tərəfdaşlığının uzun tarixə və geniş gündəliyə malik olduğunu...

➔ Bax səh. 2

Yeni Azərbaycan Partiyası
Azərbaycanı müstəqillik
yolunda inkişaf etdirməyə
qadir bir partiyadır

Heydar Aliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur, 12 dekabr 2018-ci il, çərşənbə / № 235 (5362). Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Ulu öndər Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik irsi əbədiyaşardır

Bu gün Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin anım günüdür

**ƏLİ ƏHMƏDOV: AZƏRBAYCAN
XALQI NƏ QƏDƏR YAŞAYACAQSA,
ONUN QƏLBİNDƏ HEYDƏR
ƏLİYEVİN XATİRƏSİNƏ HÖRMƏT
VƏ EHTİRAM DAİM OLACAQ**

"Azərbaycan vətəndaşları Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım gününü qeyd etməklə Onun xatirəsinə olan böyük ehtiramı ifadə edirlər...

➔ Bax səh. 3

**ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV
ÜMUMBƏŞƏRİ ŞƏXSİYYƏTDİR**

2018-ci il - "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" tariximizin hər bir səhifəsini vərəqləməyə geniş imkanlar yaradır. Əbəs yerə deyilmir ki, zaman hakim, tarix isə yaddaşdır. İllər bir-birini əvəzlədikcə, bu günü-müzdən dünənimizə bir baxış keçirməklə uğurlarımızın fonunda keçilən yolun dəyərləndirilməsinin obyektiv aparılmasının bir zərurət olduğunu daha aydın görür, tarixdə şəxsiyyətlərin rolunu daha yüksək qiymətləndirir, ən əsası aforizmə çevrilən bu fikri bir daha təsdiqləmiş oluruq: keçmişinə bağlı olan, bu günü ilə qürur duyan, gələcəyə böyük ümid bəsləyərək inamla irəliləyən xalqlar tarixin sərt və çətin sınaqlarından üzüağ çıxaraq, milli varlığını yüksək səviyyədə qoruyur, sözünün imzası qədr dəyəri olduğunu dünyaya nümayiş etdirir. Azərbaycan xalqı 1991-ci il 18 oktyabrda tarixi uğur qazanaraq dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etdi. Lakin həmin dövrdə ölkəyə səriştəsiz, idarəçilik qabiliyyəti olmayan, ən əsası, şəxsi ambisiyalarını dövlətin maraqlarından üstün tutan şəxslərin rəhbərlik etməsi...

➔ Bax səh. 7

**DÖVLƏT TƏHLÜKƏSİZLİYİ
XİDMƏTİNİN ŞƏXSİ HEYƏTİ
ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEVİN
XATİRƏSİNİ YAD EDİB**

Dekabrın 11-də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) şəxsi heyəti Fəxri xiyabana gələrək Ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsini yad edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin reisi...

➔ Bax səh. 4

Dmitri Savelyev:
Heydər Əliyev
azərbaycanlılara
firavanlaşan ölkəni,
bütün dünyaya həqiqi
vətənpərvərlik nümunəsini
miras qoyub
"Tarixdə bütöv bir dövrün
rəmzi olan, arxasında
xalqın getdiyi..."

➔ Bax səh. 4

Vladimir Solovoy:
Heydər Əliyev böyük
siyasi xadim idi
Təəssüf ki, Heydər Əliyev
oğlu ilə şəxsi tanışlığım
olmayıb, amma onun barəsində
çox eşitmişəm. O, hər
baxımdan böyük siyasi
xadim idi. Ölkəni bütün
qlobal dəyişikliklərdən...

➔ Bax səh. 4

Sergey Medvedev:
Heydər Əliyev mətbuat
nümayəndələri ilə həmişə
qeyri-rəsmi və səmimi
səraitdə işləyirdi
Rusiyanın birinci prezidenti
Boris Yeltsinin mətbuat katibi
işləmiş Sergey Medvedev
"Moskva-Baki" portalına...

➔ Bax səh. 11

Dmitri Kiselyov:
Heydər Əliyev Rusiya ilə
Azərbaycan arasında strateji
münasibətlərin qurulmasına
mühüm töhfə verib
Rusiya-Azərbaycan münasibətləri
təkcə Qafqazda deyil, daha geniş
regionda da sülh amilidir. AZƏRTAC
xəbər verir ki...

➔ Bax səh. 10

Prezidentin iş günü

Prezident İlham Əliyev Ləki-Qəbələ dəmir yolu xəttinin tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

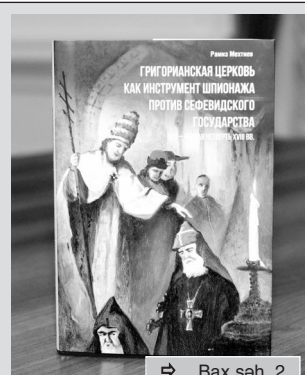
**Heydər Əliyev siyasi kursu:
sabitlik, güclü iqtisadiyyat və uğurlu
xarici siyasətin mükəmməl vəhdəti**

Müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, dünya şöhrətli siyasi xadim, türk dünyasının böyük oğlu, xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin siyasi kursunun analizi daim diqqət mərkəzində olmalıdır. Çünki bu kurs çox-tərəfli, müasir tələblərə tam cavab verən və çevik manevrlər etməyə imkan yaradan mükəmməl idarəetmə sistemidir. İllər keçdikcə Heydər Əliyevin dövlət xadimi kimi Azərbaycanın müstəqilliyində və idarə edilməsinin demokratikləşməsindəki əvəzsiz rolu daha aydın görünür. Hər keçən gün bu siyasi kursun istənilən sürətlə...

➔ Bax səh. 5

Səfəvilər dövlətinə qarşı
qriqorian kilsəsinin kəşfiyyat
və siyasi-ideoloji fəaliyyətinin
ifşa olunmasına həsr edilmiş
qiymətli monoqrafiya

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində dekabrın 11-də muzey kollektivi və respublika elmi ictimaiyyətinin...

➔ Bax səh. 2

**Ulu öndər Heydər Əliyev qüdrətli
siyasətçi kimi güclü və inkişaf edən Azərbaycan
dövlətinin əsasını qoymuşdur**

...Qərinələr, əsrlər və minilliklər boyu davam edən bəşər salnaməsi, sivilizasiyaların, lokal və global mədəniyyətlərin təkamülü və transformasiyası, eləcə də mövcud kəmiyyət dəyişikliklərinin yeni keyfiyyət dəyişikliyinə çevrilməsi nəticəsində Yer üzünün əşrəfi sayılan insan övladı və onun yaşadığı cəmiyyət adlıkdən adilliyə, varislıkdən müasirliyə doğru irəliləyərək müxtəlif dövrləri əhatə edən zaman və məkan müstəvisində...

➔ Bax səh. 6

**Respublika Veteranlar
Təşkilatının VIII plenumu
keçirilib**

Dekabrın 11-də Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının VIII plenumu keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə dövlət nümayəndələri, veteranlar, şəhər və rayon veteran təşkilatlarının sədrləri...

➔ Bax səh. 11

Prezident İlham Əliyev İranın Sərhəd Qoşunları komandanının rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 11-də İran İslam Respublikasının Sərhəd Qoşunlarının komandanı Qasım Rəzayinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikası arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrdə, o cümlədən sərhədlərin mühafizəsi ilə bağlı əməkdaşlıq sahəsində uğurla inkişaf etdiyini bildirib. Prezident İlham Əliyev iki ölkə vətəndaşlarının, iş adamlarının gediş-gəlişinin, yükdaşımalarının həyata

ta keçirildiyini vurğulayaraq, İran Azərbaycan sərhədini dostluq sərhədi kimi dəyərləndirib. Ölkələrimizin sərhəd xidməti rəhbərlərinin görüşünün önəmini qeyd edən dövlətimizin başçısı İran-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında Sərhəd Qoşunları xidmətlərinin əməkdaşlığının mühüm yer tutduğunu deyib. Prezident İlham Əliyev İran İslam Respublikasının Sərhəd Qoşunlarının komandanı Qasım Rəzayinin ölkəmizə səfərinin əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi işinə xidmət edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.

İran İslam Respublikasının Sərhəd Qoşunlarının komandanı Qasım Rəzay ölkəmizlə bağlı xoş hisslərini ifadə edərək, Prezident İlham Əliyevə yorulmaz fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə yenidən görüşməkdən, dövlətimizin başçısının iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafı ilə bağlı tövsiyələrini və dərin mənaflıq fikirlərini eşitməkdən məmnunluq hissi keçirdiyini deyib və Bakıya səfərlərinin onlarda xoş xatirələr doğurduğunu bildirib.

Söhbət zamanı əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezident İlham Əliyev NATO Müttəfiq Qüvvələrinin Avropadakı Baş komandanının rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 11-də NATO Müttəfiq Qüvvələrinin Avropadakı Baş komandanı (SACEUR) Körtis Skaparrottin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın NATO ilə tərəfdaşlığının uzun tarixə və geniş gündəliyə malik olduğunu deyəən dövlətimizin başçısı bu ilin iyul ayında NATO-nun mənzil-qərargahına son səfərinə və Brüssel-də keçirilmiş Zirvə toplantısında iştirakını xatırlayıb və bunun əlaqələrimizin inkişafına müsbət təsir göstərdiyini qeyd edib. Dövlətimizin başçısı ümumilikdə NATO-nun mənzil-qərargahına etdiyi bütün səfərlərin müsbət xarakter daşdığını qeyd edib. Prezident İlham Əliyev NATO-nun Əfqanıstanda Qətiyyətli Dəstək Missiyasında ölkəmizin fəal iştirak etdiyini, Azərbaycan hərbiçilərinin sayının artırıldığını və əməliyyatlarda iştirak edən dövlətlərə zəruri nəqliyyat və logistik dəstək göstərildiyini vurğulayıb. Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, Azərbaycanın ikitərəfli əsasda da Əfqanıstanda dəstək göstərdiyini, ölkəmizin təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən nəqliyyat layihələrinin Əfqanıstan üçün yeni imkanlar yaratdığını vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı NATO-nun yüksək səviyyəli nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfərinin ikitərəfli tərəfdaşlığın gündəliyində duran vacib məsələlərin müzakirəsi üçün əlverişli imkan yaratdığını deyib.

NATO Müttəfiq Qüvvələrinin Avropadakı

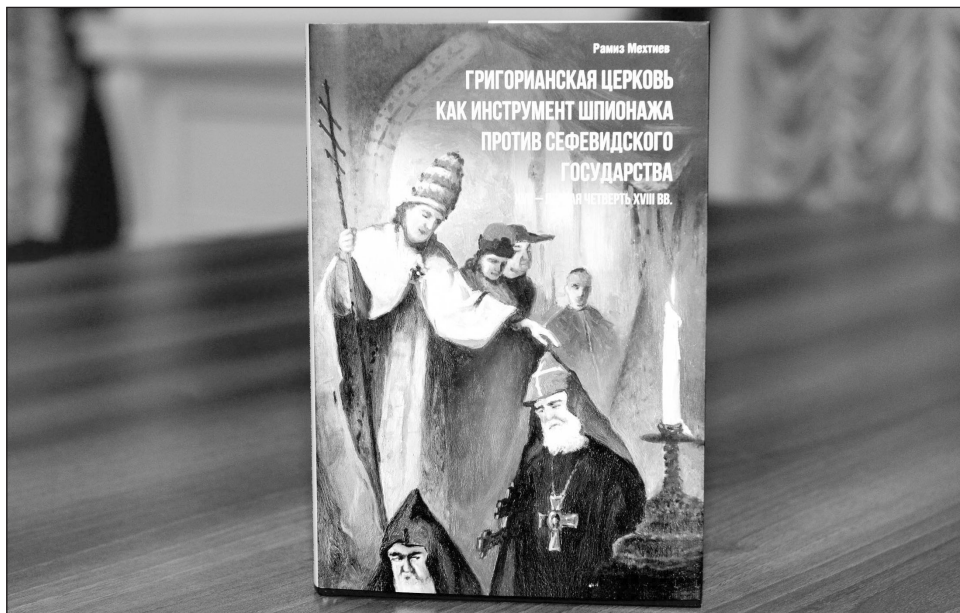

Baş komandanı Körtis Skaparrotti onu və rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etdiyinə və Rusiya Federasiyası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi ilə dekabrın 12-də Bakıda keçirilməsi nəzərdə tutulan görüşə ev sahibliyi etməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Qonaq Azərbaycanın NATO-nun etibarlı və fəal tərəfdaşı olduğunu qeyd edib, ölkəmizin Əfqanıstanda Qətiyyətli Dəstək

Missiyasına verdiyi töhfəsini, Azərbaycan hərbiçilərinin Əfqanıstanda və eləcə də ölkəmizin hərbiçilərinin peşəkarlıqla NATO qərargahlarında xidmətini və NATO-nun təlimlərində iştirakını yüksək qiymətləndirib.

Dövlətimizin başçısı global təhlükəsizliyə aid olan vacib məsələlərin müzakirə edilməsi üçün bir çox ölkələr arasında Azərbaycanın seçilməsini ölkəmizə olan hörmət və etimadın təzahürü kimi dəyərləndirib və bunun, eyni zamanda, ölkəmizin regional təhlükəsizlik, inkişaf və sabitliyin təmin edilməsində oynadığı rolun və yürütdüyü siyasətin göstəricisi olduğunu deyib.

Səfəvilər dövlətinə qarşı qriqorian kilsəsinin kəşfiyyat və siyasi-ideoloji fəaliyyətinin ifşa olunmasına həsr edilmiş qiymətli monoqrafiya

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində dekabrın 11-də muzey kollektivi və respublika elmi ictimaiyyətinin aparıcı təmsilçilərinin iştirakı ilə keçirilən elmi sessiya akademik Ramiz Mehdiyevin bu günlərdə işıq üzü görmüş "Qriqorian kilsəsi Səfəvilər dövlətinə qarşı casusluq aləti kimi. XVII əsr - XVIII əsrin ilk dörddəbiri" monoqrafiyasının geniş müzakirəsinə həsr edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan muzeyin direktoru, akademik Rafael Hüseynov əvvəlcə akademik Ramiz Mehdiyevin son illərdə Şah İsmayıl Xətai və Səfəvilər dövləti ilə əlaqədar apardığı araşdırmalar və bunun elmi həyatımızdakı mühüm əhəmiyyətindən bəhs edərək deyib: **"Azərbaycan tarix elmi və mədəniyyətinin inkişafında Şah İsmayıl Xətaiyə şəxsiyyəti və fəaliyyəti, onun qurucusu olduğu Səfəvilər dövlətinin keçdiyi yol barədə çoxlu məqalələr, kitablar yazılıb, dissertasiyalar müdafiə edilib, yeni tədqiqatlar da aparılmaqdadır. Lakin akademik Ramiz Mehdiyevin son bir neçə il ərzində yazıb nəşr etdirdiyi "Şah İsmayıl Səfəvi ali məramlı tarixi şəxsiyyət kimi", "Şah İsmayıl Səfəvi: Hökmdarın və döyüşçünün portreti", "Şah İsmayıl Səfəvi: Tarixi, diplomatik sənədlər toplusu" əsərləri həm Xətaişünaslıqda, həm Səfəvi dövlətinin tarixində daha dərindən öyrənmək istiqamətində yeni bir mərhələnin başlanmasına təkan verib. Akademik Ramiz Mehdiyevin araşdırmalarını səciyyələndirən başlıca xüsusiyyət ondan ibarətdir ki, bu əsərlərin hamısında sətirlərin ardında yalnız mötəbər bir alim görünür. Şəxsiyyətdə ələ bu görünən bucağından yənasır, ictimaiyyətdə təqdim etdiyi əsərlərin hər birində o, həm alim, həm ictimai xadim, həm dövlət adamıdır. Qələmə aldığı əsərlərin hər birində o, keçmiş, tarixin dənəsinə baş verməmiş hadisələri araşdırsa da, həmin tədqiqatların nəticələrinin bu gün üçün hansı istiqamətlərdə gərəklili və əhəmiyyətli ola-**

cağını da unutmur, bəlkə də bunun daha da vacib olmasını vurğulayır. Yeni elmi dövrüyyəyə daxil olan "Qriqorian kilsəsi Səfəvilər dövlətinə qarşı casusluq aləti kimi" əsəri bu baxımdan akademiklərin illərdən bəri apardığı sistemli fəaliyyətin uğurlu davamı, alimlərin Səfəvilər dövlətinin tarixi və dövlətimizin müasir təhlükəsizliyi mövzusunda araşdırmaq sahəsində ciddi nailiyyəti hesab edilməlidir".

"Şərq-Qərb" nəşriyyatında buraxılmış, 10 çap vərəqi həcmində olan, müxtəlif xarici dillərdəki bir çox məxəzlər və tarixi araşdırmalara istinadlarla yazılmış, problemin qoyuluşu və həlli nöqtəyi-nəzəridən tam yeni və orijinal olan bu monoqrafiya ilə bağlı ümumi məlumatları sessiya iştirakçıların diqqətinə çatdırdıqdan sonra akademik Rafael Hüseynov əsərlə bağlı mülahizələrini əks etdirən "Səfəvilər dövlətinin açılmamış səhifələri və erməniçiliyin köhnə fitnəkarlıqları" adlı məruzə ilə çıxış edib. O qeyd edib ki, akademik Ramiz Mehdiyev Azərbaycan tarixinin bütün məsələlərinə və mərhələlərinə keyfiyyətə yeni yanaşma tələb olunmasını bu əsəri ilə bir daha sübut edir. **"Yaddaşsız, tarixin dərk olunmasına əsaslanmayan toplum həm bu gündən, həm də gələcəyindən məhrumdur"** yazan akademik R.Mehdiyev yeni monoqrafiyası ilə tarixi hafizənin ələ qatlarını açıb ki, bu barədə elmimiz indiyədək səthi məlumata malik olub. Akademikin tarix elminə müdaxilə helə də mövcud arzulonulmaz hallara tənqidi münasibəti, ictimaiyyətə ünvanladığı program səciyyəli baxışlardan ibarət bu yeni monoqrafiyası Azərbaycan alimlərinin səfərbər olmağa, xalqımızın ümde tələblərinə cavab verən tarix əsərləri yazmağa və nəşr etdirməyə səsləyir.

Elmi sessiyadakı müzakirələrdə bir sıra tanınmış elm adamları və mütəxəssislər düşüncələrini bölüşüblər.

Tarix üzrə elmlər doktoru, professor Şahin Fərzəliyev əvvəlcə müstəqillik illərində Azərbaycan Respublikasında tarix elminin inkişafında akademik Ramiz Mehdiyevin rolunu ayrıca qeyd edib. Bildirilib ki, bu əsər Vətən tarix elminə fenomenal hadisə kimi dəyərləndirilə bilər. Ramiz Mehdiyev aktual, tədqiqi zəruri olan kəskin problemləri öncədən görmək və yüksək elmi səviyyədə araşdırmaq qə-

biliyyəti ilə fərqlənən tarixçidir desək, yalanlıq. Onun bu əsəri Azərbaycan tarix elminə qriqorian kilsəsinin XVII əsr-XVIII əsrin birinci rübündə Səfəvi dövlətinə qarşı kəşfiyyat və siyasi-ideoloji fəaliyyətinin ilk dəfə ətraflı araşdırılması və işıqlandırılması faktı kimi olduqca əhəmiyyətlidir. Dörd fəsildən ibarət monoqrafiyada guya "Səfəvi şahlarının ermənilər qarşısında daim qorxu, xof duyğusu keçirmələri" haqqında erməni uydurmalarına əsaslı tənqidi münasibət bildirilir, "köhnə peşəsinə" - casusluğa sadıq qalan ermənilərin Səfəvi İmperiyası ərazisində Qərb dövlətlərinin xeyrinə casusluq fəaliyyəti araşdırılır, Səfəvi hökmdarlarının Vatikan emissarlarına və onların erməni yardımçılarına qarşı mübarizəsindən bəhs olunur, Səfəvi dövlətinin tənəzzülü və Moskva dövlətinin (Rusiyanın) yüksəlişi dövründə qriqorian kilsəsinin İslam türk dünyasına qarşı avantürist və dağıdıcı fəaliyyəti tədqiq edilir, ermənilərin yeni xəyanətlər yoluna üz tutduqları göstərilir.

Akademik bizi onu da xatırladır ki, erməni etnosunun xəyanətçilikə, avantürizmə meyilli olması ermənilərin əsrlər boyu səpələnməmiş halda məskunlaşmağa meyillənmələri onların etnogenezə ilə bağlıdır, ermənilərin xarakterinin mühüm cəhətdir, tarixi faktlar isə bizdən daim ayıq-sayıq olmağı, ermənilərə ünsiyyət zamanı onların xəyanətkar olduğunu bir an belə yaddan çıxarmamağı tələb edir.

Akademik Ramiz Mehdiyev düzgün olaraq irad tutur ki, elmi ictimaiyyət nümayəndələri, şərqşünaslar, tarixçilər Heydər Əliyev Fondunun fəal yardımçıları Vatikandan Azərbaycan Respublikasına gətirilmiş qriqorian kilsəsinin casusluq fəaliyyətini və avantürist əməllərini əks etdirən zəngin tarix materiallarını indiyədək, qismən də olsa, işləyib hazırlaya və cəmiyyətə təqdim edə bilməyiblər.

AMEA Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin şöbə müdiri, professor Şəfqət Əlibəyli çıxışında daha çox monoqrafiyada əksini tapmış vacib bir mövzu üzərində dayanıb. Qeyd edib ki, ermənilər Vatikan və bir sıra Qərb dövlətlərindən ötrü Səfəvilər dövləti əleyhinə kəşfiyyat məlumatları toplamaq, casusluq fəaliyyətlərini həyata keçirmək istiqamətində əsas qüvvə olublar. Məruzəçi, akademik R.Mehdi-

yevin qriqorian kilsəsinin azərbaycanlılara və türklərə qarşı düşmən və satqın siyasətinin köklərini uzaq keçmişə gedib çıxdığı və bunun Azərbaycanla Türkiyə torpaqlarında "böyük Ermənistan" yaratmaq arzusu ilə bağlı olduğu qənaətinə şərik çıxdığını söyləyib. Xatırladıb ki, Romadan daimi maliyyəyə yardımı almaq erməni dini qurumunun da əsas məqsədinə çevrilmişdi. Vatikan üçün aydın idi ki, Ecməddizin başda olmaqla, ermənilər istənilən səviyyədə casusluq fəaliyyəti göstərməyə hazırdır. Monoqrafiyada dənilməz sübutlar və dəlillər əsasında Səfəvilər dövründə katoliklikləyi qəbul edən bəzi erməni din xadimlərinin ikiüzlü olması, maddi maraq xətrinə katoliklikləyi yalandan qəbul edib, qriqorianlığa xidmət göstərmələri ifşa edilir.

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin elmi işlər üzrə direktor müavini, professor Xatirə Bəşirli Ramiz Mehdiyevin yeni kitabının məziyyətlərindən söz açarkən ilk növbədə belə bir cəhət üzərində dayandı ki, əsər boyu erməni tarixçilərinin həqiqətləri tərsinə çevirən, ağa qara deyən, yalanlar və uydurmalarından ibarət mülahizələri təhlil edilib, saxtakarlıqların anatomiyası açıqlanıb. **"Hörmətli akademik Ramiz Mehdiyev erməni tarixçilərinin qələmə aldığıların heç bir elmi, dini əsası olmadığını və tarixi həqiqətlərə söykmədiyini xüsusi vurğulayaraq yazır ki, "hansı erməni dövlətinin qaytarılmasından və onun uğrunda mübarizə aparmaqdan söhbət edə biler ki, 1441-ci ildə erməni kilsəsi öz taxt-tacı-nı Qafqaza köçürmək üçün məhz Qaraqoyunlu dövlətinin hökmdarı Cahan şahdan (1436-1467) icazə almaq məcburiyyətində idi. Hətta erməni orta əsr salnaməçisi Arakel Davrijetsinin yazılarında anlaşıb ki, erməni ruhanilərinin başçısı patriarx Zakəriyyənin Cahan şahla görüşü zamanı hökmdar lütfkarlıq göstərərək qriqorian kilsəsinə İravan yaxınlığında yerləşən Ecməddində torpaq sahəsi ayırıb".**

Məruzəçi müasir erməni tarixçilərinin bir çox yazılarını ele erməni mənbələri vasitəsilə ifşa etməsinə akademik R.Mehdiyevin bu əsərindəki ən cəlbədi-ci və elmi baxımdan faydalı əlamət kimi dəyərləndirib.

Tarix elmləri doktoru, professor Kamil İbrahimov akademik R.Mehdiyevin bu kitabını Səfəvilər dövlətinə qarşı casusluq, şantaj və separatizm vasitəsinə çevrilmiş qriqorian kilsəsinin kəşfiyyat və siyasi-ideoloji fəaliyyətinin yerli-yataqlı faş edilməsi yolunda ilk sanballı cəhd adlandırıb. Qeyd edib ki, müəllif özünün yeni kitabı ilə azərbaycanlı tarixçiləri alimlərə ölkəmizin uzaq və yaxın keçmişinin tədqiqinə necə yanaşmaq lazım olması nümunəsi göstərir. Müəllif tarixi faktlara əsaslanaraq yazır ki, ermənilərin mənfur xisləti, erməni şovinizmi, ekstremizmi və hərbi təcavüzü təkcə Səfəvilər dövlətində deyil, Qafqaz Albaniyasından başlamış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə qədər davam edib, Azərbaycan ərazisində bu gün də davam edir.

Ermənilərin tarixini araşdırarkən əldə olunmuş faktlar sübut edir ki, satqınlıq, casusluq, bədrəftarlıq, oğurluq, başqa millətdən olan insanların qəbul etməmək erməni xislətində konkret məqsədlərə nail olmağa yönəlmis şüurlu hərəkətlərdir. Müəllif ele ermənilərin öz mənbələrinə, o cümlədən orta əsr salnaməçiləri (Arakel Davrijetsi, Zakəriyyə Kenakerts), habelə Rusiya və Qərb tədqiqatçıların əsərlərinə istinad edir. Bu əsərlərdə göstərilir ki, Səfəvi dövlətinin hökmdarları erməni əhaliyə tolerant münasibət bəsləyib, dini etiqad və əmlak münasibətləri məsələlərində onlara tam sərbəstlik verib, onların ticarətlə məşğul olmasına maneçilik törətməyib, uzun müddət Avropa və Rusiya bazarlarına o dövrün ən gəlirlili mallarından biri olmuş Azərbaycan ipəyinin praktiki olaraq inhisarçı tedarükçüləri olmasına imkan veriblər. Akademik R.Mehdiyev yazır: **"Bunun müqabilində onlardan (ermənilərdən) yalnız vergiləri vaxtında ödəmək, qanunlara riayət etmək və hakimiyyətin iradəsinə tabe olmaq tələb edilirdi".** Bu isə artıq başqa məsələdir ki, ermənilər bu cür xeyirxah münasibətin müqabilində adətli üzrə qədirlilməzlik göstərirdilər.

Məruzəçi, akademik R.Mehdiyevin təqdim olunan kitabındakı fikir və problemlər dairəsinin əslində zahirən görünüyündən geniş olmasına diqqət yönəldərək bildirib: **"Sırf elmi materialın şərh edilməsi ilə kifayətlənməyən alim respublikada humanitar elmlərin**

tələyinə görə narahatlıq keçirir, göstərir ki, bu elmlər təhlil, obyektiv tənqid metoduna keçməli, gərəksiz pafosa, sözcülüyə son qoyulmalıdır. Bu mövzu üzrə xarici arxiv mənbələrindən istifadə imkanının məhdu olmasında alimlərin haqqqətdən sanballı elmi əsər yaratmasına mane olmayıb. Əminliklə demək olar ki, tarixi-fəlsəfi faktlarla zəngin olan bu kitab Azərbaycan tarixşünaslığında yeni səhifə açacaqdır".

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin şöbə müdiri, professor Kamil Allahyarov ermənilərin nə qədər riyakar və saxtakar olmalarını ən azı son 30 il ərzində xalqımıza qarşı törədilən olmanın cinayətlərdən yaxşı bildiyimizi, cinayətkar olduqları halda, özlərini dünyaya əzilən, təcavüzə məruz qalan xalq kimi göstərmələrindən, hər şeyi dünyaya təhrif olunmuş şəkildə təqdim etmələrindən xəbərdar olduğumuzu söyləyib. Nətiq əlavə edib ki, akademik Ramiz Mehdiyevin kitabının ilk ibarəti bundan ibarətdir ki, biza bu erməni xislətinin tarixi köklərini nümayiş etdirir, əslində, bu məzənin daim onların mahiyyətində yaşadığını aşkarlayır. Ancaq dünya xalqlarının əksəriyyəti həqiqətlərdən xəbərsiz olduqlarına görə ermənilərin uydurduqları yalanlara inanırlar. Belə yalanları yaymaq işində isə ermənilər çox ustalaşıblar. Həm də onların çoxsaylı və güclü diasporları var. Hələ XV əsrdən başlayaraq ermənilər ticarət vasitəsilə Rusiyaya, Avropaya, Hindistana, hətta Çinə qədər yayılıblar. Ona görə də hələlik biz özümüzü bu sahədə çox çəlişməli, bu barədə çoxlu kitab və məqalələr yazıb, xarici dillərdə çap etdirməliyik. Akademik Ramiz Mehdiyevin "Qriqorian kilsəsi Səfəvilər dövlətinə qarşı casusluq aləti kimi. XVII əsr - XVIII əsrin ilk dörddəbiri" adlı kitabı da bu məqsədə xidmət edir.

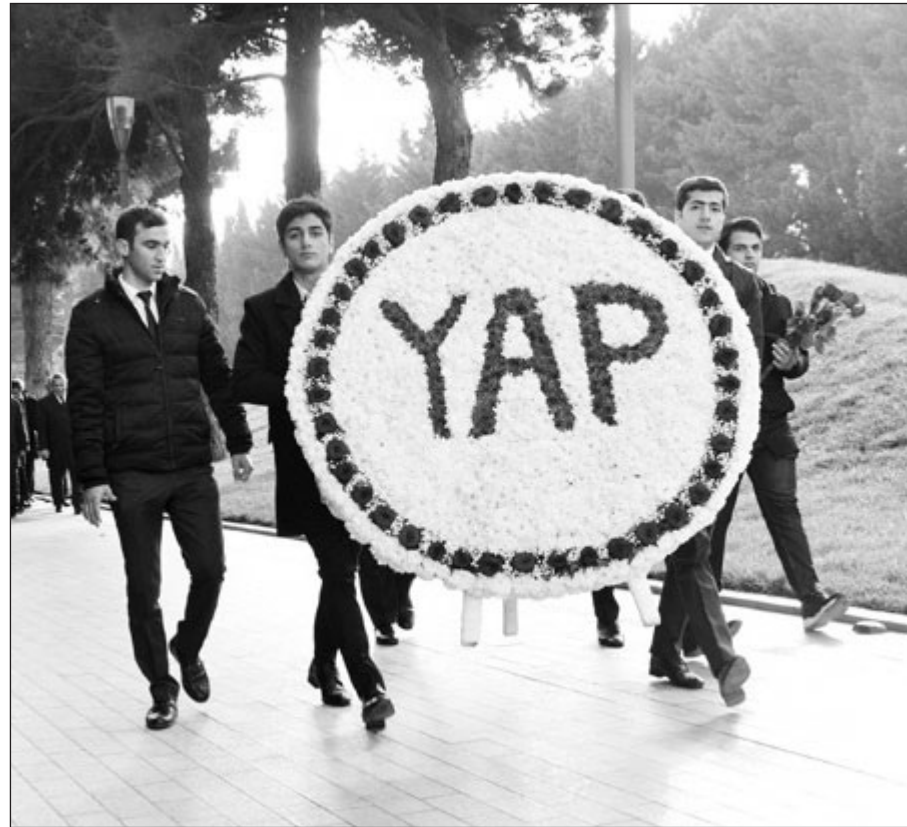
Elmi sessiyanı yekunlaşdıran akademik Rafael Hüseynov görkəmli dövlət xadimi, akademik Ramiz Mehdiyevin "Qriqorian kilsəsi Səfəvilər dövlətinə qarşı casusluq aləti kimi. XVII əsr - XVIII əsrin ilk dörddəbiri" kitabını zəngin arxiv materialları, mühüm tarixi qaynaqlar, hərtərəfli müqayisələr, dərin təhlillər əsasında yazılmış və tarixşünaslığımıza və geniş cümlədə Azərbaycanşünaslığa bir töhfə olan əsər kimi dəyərləndirib. O, akademik R.Mehdiyevlə bu nöqtədə tam şərik olduğunu bildirib ki, bu qəbil mürəkkəb, çoxşəxli və çətin problemlərin araşdırılması üçün Şərq dillərini, Qərbi Avropa dillərini, habelə erməni dilini mükəmməl bilən mənəşünasların yetişdirilməsinə və onların elmi potensialından layiqincə istifadə olunmasına ciddi ehtiyac var.

Bu monoqrafiyanın keçmişimizlə unudulmuş, az tədqiq edilmiş, qaranlıq səhifələrində nə qədər vacib həqiqətlərin gizləndiyini aydın olaraq ortaya qoyduğunu söyləyən akademik Rafael Hüseynov kitabın təzliklə həm Azərbaycan dilində, həm də xarici dillərdə nəşr edilməsinin zəruri olduğunu söyləyib.

Belə bir inam ifadə edilib ki, akademik Ramiz Mehdiyevin bu əsəri milli tarixçiliyimizdə və cəmiyyətsünaslığda bütöbütün yeni baxışları əks etdirən orijinal bir araşdırma olaraq yeni tədqiqatlar silsiləsinin meydana çıxmasına da etibarlı zəmin yaradır.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri Fəxri xiyabanda Ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Dekabrın 11-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) nümayəndələri, partiyanın İdarə Heyətinin, Siyasi Şurasının üzvləri, Milli Məclisin deputatları, rayon və şəhər təşkilatlarının fəalları müasir müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu, xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin vəfatının 15-ci ildönümü ilə

əlaqədar Fəxri xiyabanda Ulu öndərin xatirəsini yad edib, məzarı önünə əkil və gül dəstələri qoyublar.

Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzərinə tərgüllər düzülüb.

Tarixin yetirdiyi nadir şəxsiyyətlərdən olan Ümummilli lider Heydər

Əliyevin parlaq siyasi zəkası sayəsində iki əsrin qovuşduğu Azərbaycan öz milli mənəvi dəyərlərini qoruyaraq üçüncü minilliyə inamla qədəm qoyub.

Ulu öndər Heydər Əliyevin zəkası bütün maneələri aşaraq və qarşıya çıxan çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycanı tənəzzüldən, hərc-mərclik

dən, vətəndaş müharibəsi və müstəqilliyin itirilməsi təhlükəsindən uğurla çıxarıb, ona həm bölgədə, həm də dünyada layiqli yer qazandırılıb.

Əbədiyaşar liderimiz Heydər Əliyev olduqca mürəkkəb bir dövrdə xalqın xidmətində dayandığını nümayiş etdirməklə yanaşı, həm də Azərbaycan Respublikasının Kons-

titusiyası və qanunvericiliyi çərçivəsində, özünün Nizamnaməsi və Programı əsasında fəaliyyət göstərən, öz sıralarında ölkəmizdə hüquqi dövlət, sabit və sosialyönümlü iqtisadiyyat, vətəndaş cəmiyyəti qurmaq ideyalarını qəbul edən vətəndaşları birləşdirən sağ mərkəzyönümlü siyasi partiya olan Yeni Azər-

baycan Partiyasının banisidir.

Ümummilli liderin yaratdığı Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün sıralarında 700 mindən çox üzvü birləşdirərək ölkənin avanqard siyasi qüvvəsi kimi respublikamızda YAP-ın Sədri, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən nəhəng quruculuq proseslərinin önündə gedir.

Əli Əhmədov: Azərbaycan xalqı nə qədər yaşayacaqs, onun qəlbində Heydər Əliyevin xatirəsinə hörmət və ehtiram daim olacaq

“Azərbaycan vətəndaşları Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım gününü qeyd etməklə Onun xatirəsinə olan böyük ehtiramı ifadə edirlər. Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) nümayəndələri də daim Ümummilli liderin əziz xatirəsini yad edirlər”. Bu fikirləri Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-ləra katibi Əli Əhmədov deyib.

Əli Əhmədov bildirib ki, xalqımız hər zaman Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti və milled

timiz qarşısındakı xidmətlərini qeyd edir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan xalqı nə qədər yaşayacaqs, onun qəlbində Heydər Əliyevin xatirəsinə hörmət və ehtiram daim olacaq.

“Bunu vaxtında Ümummilli lider Heydər Əliyev duyurdu. Ulu öndər deyirdi ki, “nə qədər Azərbaycan var, mən də olacağam”. Bu sözlərdə böyük bir həqiqət var. Hər il vəfatının ildönümündə Ulu öndərimizin xalqımız tərəfindən böyük ehtiramla anılması bu sözlərdəki müdrikcəsinə həqiqəti bir daha ifadə edir”, - deyə Əli Əhmədov vurğulayıb.

YAP Sədrinin müavini: Təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatlar bir çox məsələlərə, o cümlədən seçkilərə münasibəti ifadə edərkən ikili standartlardan qaça bilmirlər

“Çox təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatlar bir çox məsələlərə, o cümlədən seçkilərə münasibəti ifadə edərkən ikili standartlardan qaça bilmirlər”. Bu fikri Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-ləra katibi Əli Əhmədov Ermənistan dekabrın 9-da keçirilən parlament seçkilərində baş verən ciddi pozuntulara beynəlxalq təşkilatların göz yummasına dair jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən deyib.

Əli Əhmədov bildirib ki, beynəlxalq təşkilatların bu kimi yanlış yanaşmaları Ermənistanla keçirilən və ciddi pozuntularla müşayiət olunan seçkilərə biganə qalmalarında da özünü göstərir. Onun fikrincə, seçkiləri müşahidə edən beynəlxalq qurumlar nöqsanlara münasibəti açıq şəkildə ifadə etməklə ikili standartlar nümayiş etdirmir.

“Yaşın ki, beynəlxalq təşkilatların ikili standartları insanların, sadəcə əhali-

nin münasibətinə o qədər də təsir etmir. Ermənistanla ciddi pozuntularla baş verən seçkilərin nəticələrinə sadəcə erməni xalqı öz etirazlarını bildirir və bundan sonra da bildirəcək. Bununla da, beynəlxalq təşkilatların ikili standartları növbəti dəfə ifşa olunacaq. Təəssüf doğuran məqam odur ki, beynəlxalq təşkilatlar ikili standartlar azarından qurtula bilmirlər”, - deyə YAP Sədrinin müavini vurğulayıb.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində Ulu öndər Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar tədbir keçirilib

Dekabrın 11-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində (QMI) Ulu öndər Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə əvvəlcə müqəddəs “Qurani-Kərim”dən ayələr oxunub.

QMI-nin sədri şeyxülislam Allahşükür Paşazadə tədbirdə çıxış edərək Ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqımız qarşısındakı misilsiz xidmətlərindən, dinə diqqət və qayğısından danışdı. Bildirib ki, Ulu öndər yorulmaz fəaliyyəti və qətiyyətli qərarları ilə müstəqilliyimizin formalaşmasında, ölkədə sabitliyin yaradılmasında, dünyada Azərbaycanın nüfuzunun yüksəldilməsində müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

Buna görə də Heydər Əliyev tarixə müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu kimi daxil olub. Dinindən, dilindən asılı olmayaraq bütün Azərbaycan vətəndaşlarına eyni münasibət bəsləyən Ümummilli lider illərini sınağından çıxmış adət və ənənələrə ehtiramla yanaşırdı. O, Özündən sonrakı dövr üçün də müstəqil Azərbaycanın inkişaf strategiyasının müəllifi və yaradıcısıdır. Ulu öndər tarixin çətin və keşməkeşli yollarında xalqını ciddi sınaqlardan uğurla çıxarıb, zəhməti, zəkası, fitri istedadı ilə Azərbaycan Respublikasının dünya birliyində özünə layiqli yer tutmasına zəmin yaradıb. Ölkəmizdə azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşması Heydər Əliyevin müdrikliyi və sarsılmaz iradəsi sayəsində mümkün olub. Azərbaycan bu gün Ümummilli liderin əsasını qoyduğu

təməl üzərində sürətlə inkişaf edir. Ulu öndərin müəyyənləşdirdiyi siyasətə bu gün də xalqımız böyük etimad göstərir. Çünki bu siyasət Vətənə və xalqa xidmət edir. O, Ümummilli lider Heydər Əliyevin qətiyyəti və uzaqgörənliyi sayəsində Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyə nail olduğunu, dövlətçiliyimizin məhv olmaq təhlükəsindən xilas edildiyini vurğulayıb. Ulu öndərin hakimiyyəti dövründə respublikamızın hərtərəfli tərəqqisində misilsiz nailiyyətlər qazandığını, habelə ölkəmizin yüksək iqtisadi inkişaf tempi ilə irəliləməsinin məhz Heydər Əliyev əməyinin nəticəsi olduğunu diqqətə çatdırıb.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQDK) sədri Mübariz Qurbanlı Azərbaycanın hər hansı bir sahəsinə, onun keşməsinə, bu gününə və gələcəyinə baxanda Heydər Əliyev siyasətinin nəticələrinin göründüyünü bildirib. O deyib ki, Azərbaycan dövləti Ümummilli liderin şah əsəridir. Hər bir xalqın əldə etməyə çalışdığı və qazandığı başlıca sərvəti onun dövlətidir. Bu gün müasir Azərbaycan dövləti var, inkişaf edir və daha yüksək nailiyyətlər qazanır. Bu, müdrik rəhbər Heydər Əliyevin ən böyük xidmətidir. Bu gün müstəqil Azərbaycan məhz Ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi yolu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inamla irəli addımlayır, özünün sabit və davamlı inkişafı ilə bölgədə liderliyi möhkəmləndirir, dünyada nüfuzunu durmadan artırır.

Professor Qəzənfər Paşayev deyib ki, Ulu öndər Heydər Əliyev ölkəmizi dini, etnik separatçılıq zəminində parçalamaq, mənəvi cəhətdən zəiflətmək, məzhəb ayrışdırıcı salmaq istəyənlərin niyyətlərini puça çıxararaq dövlətçiliyimizi xilas edib. Milli və dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq bütün vətəndaşlarımızı azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında birləşdirərək, Ulu öndər Azərbaycan dövlətçiliyinin sarsılmaz əsaslarını yaratdı. Məhz Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycan dünya ölkələri arasında özünə layiqli yer tutdu.

Akademik Teymur Bünyadov çıxış edərək bildirib ki, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu öndər Heydər Əliyevin həyatı boyunca Azərbaycanın naminə göstərdiyi xidmətlər misilsizdir. Bu görkəmli şəxsiyyətin onilliklər ərzində Vətənə, millətə xidmətinin cəvharında böyük mənəviyyət sahibi olması dayanır. Heydər Əliyev ölkəmizi dini, etnik separatçılıq zəminində parçalamaq, mənəvi cəhətdən zəiflətmək, məzhəb ayrışdırıcı salmaq istəyənlərin niyyətlərini puça çıxararaq dövlətçiliyimizi xilas edib.

Digər çıxış edənlər Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın müstəqilliyi və dövlətçiliyinin möhkəmlənməsi, gələcək inkişafı üçün gördüyü işlərdən danışdılar. Bildirilib ki, milli və dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq bütün vətəndaşlarımızı azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında birləşdirərək, Ulu öndər Azərbaycan dövlətçiliyinin sarsılmaz əsaslarını yaradıb.

Nazirlər Kabinetində Əhalinin Siyahıyaalınmasına Yardım üzrə Mərkəzi Komissiya iclası keçirilib

Dekabrın 11-də Nazirlər Kabinetində Əhalinin Siyahıyaalınmasına Yardım üzrə Mərkəzi Komissiya iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş nazirin müavini, komissiyanın sədri Əli Həsənovun yandığı iclasda müvafiq qurumların rəhbərləri və nümayəndələri müzakirələr aparıblar.

Baş nazirin müavini bildirib ki, əhalinin siyahıyaalınması Prezident İlham Əliyevin 2016-cı ildə imzaladığı “2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyaalınmasına iclasda” Fərmanına uyğun aparılır. Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 16 dekabr tarixli qərarı ilə yaradılan komissiyanın bugünkü iclasının ke-

çirilməsində əsas məqsəd siyahıyaalma prosesini ciddi müzakirə etmək və prosesi sürətləndirməkdir. Hər 10 ildən bir baş tutan əhalinin siyahıyaalınması növbəti dəfə 2019-cu ilin oktyabr ayında keçiriləcək.

Hazırkı prosesinə 43 min insanın cəlb olunduğunu deyən Baş nazirin müavini qeyd edib ki, sorğu vərəqləri artıq hazırlanıb. Əhalinin sayına uyğun vərəqlər hazırtdır. 28 bənddən ibarət sorğuda 180 göstərici yer alıb. Əhalinin bu sorğulara tam, dolğun cavab verməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İclasda vurğulanı ki, bu prosesin əhaliyə geniş şəkildə çatdırılması üçün KİV-lərin üzərinə böyük vəzifə düşür. Sonra Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov hazırkı prosesi ilə bağlı ətraflı məlumat verib.

Daha sonra maraq doğuran məsələlər təhlil edilib, aidiyyəti üzrə tapşırıqlar verilib.

“Ermənistanla ədalətli, demokratik seçkilər keçirmək qeyri-mümkündür”

“Ermənistanla seçkilər həmişə saxta keçirilib. Yeni işğalçı ölkə müstəqillik əldə etdikdən sonra da orada azad, ədalətli və demokratik seçkilər keçirilməyib. Təəssüfərlə olsun ki, buna baxmayaraq, bəzi Avropa strukturları gah susurlar, gah da orada keçirilən ədalətsiz seçkiləri ədalətli seçkilər kimi qiymətləndirirlər”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin komitə sədri, Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İcra katibinin müavini Siyavuş Novruzov deyib.

“Əgər xatırlayırsınızsa, vaxtilə Ermənistanla seçkilər prosesində insanlar kütləvi şəkildə güllələnirdi, öldürülürdü və ikili pasportla səsvərmə

həyata keçirilirdi. Ermənistanla keçirilən parlament seçkilərində bildirilib ki, seçkilərdə 2 milyon 600 min seçici iştirak edib. Halbuki Ermənistanın rəs-

mi statistikasına əsasən, bu ölkədə yaşayanların sayı 2 milyon 900 mindir. Bəs belə olan halda, bu qədər seçici haradan çıxdı? O baxımdan hesab edirəm ki, burada seçkilər saxta keçib və sui-istifadə hallarına yol verilib. Müxtəlif insanların sıxışdırılması, həbs olunması, təzyiqlərə məruz qalması açıq-aydın ortada idi. Ermənistanla keçirilən seçkilər bir daha göstərdi ki, burada azad, ədalətli, demokratik seçkilər keçirmək qeyri-mümkündür. Əfsuslar olsun ki, yenə də Qərb, Avropa strukturları bu məsələdə susurlar və öz mövqelərini ortaya qoymurlar”, - deyə YAP İcra katibinin müavini vurğulayıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin şəxsi heyəti Ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsini yad edib

Dekabrın 11-də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) şəxsi heyəti Fəxri xiyabana gələrək Ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsini yad edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi general-polkovnik Mədət Quliyev, Xidmətin əməkdaşları, təhlükəsizlik orqanlarının veteranları, DTX-nin N sayılı hərbi hissəsinin zabıt və əsgərləri Fəxri xiyabanda Ulu öndərin məzarı önünə əkil qoyublar, xatirəsinə ehtiramlarını bildiriblər.

Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə Əliyevanın da xatirəsi yad olunub.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarının inkişafında da mühüm xidmətləri

ri var. Hələ sovet dövründə bu xidmətdə milliləşmə siyasətinin aparılmasında dahi şəxsiyyətin rolu böyükdür. Ulu öndərin əsasını qoyduğu şanlı məktəbin ənənələrini qürur və şərəflə yaşadan DTX-nin şəxsi heyəti müstəqilliyimizin və dövlətçiliyimizin etibarlı qorunması işini əzmlə davam etdirir və Xidmətin hər bir əməkdaşı bununla fəxr edir. Bu gün xalqımız qəti əmindir ki, Heydər Əliyev kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gələcəyə daha da inamla addımlayan ölkəmiz yeni-yeni uğurlara imza atacaq və Azərbaycan əsgəri qarşısına qoyulan istənilən tapşırığı yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadirdir.

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasında Ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsi anılıb

Ümummilli lider Heydər Əliyevin əbədiyyətə qovuşmasının 15-ci ildönümü ilə əlaqədar dekabrın 11-də Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasında anım tədbiri keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, general-leytenant Mədət Quliyev, Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) vitse-prezidentləri Çingiz Hüseynzadə, Xəzər İsayev, gənclər və idman nazirinin müavini İsmayıl İsmayılov, İntiqam Babayev, MOK baş katibinin müavini Azər Əliyev, Milli Məclisin deputatları, idman ictimaiyyətinin nümayəndələri, Olimpi-

ya və dünya çempionları, müəllim və tələbələr iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Ulu öndər Heydər Əliyevin Akademiyasının foyesindəki abidəsi önünə gül dəstələri qoyaraq, dahi şəxsiyyətin əziz xatirəsinə dərin ehtiramlarını bildiriblər.

Sonra Azərbaycanın dövlət himni səsləndirilib, Ümummilli lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən sənədli film nümayiş olunub.

Daha sonra Tofiq Quliyev adına 12 nömrəli musiqi məktəbinin tələbələri Ulu öndərin sevdiliy məhəllərini ifa ediblər.

Dmitri Savelyev: Heydər Əliyev azərbaycanlılara firavanlaşan ölkəni, bütün dünyaya həqiqi vətənpərvərlik nümunəsini miras qoyub

“Tarixdə bütöv bir dövrün rəmzi olan, arxasınca xalqın getdiyi, sağlığında canlı əfsanəyə çevrilən şəxsiyyətlər az-az yaranır. Heydər Əliyev məhz belə insan idi”. Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının deputatı, Rusiya-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri Dmitri Savelyev bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində deyib.

O vurğulayıb: “Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində,

beynəlxalq aləmdə ölkənin nüfuzunun artırılmasında, Rusiya ilə Azərbaycan arasında bu gün strateji xarakter daşıyan ikitərəfli münasibətlərin inkişafında bu dahi strateqin, istedadlı dövlət xadiminin tarixi rolunun əhəmiyyətini lazımınca qiymətləndirmək çətindir. Heydər Əliyev Sovet İttifaqı hökumətinin tərkibində işlədiyi dövrdə Rusiya ərazilərinin inkişafına da çox böyük töhfələr verib. Axı, Heydər Əliyev ən mürəkkəb və məsul sahələrə, o cümlədən həmin vəzifəyə gəldiyi dövrdə dərin böhran vəziyyətində olan dəmir yoluna, habelə o dövrün digər ən iri tikintilərinə - Qərbi Sibirdən və Urenqoydan ölkənin Avropa hissəsinə qaz kəmərləri çəkilişinə, məşhur Baykal-Amur Magistralına görə cavabdeh idi. Qaz sənayesinin, elmin, təhsilin, təbabətin inkişafı Onun xüsusi nəzarətində idi. Yeri gəlmişkən, mənim doğma şəhərim Novosibirskdə SSRİ Pedaqoji Elmlər Akademiyasının Elmi-tədqiqat informasiya və hesablama texnikası institutu

məhz Onun imzaladığı qərar sayəsində yaradılıb”.

Dövlət Dumasının deputatı vurğulayıb ki, Heydər Əliyev son dərəcə savadlı şəxs idi. D.Savelyev deyib: “Məni ən çox heyratlandıran budur ki, Heydər Əliyev ən yüksək vəzifələrdə çalışanda da həmişə nəyi isə öyrənir, əlavə ali təhsil alır, o cümlədən Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirmişdi. Yəni O, sadəcə müdrik rəhbər deyil, həm də tarixin ibarət dərslərindən nəticə çıxarmağı bacaran, son dərəcə savadlı adam idi”.

Deputatın sözlərinə görə, Heydər Əliyevi şəxsən tanıyan adamlar təsdiqləyirlər ki, O, çox təvazökar və ilk növbədə, Özünə qarşı tələbkər adam idi. D.Savelyev sona deyib: “Fikrimcə, həmin mənimlə razılaşar ki, Heydər Əliyev azərbaycanlılara güclü, firavanlaşan bir ölkəni, bütün dünyaya isə həqiqi vətənpərvərlik və Öz ölkəsinə hədsiz sədaqətlə xidmət nümunəsini miras qoyub”.

“Sönməzdir, əbədidir Heydər Əliyev!” adlı anım gecəsi təşkil olunub

Dekabrın 11-də Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr edilmiş “Sönməzdir, əbədidir Heydər Əliyev!” adlı anım gecəsi təşkil olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti Rauf Abdullayevin bədii rəhbəri və baş dirijoru olduğu Üzeyir Hacıbəyli adına Dövlət Simfonik Orkestrinin ifasında Qara Qarayevin “Matəm odası” səslənib. Orkestrin ifası zamanı monitorda Ümummilli liderin həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş videofraqmentlər nümayiş etdirilib.

Bildirilib ki, XX əsrin 90-cı illərində

Azərbaycanın dəf etdiyi çətin yol yalnız Ümummilli lider Heydər Əliyevin fəaliyyəti sayəsində tarixi həqiqətə çevrildi. Yəni, XXI əsrin əvvəllərinin möhtəşəm uğurları da Ulu öndərin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin yeritdiyi siyasətin parlaq təzahürüdür.

Sonra Qara Qarayevin “Leyli və Məcnun” simfonik poeması, Frans Şubertin “Simfoniya №8” əsəri səsləndirilib.

Soltan Hacıbəyovun “Karvan” simfonik lövhəsi ilə davam edən anım gecəsi Fikrət Əmirovun “Azərbaycan kapriçciosu”nun ifası ilə başa çatıb.

Vladimir Solovyov: Heydər Əliyev böyük siyasi xadim idi

Təəssüf ki, Heydər Əlirza oğlu ilə şəxsi tanışlığım olmayıb, amma onun barəsində çox eşitmişəm. O, hər baxımdan böyük siyasi xadim idi. Ölkəni bütün global dəyişikliklərdən mühafizə etmiş, demək olar ki, Azərbaycanı yenidən qurmuş, qətiyyətli və aydın xətt yürütmüş siyasi xadim idi.

Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Rusiya Jurnalistlər İttifaqının sədri Vladimir Solovyov söyləyib. O vurğulayıb ki, ölkənin indiki Prezidenti İlham Əliyev Ulu öndərin kursunu davam etdirir: “Mənə çox xoşdur ki, Azərbaycan Prezidenti məni həmkarım - Rusiya Jurnalistlər İttifaqının katibi Rafael Hüseynovla birlikdə qəbul etdi. Bu, hətta gözənilmədən oldu, çünki hər halda respublika Prezidenti ilə Jurnalistlər İttifaqı sədrinin səviyyələri arasında böyük fərq var. Bilirəm ki, sələfim Vsevolod Boqdanov Heydər Əliyevlə sıx ünsiyyət saxlayıb. Onlar hələ o dövrdə Xəzər regionu ölkələrinin jurnalistlərini birləşdirmək

barədə düşünüblər. Prezidentlə söhbət əsnasında mən bunu ona xatırlatdım. O, bu ideyanı böyük maraqla qarşıladı. Görüş çox maraqlı keçdi, biz bir çox ümumi mövzu tapdıq. Prezident tapşırırdı ki, Azərbaycana mümkün qədər çox rusiyalı jurnalist gəlsin. Gəlib Azərbaycanda rus dilinin necə inkişaf etdiyini, rusların necə yaşadığını, respublikanın gözəlliklərini gör-

sünlər. Biz jurnalistlərdən, yazıçılardan və şairlərdən ibarət qrup yaradırdıq. Ümidvaram ki, onlar Novruz bayramında ölkənizə səfər edə-cəklər”.

V.Solovyov Azərbaycan paytaxtı barədə təəssürlərini bölüşərək deyib: “Mən demək olar ki, bütün qitələrdə, hətta Antarktidada, ümumən dünyanın 80 ölkəsində olmuşam. Bakı, sözün həqiqi mənasında, güclü təəssürat yaradır. O, qeyri-adi memarlıq abidələri ilə fantastik dərəcədə gözəl şəhərdir. Yeraltı keçidlərin marmarla işlənməsi heyratlandıdır. Heydər Əliyev Mərkəzi, Xalça Muzeyi, Şirvanşahlar sarayı, içərişəhər, Qız qalası görənləri mat qoyur. Sızda yeni xalça ustaları nəslə yetişib. Onlar xalça üzərində fantastik şəkillər yaradırlar. İnsanın belə bir kompozisiyanı necə düşündüyünü təsəvvürə belə gətirmək çətinidir. Bakı heyratamiz şəhərdir. Düşünürəm ki, biz indi Azərbaycana tez-tez gələcəyik”.

Heydər Əliyev siyasi kursu: sabitlik, güclü iqtisadiyyat və uğurlu xarici siyasətin mükəmməl vəhdəti

Müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, dünya şöhrətli siyasi xadim, türk dünyasının böyük oğlu, xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin siyasi kursunun analizi daha diqqət mərkəzində olmalıdır. Çünki bu kurs çoxtərəfli, müasir tələblərə tam cavab verən və çevik maneəvlər etməyə imkan yaradan mükəmməl idarəetmə sistemidir. illər keçdikcə Heydər Əliyevin dövlət xadimi kimi Azərbaycanın müstəqilliyində və idarə edilməsinin demokratikləşməndəki əvəzsiz rolu daha aydın görünür. Hər keçən gün bu siyasi kursun istənilən sürətlə dəyişən situasiyaya adaptasiya potensialının möhtəşəmliyini sübut edir. Təcrübə göstərir ki, Ulu öndərin siyasi kursu XXI əsrin bütün sınaqlarından uğurla çıxmışdır. Heydər Əliyevin siyasi varisi Prezident İlham Əliyev konkret proqramlarla bu kursun çox böyük potensiala malik olduğunu və onun nəzəri aspekti ilə praktiki tətbiqi arasında sıx bağlılığın mövcudluğunu təsdiq edir. Bütövlükdə Heydər Əliyevin siyasi kursu haqqında çox yazmaq olar. Bu məqalədə biz yalnız bir sıra məqamlara qısa təhlili nəzər salmaq istədik.

HƏR ZAMAN EHTİYAC DUYULAN QÜDRƏTLİ ŞƏXSİYYƏT: HEYDƏR ƏLİYEV FENOMENİ VƏ MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN

Ulu öndər Heydər Əliyevin böyük siyasi və dövlət xadimi kimi fəaliyyəti uzun illərdir ki, müxtəlif aspektlərdən analiz edilir. Ancaq hər keçən gün bu prosesin davam etdirilməsi zərurəti bir daha qarşımıza qoyur. Bunun çox ciddi nəzəri və praktiki səbəbləri vardır. Çünki Heydər Əliyev nadir şəxsiyyətlərdəndir ki, xalqın, dövlətin və cəmiyyətin Ona hər zaman ehtiyacı vardır. Ümummilli lider ictimai-siyasi fəaliyyəti, dövlət quruculuğunda oynadığı rolu, müstəqil Azərbaycanın varlığı və inkişafı üçün hazırladığı mükəmməl kursu ilə həmişəyaşandır. Heydər Əliyevin hər bir kəlməsinə ehtiyac vardır. Ulu öndərin başlıca əsəri müstəqil Azərbaycandır və nə qədər ki, bu dövlət yaşayır, Heydər Əliyev də yaşayır. Azərbaycanın müstəqilliyi əbədi olduğundan, Ümummilli lider də əbədidir.

Həmişə məlumdur ki, Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə ölkə rəhbərliyinə qayıdışı ərəfəsində Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət heç də ürəkəcan deyildi. O dövrdə baş verənlər barədə kifayət qədər yazılıb. Lakin ən dolğun qiyməti Prezident İlham Əliyev verir. Dövlət başçısı keçən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində naşı rəhbərliyin fəaliyyətsizliyi nəticəsində, ümumiyyətlə, müstəqil dövlətçiliyin təhlükə altında qaldığını vurğulayıb. Bu məqamı dərk etmədən Ulu öndərin xilaskarlıq missiyasını tam dərk etmək mümkün deyil.

Doğrudan da, Heydər Əliyevin xilaskarlığı geniş mənani əhatə edir. Burada ölkənin parçalanmadı, separatizmdən xilas edilməsi ilə mükəmməl dövlət quruculuğu kursunun reallaşdırılması vəhdət təşkil edir. Konkret ifadə etsək, Heydər Əliyev postsovet məkanında yeganə siyasi lider oldu ki, həm ölkəni məhv olmaqdan qoruya bildi, həm də buna paralel olaraq müstəqil dövlət quruculuğu kursunu davamlı olaraq reallaşdırdı.

Həmin dövrdə bu işi görmək olduqca çətin idi. Çünki daxilindəki separatçıların fəaliyyətindən başqa, kənardan da çox güclü təzyiqlər mövcud idi. Eyni zamanda, həm kənar təzyiqlərə sinə gərmək, həm də xildə separatçı qrupları neytrallaşdırmaq və dövlət quruculuğunu aparmaq fəvqəladə iradə, uzaqgörənlik, siyasi təcrübə və iti zəka tələb edirdi. Heydər Əliyev müdrik siyasəti ilə bu vəzifənin öhdəsindən gəlmək naminə dövlət quruculuğu üçün vacib olan üç faktorı vahid sistemdə birləşdirə bildi. Bunlar güclü iqtisadiyyat yaratmaq, daxili sabitliyi təmin etmək və geosiyasi mənza-

rəni Azərbaycanın xeyrinə dəyişməkdən ibarət idi.

Birinci faktor, yəni güclü iqtisadiyyatın yaradılması daxili sabitlik və uyğun geosiyasi mühit olmadan mümkün deyildi. Ulu öndər iqtisadi islahatları neft strategiyası ilə sıx bağlılıqda həyata keçirməyə başladı. Bununla həm iqtisadi potensialı gücləndirdi, həm də beynəlxalq aləmdən güclü dəstək aldı. "Əsrin müqaviləsi" bu prosesdə həlledici rol oynadı. 1995-1996-cı illərdə həmin siyasət nəticəsində Azərbaycanda sosial-iqtisadi vəziyyət sabitləşdi, ölkə davamlı inkişaf xəttinə çıxdı. Sosial-iqtisadi islahatları yalnız bundan sonra sürətləndirmək olardı.

Heydər Əliyev şərti olaraq ikinci mərhələ adlandırdığımız dövrdə ustalıqlı siyasi və iqtisadi islahatlar apardı. Bunun üçün Ulu öndər strateji əhəmiyyətli sistemli addımlar atdı. Həmin sırada Heydər Əliyev çox ağıllı kadr siyasəti həyata keçirdi. Ümummilli lider gənc, enerjili, yüksək diplomatik hazırlığa malik İlham Əliyevi neft strategiyasının reallaşdırılması prosesinə cəlb etdi. Təcrübə göstərdi ki, bu, çox uğurlu bir addım oldu və Azərbaycan həmin istiqamətdə çox böyük uğurlar qazandı.

Yeri gəlmişkən vurğulayaq ki, İlham Əliyevin idarəetməyə cəlb olunması bütövlükdə Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğu prosesində dirçəlişə nail olmağa imkan verdi. Konkret misal kimi Prezident İlham Əliyevin ötən 15 ildə həyata keçirdiyi proqramların verdiyi nəticələri göstərə bilərik. Məsələn, aqar sektorda ardıcıl inkişaf təmin edildi. Bu, həyata keçirilən islahatlar, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına edilən güzəşt və yardımlar sayəsində mümkün olub. 2003-2018-ci illərdə meliorasiya sahəsinə əsaslı kapital qoyuluşu 21 dəfə artıb.

Prezident İlham Əliyevin 15 ildə həyata keçirdiyi ardıcıl və məqsədyönlü iqtisadi siyasət nəticəsində ölkə bazar iqtisadiyyatına keçid prosesini başa çatdırıb. Keçən müddətdə ÜDM-də özəl sektorun payı 80 faizdən çox olub. Makroiqtisadi sabitlik möhkəmləndirilib. Ölkə iqtisadiyyatı rəqabət qabiliyyətiliyinə görə MDB məkanında birinci yerə yüksəlib. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun və bölgələrin davamlı yüksəlişi məqsədilə regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair üç dövlət proqramı həyata keçirilib. Ötən dövr ərzində qeyri-neft sənayesi ardıcıl şəkildə inkişaf etdirilib. Müasir texnologiyalara əsaslanan minlərlə yeni müəssisə fəaliyyətə başlayıb.

Rəqəmlərlə ifadə edilsə, 15 il müddətində Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb. O cümlədən qeyri-neft sektoru - 2,8, sənaye istehsalı - 2,6, kənd təsərrüfatı isə - 1,7 dəfə böyüyüb. Qeyri-neft məhsulları sahəsində ixracat 4,1 dəfə artıb. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları 1,8 milyard dollardan (2004) 46 milyard dollara (2018) çatdırılıb. 2003-2018-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard dollar həcmində investisiya qoyulub.

İqtisadiyyata yeni nəfəs verən digər faktları da göstərə bilərik. Bütün bu uğurlar Prezident İlham Əliyevin ifadə etdiyi kimi, Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu dövlət quruculuğu kursunu inkişaf etdirmək sayəsində mümkün olub. Bu barədə dəfələrlə fikir bildirən dövlət başçısı İlham Əliyev başlıca inkişaf xəttinin məhz Ulu öndərin müəyyən etdiyi daxili və xarici siyasəti müasir tələblərə uyğun inkişaf etdirməkdən ibarət olduğunu ayrıca vurğulayıb. Bu xətt daxili və xarici siyasətin bütün sferalarında müşahidə edilir.

Burada onu da vurğulamaq tam yerinə düşərdi ki, müstəqil dövlət quruculuğu prosesində Ümummilli liderin miras qoyduğu irsin öyrənilməsi, təbliği və tətbiqiində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun xidmətləri müstəsna

əhəmiyyət kəsb edir. Mehriban xanım Əliyeva Ulu öndərin irsinin öyrənilməsi istiqamətində irimiqyaslı proqramların həyata keçirilməsini aktiv dəstəkləyir. Ölkənin birinci xanımı Azərbaycan xalqının rifahının yüksəldilməsinə yönəldilmiş təşəbbüsləri himayə edir, elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə və idmanın inkişafını təmin edən layihələrə yardımçı olur. Mehriban xanım Əliyevanın bu fəaliyyəti geniş ictimaiyyət tərəfindən yüksək dəyərləndirilir.

Məsələyə daha geniş miqyasda yanaşıqdıqda Baş nazir Novruz Məmmədovun bir fikri çox düzgün olaraq qeyd etdiyi kimi, Novruz Məmmədov ifadə edib ki, son illərdə Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən və müdrik rəhbərliyi nəticəsində Azərbaycanda yeni keyfiyyətli inkişaf modelinin formalaşmasına xüsusi diqqət yetirilir və bu istiqamətdə böyük işlər görülür. Eyni zamanda, ölkəmizdə iqtisadiyyat sahəsində islahatların dərinləşməsi, iqtisadiyyatın rəqabətçiliyinin artırılması üçün önəmli addımlar atılır.

ÜÇ ASPEKTİN SİNTEZİ VƏ AZƏRBAYCANÇILIQ: YENİ İDARƏETMƏ FƏLSƏFƏSİNİN BÖHRƏLƏRİ

Yuxarıda vurğuladığımız kimi, Ulu öndər iqtisadi islahatları daxili sabitliklə vəhdət şəklində aparırdı. Daxili sabitlik inkişafın təməlidir. Heydər Əliyev həm içəridə olan dağıdıcı ünsürləri zərərsizləşdirməklə, həm də xarici təzyiqlərə sinə gərməklə qısa zamanda sabitliyə nail oldu. Dünyanın aparıcı siyasi liderləri də etiraf edirlər ki, sabitlik olmayan yerdə davamlı inkişaf mümkün deyil. Məhz buna görədir ki, Türkiyənin mərhum Prezidenti Süleyman Dəmirəl Bakıda insanların firavan, təhlükəsiz yaşamasını nəzərdə tutaraq demişdi ki, bu, Heydər Əliyevin əldə etdiyi ən böyük tarixi nailiyyətlərdən biridir.

Daxili sabitliyin təmin edilməsində Ulu öndərin azərbaycançılıq ideologiyasına yeni məzmun verməsi əhəmiyyətli rol oynadı. Azərbaycançılıq həm cəmiyyətdə münasibətlərin müasir dövrün tələblərinə uyğun tənzimlənməsinə, həm də müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılıqlı əlaqəsinə təkan verilməsinə böyük imkanlar yaradı. Təcrübə bunu tam sübut etdi. Bizim üçün çox əhəmiyyətlidir ki, məhz Heydər Əliyevin bu ideoloji konseptə verdiyi yeni məzmun Prezident İlham Əliyevə azərbaycançılığı yeni səviyyəyə yüksəltməyə əsas yaratdı. Nəticədə, Ulu öndərin siyasətinin davamı kimi İlham Əliyev iki mühüm proqramı dövlət səviyyəsində reallaşdırmağa başladı. Onlardan biri Azərbaycan cəmiyyətində multikultural dəyərlərin bərqərar olunması, digəri isə sivilizasiyalar, mədəniyyətlər və dinlərə əsaslı dialoq mexanizmlərinin və formatlarının hazırlanmasıdır.

Sivilizasiyalar, dinlər və mədəniyyətlər arasında dialoqun təşkil azərbaycançılıq ideologiyasında milli ilə beynəlmillə olanın vəhdəti prinsipinə əsaslanır. XXI əsrin tələbləri fonunda bu, çox mühüm məqamdır. Çünki heç də müstəqilliyini əldə etmiş dövlətlərin hamısında milli ilə bəşərinin vəhdətini təmin

edən səmərəli ideoloji prinsip yoxdur. Azərbaycançılıqda isə Ulu öndərin nəzəri olaraq müəyyən etdiyi həmin prinsipin praktiki olaraq yüksək səmərə verdiyini Prezident İlham Əliyev tam sübuta yetirdi. Məsələn, Azərbaycanda sivilizasiyalar, dinlər və mədəniyyətlərarası qarşılıqlı əlaqələrin genişləndirilməsi və dialoqun təşkil mexanizmi kimi "Bakı Prosesi", Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu və Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu mövcuddur. Bir neçə ildir ki, bu üç mexanizm öz səmərəsini verməkdədir və onu bütün dünya qəbul edir. Cənubi Qafqazda buna bənzər ikinci nümunə yoxdur.

Ulu öndərin azərbaycançılıq ideologiyasının konkret səmərəli təsdiqi olan multikulturalizmin dövlət siyasəti səviyyəsinə yüksəldilməsi də tarixi hadisədir. Azərbaycanda multikultural dəyərlər ənənəvi olaraq mövcud olub. Müasir mərhələdə isə onun dövlət siyasəti kimi reallaşdırılması prosesi gedir. Multikulturalizm müasir dövr üçün çox əhəmiyyətlidir. Qloballaşma avtomatik olaraq müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılıqlı əlaqəsi məsələsini aktuallaşdırır. O cümlədən bir cəmiyyətdə yaşayan və fərqli dinlərə mənsub olan insanların tolerant, dialoq və sülh şəraitində yaşamasının real fəlsəfi-ideoloji əsası olmalıdır. Azərbaycan təcrübəsi bütün dünyaya sübut etdi ki, ölkəmiz bu istiqamətdə konkret fəaliyyət göstərir. Artıq dünyanın tanınmış siyasi liderləri və ekspertləri multikulturalizmin Azərbaycan modeli haqqında danışirlər.

Bu, olduqca vacib prosesdir. Məsələ ondan ibarətdir ki, Ulu öndərin yeni məzmun verdiyi azərbaycançılıq ideologiyasının müasirliyi və kreativ potensialı yüksəkdir. Deməli, müstəqil dövlət quruculuğu XXI əsrin tələblərinə cavab verən müasir ideoloji bazaya malikdir. Bircə, həmin özəllik Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqına və dövlətinə verdiyi ən qiymətli töhfələrdən biridir. Şübhə yoxdur ki, Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə müasir tələblərə uyğun yeni və səmərəli proqramlar həyata keçirməkdə davam edəcək. Dövlət başçısı Ulu öndərin siyasi varisi olduğuna dəfələrlə sübut edib və bunun həmişə belə olacağına qətiyyətin şübhə yoxdur.

Yuxarıda vurğulanan məqamlardan başqa, bir əhəmiyyətli tezi də vurğulamaq mümkündür. Güclü iqtisadiyyat və daxili sabitliyin təmini azərbaycançılıq ideologiyasının mühüm aspektlərindən olan xarici siyasət prinsiplərinin real təntənəsini görməyə imkan verir. Azərbaycanın xarici siyasətini Ulu öndər elə prinsiplər üzərində qurub ki, burada müxtəlif sahələrin vəhdətinə nail olmaq imkanı yaranıb. O cümlədən milli təhlükəsizlik enerji siyasəti ilə tam çulğışıb. Hazırda Azərbaycan milli təhlükəsizliyində enerji siyasətinin oynadığı rolu ekspertlər açıq etiraf edirlər. "Milli təhlükəsizlik" anlayışı müxtəlif aspektləri ehtiva edir. Burada nəhəng transmilli enerji və neqliyyat layihələrinin ayrıca yeri və rolu vardır.

Konkret misal olaraq təməli Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qo-

yulmuş və Prezident İlham Əliyev tərəfindən sona çatdırılan Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəmərinə göstərə bilərik. Bu layihə energetik və iqtisadi faktorlarla yanaşı, geosiyasi amillərdə də ciddi təsir göstərdi. Ulu öndər Heydər Əliyev ifadə etdi ki, həmin layihə dünyanın geosiyasi xəritəsini yeniləşdirəcək. Bu proqnoz özünü tam doğrultdu. Özü də iki aspektdə.

Birincisi, Bakı-Tbilisi-Ceyhan energetika rolu baxımından böyük bir layihənin reallaşması qüvvələr nisbətini dəyişdi. Çünki müxtəlif dairələr ona mane olmağa çalışsalar da, Heydər Əliyevin yüksək iradəsi və diplomatik peşəkarlığı sayəsində bütün cəhdlər iflasa uğradıldı. Bununla dövlətlər kənar təsirlər olmadan dünya əhəmiyyətli layihələr həyata keçirə bilər! Bunu Ulu öndər Heydər Əliyev bütün dünyaya sübut etdi, Prezident İlham Əliyev isə buna yeni məzmun çalarları verdi!

Həmin çalarlar Bakı-Tbilisi-Ceyhanın geosiyasi rolunun ikinci aspekti ilə bağlıdır. Konkret olaraq bu layihənin reallaşması digər nəhəng proqramların da həyata keçirilməsi mümkünlüyünü siyasi şüurlara yeritdi. Budur, 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri (uzunluğu 980 kilometr) istifadəyə verildi, 2014-cü il sentyabrın 20-də Cənub Qaz Dəhlizinin təməli qoyuldu. Bu layihə Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində böyük rol oynayır. Avropanın yüksək səviyyəli rəsmiləri bunu açıq etiraf edirlər. Hətta Donald Tramp bu barədə açıq və qəti fikrini bildirib. Məhz Cənub Qaz Dəhlizinin Qərbin enerji təhlükəsizliyi üçün geosiyasi vacibliyini nəzərə alaraq, layihədə iştirak edən ölkələri sanksiyalardan kənarda tutub.

Cənub Qaz Dəhlizinin uzunluğu 3500 kilometr, dəyəri isə 40 milyard dollardan çoxdur. 2018-ci il mayın 29-da Bakıda Cənub Qaz Dəhlizinin, iyunun 12-də isə onun tərkib hissəsi olan TANAP boru kəmərinin rəsmi açılış mərasimi keçirilib. Bütün bunlara 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda imzalanmış "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının dərinlikdə yerləşən hissələrinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Saziş"in ("Əsrin müqaviləsi") müddətinin 2017-ci il sentyabrın 14-də 2050-ci ilə qədər uzadılması fonunda nəzər salsaq, Ulu öndərin nə dərcədə uzaqgörən siyasi lider olduğuna bir daha əmin olarıq.

Qərb ölkələri hələ 1994-cü ildə imzalanan bir sazişin 2050-ci ilə qədər qüvvədə qalmasında maraqlıdır. Buna görədir ki, həmin müqavilənin vaxtı uzadılıb. Üstəlik, müqavilə Azərbaycan üçün daha səmərəli şərtləri nəzərdə tutur. Məsələn, yeni şərtlərə görə, SOCAR-ın payı 11 faizdən 25 faizə qaldırılmalı və mənfəət neftinin 75 faizi Azərbaycana verilməlidir. Bundan əlavə, 8 il ərzində xarici investorlar tərəfindən ölkəyə bərabər hissələrlə bonus kimi 3,6 milyard dollar ödəniləcəkdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi xarici siyasət kursu Azərbaycana beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinin yaradılmasında aktiv iştirak etməyə imkan yaradıb. Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə son dərəcə əhəmiyyətli təşəbbüslər irəli sürüb. Nəticədə, Avropa və Asiyayı birləşdirən Şərq-Qərb, Şimal-Cənub və Cənub-Qərb neqliyyat dəhlizləri yaradılıb. Daha geniş kontekstdə bu, Azərbaycanı bütövlükdə "Bir Qurşaq, Bir Yol" layihəsi çərçivəsində aktiv bir müstəviyə çıxarıb. Azərbaycan hazırda Cənubi Qafqazın geosiyasi və neqliyyat qovşağı funksiyasını yerinə yetirir.

Bunun təsdiqlərindən biri Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının, Abşeron Logistika Mərkəzinin tikintisi kimi layihələrin artıq reallaşdırılmasıdır. Bütövlükdə, Avrasiyanın neqliyyat xəritəsini yeniləşdirmiş

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu regionda Azərbaycanın çox əhəmiyyətli təsir amili olmaqla onu tranzit daşıma mərkəzinə çevirir.

Təbii ki, Azərbaycanın xarici siyasətində Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə nail olmaq xüsusi yer tutur. Bunun ümumi prinsiplərini Ulu öndər Heydər Əliyev müəyyənləşdirib. Həmin aspektdə Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasındakı nitqində ifadə edib ki, münaqişənin həlli üçün kifayət qədər geniş hüquqi baza vardır. Bununla yanaşı, yeni addımlar, xüsusilə ölkəmizin suverenliyi, sərhədlərinin toxunulmazlığı, ərazi bütövlüyü ilə bağlı mötəbər beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri, sazişlərdə əks olunan müddəalar Azərbaycanın mövqeyini daha da möhkəmləndirir. Bu nəticəyə Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi xarici siyasət prinsiplərinə ciddi əməl edilməsi və gərçin zəhmət sayəsində gəlinib.

Danılmaz həqiqətdir ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin xarici siyasəti Heydər Əliyev siyasi kursunun məhsuludur. Bu siyasət son illərin sınağından uğurla çıxıb və Azərbaycanın dövlət suverenliyinin əbədləşdirilməsinə möhkəm zəmin yaradıb. O cümlədən həmin siyasət Azərbaycanda regionun aparıcı dövlətlərindən birinə çevirib. Ayrıca qeyd edək ki, 2011-ci ildə Azərbaycan 155 dövlətin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilib. Ölkəmiz 120 dövlətin təmsil olunduğu Qoşulmama Hərəkatında uğurla fəaliyyət göstərir və gələcəkdə başlayaraq bu təşkilata sədrlik edəcəkdir. Bakıda Qoşulmama Hərəkatının zirvə görüşü keçiriləcəkdir.

Azərbaycan Avropa İttifaqına üzv olan 9 ölkə ilə strateji tərəfdaşdır. Bununla yanaşı, onu da unutmaq olmaz ki, Heydər Əliyevin xarici siyasət kursunda daha çox önəm verilən istiqamətlərdən biri qonşu ölkələrlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi və tərəfdaşlığın təmin edilməsi ilə bağlı olub. Bununla əlaqəli Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev deyib: **"Həmişə edirik ki, bu il qonşu ölkələrlə əlaqələrimiz yeni pilləyə qalxıbdır. Mənim qonşu ölkələrim dövlət, hökumət başçıları ilə çoxsaylı görüşlər olub. Əldə edilmiş razılaşmalar həm ikitərəfli əlaqələrimizi möhkəmləndirir, eyni zamanda, regionda sabitliyin, təhlükəsizliyin, əməkdaşlığın inkişafına xidmət göstərir. Müsəlman ölkələri ilə bizim əlaqələrimiz həmişə olduğu kimi, diqqət mərkəzindədir. Bu, bizim xarici siyasətimizin prioritet məsələlərindən biridir"**.

Heydər Əliyevin xarici siyasət kursunda beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq da xüsusi yer tutur. Ulu öndərin BMT Baş Assambleyasının 49-cu sessiyasında söylədiyi nitqi bu baxımdan strateji əhəmiyyət kəsb edir. Heydər Əliyev həmin nitqində həm Azərbaycanın xarici siyasətinin ümumi prinsiplərini ifadə edib, həm də global geosiyasi proseslərin inkişafı ilə bağlı maraqlı tezislər irəli sürüb. Ümummilli lider BMT-nin dünya siyasətindəki fəaliyyətinin daha da aktivləşdirilməsi ilə əlaqədar konkret təkliflər irəli sürüb. Deməli, müstəqil Azərbaycanın xarici siyasəti kökündən beynəlxalq miqyasda özünü göstərən trendlərə beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində sıx vəhdətdə olub.

Vurğulanan məqamlar bir daha təsdiq edir ki, Ulu öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı kimi bütün istiqamətlərdə atılacaq addımların ümumi prinsiplərini zərger dəqiqliyi ilə müəyyənləşdirib. Ümummilli liderin bu mirası Azərbaycan dövlətçiliyi daim var etməyə qadirdir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi proqramlar, apardığı islahatlar, ordu quruculuğu kursu bu baxımdan Heydər Əliyev siyasi kursunun etibarlı əllərdə olduğunu nümayiş etdirir.

Ulu öndər Heydər Əliyev qüdrətli siyasətçi kimi güclü və inkişaf edən Azərbaycan dövlətinin əsasını qoymuşdur

*Kəssə hər kim tökülən qan izini,
Qurtaran dahi odur yer üzünü*

Hüseyn Cavid

Qərinələr, əsrlər və minilliklər boyu davam edən bəşər salnaməsi, sivilizasiyaların, lokal və global mədəniyyətlərin təkamülü və transformasiyası, eləcə də mövcud cəmiyyət dəyişikliklərinin yeni keyfiyyət dəyişikliyinə çevrilməsi nəticəsində Yer üzünün əsrəfi sayılan insan övladı və onun yaşadığı cəmiyyət adilikdən adilliyə, varislıqdan miasirliyə doğru irəliləyərək müxtəlif dövrləri əhatə edən zaman və məkan müstəvisində misilsiz xidmətlər göstərmiş, tarixin yaddaşından silinməyən şəxsiyyətlər yetişdirmişdir.

Bu mənada ictimai şüurda milli və global təfəkkürdə, həmçinin əxlaq fəlsəfəsində ən ali keyfiyyətləri özündə təcəssüm etdirən, eyni zamanda, real gerçəklikdən və sosial zərurətdən doğan tarixi şəxsiyyətlərin, görkəmli dövlət başçıların, siyasi liderlərin siyasi arenaya çıxması təbii hal və məntiqi hadisə kimi qiymətləndirilməlidir.

Hacıbala Abutalıbov
Baş nazirin müavini,
Yeni Azərbaycan Partiyası
İdarə Heyətinin üzvü,
Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
professor

Yəqin, yanılmarıq, desək ki, Şərq və Qərbi sivilizasiyalarının qovşağında yerləşən, milli və ümumbəşəri dəyərlərin daşıyıcısı sayılan, qədim, eləcə də daima yeniləşən müstəqil Azərbaycan təkcə ecazkar təbiəti, zəngin yeraltı və yerüstü sərvətləri, unikal mədəniyyəti, nəci, xeyrixah insanları ilə deyil, bu insanları, bədii təxəyyülün dili ilə söyləmək, vücuda gətirərək, xalq, millət halında birləşdirən tarixi şəxsiyyətləri, dövlət və mədəniyyət xadimləri ilə də seçilir. Bəli, bu gün Azərbaycanımızda olan ən böyük sərvət onun bu məmləkətdə yaşayan insanlarıdır. Və bu insanlar arasında çıxmış tarixi şəxsiyyətlər öz əməlləri ilə doğma diyarımızı gülistana çevirərək cahana tanıtmış, əvəzsiz xidmətləri ilə əbədiyaşarlıq haqqı qazanmışlar.

Heç şübhəsiz ki, belə tarixi şəxsiyyətlər sırasında Öz əzəməti və qüdrəti ilə ən uca zirvələri fəth edən, zəfər salnaməmizin parlaq səhifələrini qızıl hərflərlə tarixə yazan müasir Azərbaycan dövlətinin banisi, məhz Böyük Xilaskar Heydər Əliyevimiz olmuşdur.

Başqa sözlə, bəşəriyyətə, həmçinin dünya mədəniyyətinə əvəzsiz töhfələr, dühalar və dahilər bəxş etmiş qədim və müasir Azərbaycanın parlaq tarixi şəxsiyyətləri sırasında dövlət müstəqilliyimizin qaranlıq Heydər Əliyevimiz şəxsiyyətlərinin təklədiyi ölkəmizi, obrazlı dildə desək, sanki düşüdü cəhənnəm burulğanları əzabında çapalayan sahibsizlik girdabından, bir xalq və bir dövlət olaraq tamamilə məhv olmaq təhlükəsindən xilas edərək, onu qısa zaman kəsiyində məşəqqətli, zülmətli gecələrdən işıqlı, nurlu, ilhamlı gələcəyə doğru inamla aparan, daha sonra cəhənnəmli məmləkətə çevirən ilk fəvqəltəbii tarixi şəxsiyyət olmuşdur.

Vaxtı ilə yaxın və uzaq keçmişin mürəkkəb və ziddiyyətli anlarında görkəmli şəxsiyyətlərin, dövlət başçıların cəmiyyət həyatında oynadığı rolü düzgün dəyərləndirən klassik alman filosofu Hegelin "siyasi tənəzzülə doğru sürətlə yaxınlaşmaqda olan xalqın müqəddəratını yalnız dahilər xilas edə bilər", eləcə də Türkiyə Cümhuriyyətinin yaradıcısı və qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün "ən böyük şəxslər özündən çox mənsub olduğu cəmiyyəti düşündən, onun varlığının və xoşbəxtliyinin qorunması yolunda həyatlarını qurban verən insanlardır" fikirləri sanki Böyük Xilaskar Heydər Əliyevimizin siyasət fəlsəfəsinə miasirlərmiz tərəfindən verilən bugünkü qiymətlə həmahəng səslənir.

Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyevimizin ali siyasət fəlsəfəsində azərbaycançılıq ideologiyası, bütövlükdə Azərbaycan mövzunu bütün mövzulardan fərqləndirən, başlanğıcı və sonu olmuşdur. O, qüdrətli bir siya-

sətçi kimi bütün şüurlu həyatı boyu Azərbaycanı düşünmüş, onun müstəqilliyini hər şeydən və hər kəsdən uca tutmuş, nura qər q olmuş mənalı ömrünün ilk çağlarından son günlərinədək güclü Azərbaycan dövlətinin əsasını qoymaq eşqi ilə yaşayıb-yaratmışdır. Bu mənada Ulu öndərimiz azərbaycançılıq məfkurəsini və ideyasını, Vətənə, millətə olan sevgisini ən müqəddəs əməl hesab edir, bütün maddi və mənəvi dəyərlərin üzərində Azərbaycan dövlətinin və millətinin maraqlarının durduğunu əməli fəaliyyəti ilə də sübut edirdi. Beləliklə, Heydər Əliyevimiz əsrlər boyu düşüncənə aydınlıq, filosof və mütəfəkkirlərin arzuladığı, lakin gerçəkləşdirə bilmədiyi "ideal cəmiyyət" ideyasını günümüzün reallıqları səviyyəsinə çatdırmış, milli dövlət quruculuğu istiqamətində məmləkətimizi zəiflik mənbəyindən güc, əzəmət mənbəyinə çevirərək heç nədən böyük məmləkətimizi yaratmış, əldə etdiyi uğurlar nəticəsində Azərbaycanı dünyaya, dünyanı da Azərbaycana tanıtmışdır.

Siyasi fəaliyyətində azərbaycançılıq ideologiyasını daima rəhbər tutan Heydər Əliyevimiz Azərbaycan xalqının və onun hər bir vətəndaşının millətini kimliyindən, mənsubiyyətindən, siyasi əqidəsindən və baxışlarından asılı olmayaraq, millətin azadlıq qarçısı və müstəqillik simvolu, insanların

Heydər Əliyevimizin ali siyasət fəlsəfəsində azərbaycançılıq ideologiyası, bütövlükdə Azərbaycan mövzunu bütün mövzuların şahı, əzəl mübtədasi, başlanğıcı və sonu olmuşdur. O, qüdrətli bir siyasətçi kimi bütün şüurlu həyatı boyu Azərbaycanı düşünmüş, onun müstəqilliyini hər şeydən və hər kəsdən uca tutmuş, nura qər q olmuş mənalı ömrünün ilk çağlarından son günlərinədək güclü Azərbaycan dövlətinin əsasını qoymaq eşqi ilə yaşayıb-yaratmışdır. Bu mənada Ulu öndərimiz azərbaycançılıq məfkurəsini və ideyasını, Vətənə, millətə olan sevgisini ən müqəddəs əməl hesab edir, bütün maddi və mənəvi dəyərlərin üzərində Azərbaycan dövlətinin və millətinin maraqlarının durduğunu əməli fəaliyyəti ilə də sübut edirdi

yeganə ümidgahı və pənah yeri idi. O, sanki Ulu Tanrı tərəfindən göndərilmiş milli taleyin səmavi elçisi və xilaskarı, daxili və xarici çəkişmələrdən, siyasi təlatümlərdən büdrəyən insanların azadlığı qarşısında hörlən tikanlı sədləri, maneələri dəf edərək, xalqı təbətin gözəllik və əzəmət rəmzi sayılan uca çınartək bugünkü və gələcək Azərbaycanın inkişafı naminə iri addımlarla irəliləyərək doğru aparən bayraqdan olmuşdur. Görünür, məhz bu səbəbdən də biz hər dəfə Heydər Əliyevimiz deyəndə Azərbaycan, Azərbaycan deyəndə Heydər Əliyevimiz başa düşürük. Həqiqətə söykənən bu deyilən sözlərin bir növ tam təsdiqi olaraq gözlərimiz önünə və poetik yaddaşda əbədi həkk olunmuş görkəmli Azərbaycan şairi Nəbi Xəzrinin sözlərinə dünya şöhrətli müğənni Müslüm Maqomayev tərəfindən bəstələnmiş Azərbaycan mahnısı yada düşür. Respublika sarayında (əvvəllər belə adlandırılırdı) Ulu öndər Heydər Əliyevimizin prezident seçkiləri ilə bağlı andiçmə mərasimindən sonra keçirilən bədii hissədə Müslüm Maqomayev ilk dəfə olaraq etiraf etmişdi ki, onun dillər əzbəri olan Azərbaycan mahnısı məhz Böyük azərbaycanlı Heydər Əliyevimizə həsr olunub. Sadəcə, çox şeyin gizlin saxlanıldığı və qapalı ölkə sayılan Sovetlər Birliyində adı çəkilən mahnının yazılmasının səbəbini və mahiyyətini açıqlamaq o dövr üçün məqsəduyğun sayılmırdı.

Yeri gəlmişkən, Nəbi Xəzri yaradıcılığının və qəlbinin dərin qatlarında doğmalaşmış Azərbaycan və onun təbiətinin gözəlliyini tərənnüm edən uca çınar mövzuları ilə bağlı aşağıdakı sətirler Heydər Əliyevimizin əxlaq fəlsə-

fəsi, daxili ələmi, mənəviyyət dünyası və duhası ilə, demək olar ki, daxili vəhdət, qarşılıqlı təsir müstəvisində bir-birini tamamlayan ahəngdarlıq və harmoniya təşkil edir.

*Əgər yıxılısam, Çınar göstərir,
Mən ona söykənim, arana baxım.
Gözlərim görməsə, Göygözü verin,
Mən onun gözü ilə cahana baxım.
Hər yerdə, həmişə
Sənsən gümanım.
Canım-gözüm mənəm,
Azərbaycanım!
Sən Günəş, mən isə bir zərrə kimi
Diriykən oğlunam, ölsəm torpağın.
Sən uca çınarsan, mənə yarpağın,
Sənsən özüm mənəm, Azərbaycanım.
Artıq uzun illərdi ki, bir çox tədqiqatçılar, o cümlədən başda Heydər Əliyev Fondu olmaqla, Ulu öndərimiz*

düzgün qiymət və fərman verir. Dünya fəlsəfi fikir tarixində əsas mövzularından biri hesab edilən insan və cəmiyyət, dövlət və onun idarə olunması problemləri təkcə qədim dövrün deyil, həm də çağdaş əsrimizin mütəfəkkirlərini, sənət və sənətkarlarını daima düşündürdüyündən onlar qarşılıqlı çıxan suallar çəlgəsinə cavab axtarmağa çalışmışlar. Bu mənada, böyük Səməd Vurğunun məşhur fəlsəfi misrası "Qalib gələcəmi cahana insan?" və bu misra ilə bağlı "əgər cahanda dövlətə rəhbər seçilən insan ağılı, insan zəkası xeyrə, insanlığa xidmət edəcəksə, onda o, qalibiyyət nişanını qələbə bayrağına sancma biləcəkdir" fikri həm varislik, həm də miasirlik baxımından olduqca aktual səslənir.

Deyilən bu ibrətamiz fikirləri mübaligəşiz olaraq əsası Ulu öndər Heydər Əliyevimiz tərəfindən qoyulmuş azərbaycançılıq və güclü Azərbaycan

Siyasi liderlik mədəniyyəti və estafeti yeniləşən Azərbaycanın yeni lideri, respublikamızın Prezidenti İlham Əliyevimizə həvalə olunduqdan sonra O, qısa zaman kəsiyində yüksələn xətt üzrə ictimai həyatımızın bütün sahələrini əhatə edən uğurlu və məqsədyönlü islahatlar həyata keçirmiş, müasir Azərbaycanı baş verən modernləşmə proseslərini düzgün macraya yönəldərək, yeni innovasiyalar və informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin daxili və global mühitin tələblərinə uyğun səviyyədə gerçəkləşməsinə münbit şərait yaratmışdır

ideologiyasının layiqli davamçısı, məmləkətimizi Öz möhtəşəm və əzəmətli əməlləri ilə rövneqləndirən, qətiyyətli və qüdrətli ölkə başçımız İlham Əliyevimizə tam əminlik hissi ilə aid etmək olar.

Siyasi liderlik mədəniyyəti və estafeti yeniləşən Azərbaycanın yeni lideri, respublikamızın Prezidenti İlham Əliyevimizə həvalə olunduqdan sonra O, qısa zaman kəsiyində yüksələn xətt üzrə ictimai həyatımızın bütün sahələrini əhatə edən uğurlu və məqsədyönlü islahatlar həyata keçirmiş, müasir Azərbaycanda baş verən modernləşmə proseslərini düzgün macraya yönəldərək, yeni innovasiyalar və informasiya texnologiyalarının tətbiqi prosesinin daxili və global mühitin tələblərinə uyğun səviyyədə gerçəkləşməsinə münbit şərait yaratmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevimizin dövlətçilik siyasətinə xas olan xüsusiyyətləri Öz əməli fəaliyyətində yüksək peşəkarlıqla həyata keçirən müstəqil dövlətimizin başçısı İlham Əliyevimiz ölkə iqtisadiyyatının tərəqqisinə xidmət edən sosial-iqtisadi proqramların gerçəkləşməsi prosesləri ilə yanaşı, milli mənəviyyatımızın və milli dəyərlərimizin təməl sütunlarından sayılan mədəniyyət siyasətinin hərtərəfli inkişafına da mühüm əhəmiyyət və önəm verir. Burada Prezidentimizi daha çox düşündürən və xalqımızın tələbi kimi məsələlərdən sayılan dünyanın bürümüş labüd, haradasa ziddiyyətli qloballaşma proseslərinin insan amilinə mənfi təsirinə nəticələri fəndə kamil Azərbaycan cəmiyyətinə xas olan milli-mənəvi əxlaqi dəyərlərin, adət-ənənələrin, milli şüur və milli iftixar hissinin qorunub saxlanması və daha da inkişaf etdirilməsidir. Deyənlən bu fikirlərin bir növ əyani təsdiqi kimi böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvi də öz əsərlərində cəmiyyət

və dövlətin idarəetmə sistemində güclü şəxsiyyət və ədalətli dövlət başçısı probleminə toxunaraq qeyd edir ki, "hakimiyyəti təmsil edənler qanunların aliliyinə söykənməli, ədalətli qərarlar qəbul etməlidirlər". Əks halda bu istiqamətdə atılan addımlar cəmiyyətin tərəqqisinə deyil, tənəzzülünə xidmət etmiş olur. Bu isə son nəticədə mövcud mənəvi və əxlaqi dəyərlərin məhvə gətirib çıxarır. Söylənən bu ibrətamiz kəlamın bir növ məntiqi davamı olaraq xatırlatmaq istərdik ki, müasir dünya siyasətində, həmçinin postsovet məkanına aid edilən bəzi ölkələrdə baş verən neqativ proseslər bir çox hallarda məhz bu məmləkətlərə başçılıq edən dövlət rəsmilərinin daxili və xarici siyasətlərində atılan yanlış addımlar, son nəticədə, cəmiyyətlərin zəifləməsinə, dövlət müstəqilliyinin və ərazi bütövlüyünün itirilməsinə gətirib çıxarır.

Göstərilən bu fəsadlı proseslər fəndə müstəqil Azərbaycanın milli dövlət maraqlarını hər şeydən üstün tutan ölkə başçımız İlham Əliyevimiz istər bölgədə, istərsə də dünyada baş verən son dərəcə mürəkkəb, bəzən də hellinin sonu görünməyən bu ziddiyyətli hadisələri ağılı süzgəcindən keçirərək gələcəkdə qarşımıza çıxma biləcək problemlərin yeganə və düzgün həlli yollarını böyük məharət, iradə və siyasi ustalılıqla tapır.

Bütün dünyada etibarlı tərəfdaş, söz və əqidə sahibi, siyasətdə qətiyyətli və dönməzliyin simvolu kimi tanınan ölkə başçımız İlham Əliyevimizin rəhbərliyi sayəsində ictimai həyatımızın bütün istiqamətləri üzrə aparılan məqsədyönlü islahatlar, balanslaşdırılmış və zərger dəqiqliyi ilə ölçüldü-biçilmiş daxili və xarici siyasət kursu bugünkü və gələcək inkişafımızın uğurlu addımlarından xəbər verir.

Deyilən bütün fikirlərlə yanaşı, eyni zamanda, qətiyyətlə bildirmək istərdik ki, artıq bu gün müasir Azərbaycan nə günbatan, nə də üstünü qara buludlar almış zülmətli gecə dövləti deyildir ki, kimsə istənilən vaxt burada zülmət toxumunu səpə bilsin. Eləcə də bu gün Azərbaycan daşları, divarları için-için qan ağlayan, insanları ahu-nalə çəkib göz yaşları axıdan ələ bir məmləkət deyil ki, burada yağı düşmən istədiyi

və dövlətin idarə olunmasında qədirlən xalqımızın qadir nümayəndələri ilə çiyin-çiyinə, yanaşı və məğrur duran, onlara hər an dəstək, həyan olan ən güclü, eyni zamanda, zərif və müqəddəs bir varlıqdır.

Çox sevindirici və fərahəndirici haldır ki, ulu əcdadlarımızdan və qədim dastanlarımızdan bizi miras qalmış milli-mənəvi və əxlaqi dəyərlərimiz, adət-ənənələrimiz və bu dəyərlərin, ənənələrin fəvqündə duran Azərbaycan qadınının adı, şərəfi həmişə uca tutulmuş, onun istər ailədə, istərsə də cəmiyyət həyatında oynadığı rol daima yüksək qiymətləndirilmişdir.

Bu gün müstəqil Azərbaycanın ictimai həyatını, onun demokratik təsisatlarına söykənən hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu istiqamətində atdığı uğurlu addımları rəşadətli, fədakar qadınlarımızın xidmətlərini nəzərə almadan təsəvvür etmək qeyri-mümkündür. Azərbaycan qadını, onun ideal obrazı və ideal cizgiləri ilə bağlı deyilən bütün bu fikirlərin ən ali mücəssməsi öz parlaq təsdiqini əməli fəaliyyətində insani və idraki gözəlliyi daima təcəssüm etdirən, insanlığa, müasir və gələcək nəsillərə öz bən-zərsizliyi ilə nümunə olan, xeyrixahlıq və nəciplik simvolu sayılan Mehriban xanım Əliyevamızın təmsalında tapır. Bədii və fəlsəfi təfəkkürün dili ilə söyləmək, Mehriban xanım Əliyevamızın ictimai həyatımızın bir çox sahələrini üzrə gördüyü əzəmətli işlər bizi onu deməyə əsas verir ki, artıq bu gün o, bir evin, bir elin, bir obanın xanımı olmaqla yanaşı, həm də dünyada tanınan Azərbaycan adlı bir məmləkətin də layiqli övlətidir. Bu mənada, ölkə başçımız İlham Əliyevimizin rəhbərliyi ilə Mehriban xanım Əliyevamızın güclü Azərbaycan namına həyata keçirdiyi çoxşaxəli və məqsədyönlü silsilə tədbirlər böyük minnətdarlıq hissi ilə qarşılanmalı, hər cür təqdirəlayiq hal kimi dəyərləndirilməlidir.

Öz əməli və praktik fəaliyyətində insan amilini, humanizm ideyalarını hər şeydən uca tutan Mehriban xanım Əliyevamızın həyata keçirdiyi geniş spektrli tədbirlər bilavasitə Azərbaycan dövlətinin və xalqının maraqlarına xidmət edir. Bu da təbiiyir. Çünki Mehriban xanım Əliyevamızın həyat əməlini və əxlaq fəlsəfəsinin qayəsini məhz Azərbaycan sevgisi, başqa sözlə, azərbaycançılıq ideologiyası təşkil edir.

Bu gün təmiz əxlaq, yüksək mədəniyyət və dərin zəka sahibi Mehriban xanım Əliyevamızın millət və Vətən namına gördüyü diqqətəlayiq və hey-rətamiz işlər yüz insan ağına və ömrünə sığmayan nurlu ömür salnaməsini parlaq səhifələrini təşkil edir.

Beləliklə, azad Azərbaycanın dü-nəni, bu günü, sabahı və nurlu gələcə-yi naminə dövlət quran, dövləti yaşadan, xalqın qan yaddaşında torpağa sahiblik şüurunı oyadan bu öz BÖ-YÜK DAHI insan haqqında söz açıb, söz yazmaq nə qədər çətin və məsuliyyətli olsa da, bir o qədər də şərəflidir. Çünki sağlam düşüncəli hər bir Azərbaycan vətəndaşı kimi bizlər də öz möhtəşəm əməlləri ilə zəngin tarix yazmış bu BÖYÜK İNSANLAR qarşısında olan öz vicdan, mənəviyyət borcumuzu və məsuliyyətimizi dərk edib, Vətən və millət eşqi ilə yaşamağı, düşünməyi bir daha onlardan öyrənirik.

Böyük insanlarla bağlı düşüncələrimi, onların yilləmə vicdanlarında əbədi həkk olunmuş əqidə dönməzliyinin bariz nümunələrini ürəyimin dərin qatında çoxdan yaşatdığım, bu gün də yaşayan və həmişə yaşayacaq üliy-yətə qovuşan böyük sevgimi Nəbi Xəzri poeziyasında səslənən "siz yaxşı ki, varsiniz" bəndlərindəki misralarla bildirmək istərdim.

Sizlərə vurğunam mən,

Bəzəyidir şəfqədən...

Sizlərdən yollar keçər,

Siz yaxşı ki, varsiniz,

Zirvələrə açılan qapılarsınız.

Bu gün yeniləşən Azərbaycan sözün bədii və həqiqi mənasında nura qər q olmuş, güncəxan və parlaq gələcəyi olan ələ bir dövlətdir ki, onun nuru bütün dünyaya işıq saçır. Və bu işığın qırağında, heç şübhəsiz ki, Ulu öndərimizin müqəddəs ruhu, ölkə başçımız, zəfər salnaməmizin ən qüdrətli sərvəti İlham Əliyevimizin sarsılmaz iradəsi, təmiz əxlaq, yüksək mədəniyyət və dərin zəka sahibi Mehriban xanım Əliyevamızın mehriban baxışları bizimlə olub, bizləri qoruyur və hifz edir.

Ulu öndər Heydər Əliyev ümumbəşəri şəxsiyyətdir

2018-ci il - "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" tariximizin hər bir sahifəsini vərəqləməyə geniş imkanlar yaradır. Əbəs yerə deyilmir ki, zaman hakim, tarix isə yaddaşdır. İllər bir-birini əvəzlədikcə, bu günümüzdən dünənimizə bir baxış keçirməklə uğurlarımızın fonunda keçilən yolun dəyərləndirilməsinin obyektiv aparılmamasın bir zərurət olduğunu daha aydın görür, tarixdə şəxsiyyətlərin rolunu daha yüksək qiymətləndirir, ən əsası aforizmə çevrilən bu fikri bir daha təsdiqləmiş oluruz: keçmişinə bağlı olan, bu günün ilə qürur duyan, gələcəyə böyük ümid bəsləyərək inamla irəliləyən xalqlar tarixin sət və çətin sınaqlarından üzəg çıxaraq, milli varlığını yüksək səviyyədə qoruyur, sözünün imzası qədər dəyəri olduğunu dünyaya nümayiş etdirir.

Siyavuş Novruzov,
Yeni Azərbaycan Partiyasının
icra katibinin müavini,
Milli Məclisin İctimai birliklər və
dini qurumlar komitəsinin sədri

Azərbaycan xalqı 1991-ci il 18 oktyabrda tarixi uğur qazanaraq dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etdi. Lakin həmin dövrdə ölkəyə şərtsiz, idarəçilik qabiliyyəti olmayan, ən əsası, şəxsi ambisiyalarını dövlətin maraqlarından üstün tutan şəxslərin rəhbərlik etməsi Azərbaycanı böyük uçurum qarşısında qoymuşdu. Daxili çəkişmələr, silahlı qüvvələrin torpaqlarımızın deyil, ayrı-ayrı qrupların maraqlarının müdafiəsinə xidmət etməsi, Ermənistanın təcavüzü böyük çətinliklər yaratmış, xalqın sabahı inamı itmişdi. 90-cı illərin həmin çətin anlarında məhz Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycanı dağılmaqdan xilas etdi. Dahi şəxsiyyətin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində, beynəlxalq aləmdə yeri və rolunun artmasında, ən əsası, iqtisadi böhrandan xilas olub dinamik inkişaf yoluna çıxmasında misilsiz və müstəsna rol oynadı. Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı cənab İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının VI qurultayında söylədiyi **"Bizim əsas dəyərimiz, ən böyük nemətimiz müstəqilliyimizdir. Biz müstəqil ölkə kimi yaşayırıq. Müstəqilliyimizin də banisi Ulu öndər Heydər Əliyevdir. Məhz Onun hakimiyyətə gəlməsindən sonra Azərbaycan, sözün əsl mənasında, müstəqillik yoluna qədəm qoydu. 1993-cü ilə qədər bizim müstəqilliyimiz şərti və yarımcı xarakter daşıyırdı. Xarici ölkələr, onların Azərbaycandakı nümayəndələri burada hakimiyyətə göstərişlər, təlimatlar verirdi. Əlbəttə ki, bu, tariximizin bəlkə də ən abırlıq səhifələrindən biridir. O ağır vəziyyətdə məhz Heydər Əliyevin cəsarəti, müdrikliyi - o vaxt bizim hələ ordumuz, iqtisadiyyatımız, pulumuz yox idi - Onun dəmir iradəsi, xalqın Ona olan sevgisi, rəğbəti Azərbaycanı, bax, bu müstəqillik yoluna çıxarıbdir. Biz də bu müstəqil yoli gedirik və gedəcəyik"** fikirlər Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ayrı-ayrı səhifələrinə işıq salmaqqla yanaşı, Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətimiz qarşısında xidmətlərinin miqyasının nə qədər böyük olduğunu təsdiqləyir. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev Xilaskarlıq missiyasını yerinə yetirməklə işıqlı gələcəyimizi şərtləndirdi.

Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin düşünlümsü və məqsədyönlü siyasətinin Azərbaycana qazandırdığı uğurlar bir daha bu realılığı ortaya qoyur ki, hər bir ölkənin inkişafında onun lideri əhəmiyyətli rol oynayır. Milli lider dövlətin özünüdəstəqləndirən, xarici siyasətin formalaşmasında mühüm rol oynayan əsas amildir. Liderin həyat təcrübəsi, dünyagörüşü, siyasi iradəsi inkişaf strategiyasının düzgün müəyyənləşdirilməsinə stimül verir, ən çətin məqamlarda düzgün yol seçməyə imkan yaradır.

Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin xidmətlərini dəyərləndirmək üçün tarixə qısa baxış keçirmək hər zaman bir zərurətdir. Onun uzun illər Azərbaycana rəhbərlik etməsi faktı özlüyündə Heydər Əliyev şəxsiyyətində ifadəsini tapan, müs-

təqilliyə və xalqına sədaqət, millilik və vətənə məhəbbət hisslərinə olan sarsılmaz ümumxalq inamının təzahürüdür. Sovetlər birliyi dövründə Azərbaycana rəhbərlik edən görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev ölkəmizi qabaqcıl respublikalar sırasına çıxardıqı kimi, 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı ilə dövlətçilik tariximizin yeni mərhələsinin başlanğıcını qoydu. Müstəqil, iqtisadi cəhətdən qüdrətli, dünya birliyinin layiqli üzvü olan Azərbaycanı yaratmaqqla xalqqa hər zaman bir olduğunu, Vətəni, torpağını canından çox sevdiyini bir daha nümayiş etdirdi.

1993-cü ilin 3 oktyabrında yüksək etimad qazanan və 11 oktyabr 1998-ci ildə qələbəsini yenidən təsdiqləyən Ümummilli lider Heydər Əliyev milyonları ürayından keçən istəkləri reallaşdırdı. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev 1993-cü ilin oktyabrında keçirilən andıçmə mərasimində bildirmişdir: **"Bələ yüksək və məsuliyyətli vəzifəni üzərimə götürərək birinci növbədə Azərbaycan xalqının zəkasına, müdrikliyinə, qüdrətinə güvənirəm, arxalanıram. Azərbaycan xalqının mənə bəslədiyi ümidlər mənə bu vəzifəni üzərimə götürməyə məcbur edibdir. Əmin etmək istəyirəm ki, bu ümidləri doğrultmaq üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm"**.

Prezidentliyin ilk mərhələsində həyata keçirdiyi islahatlar, böhran içərisində qalan Azərbaycanın iqtisadiyyatının gücləndirilməsi istiqamətində həyata keçirdiyi genişmiqyaslı quruculuq işləri xalqın gələcəyə olan inamını artırmaqqla ölkəmizin dünya birliyinə açılan yoluna "yaşıl işıq" yandırdı. Bu baxımdan iktərarfi və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən əlaqələrin qurulması vacib amil kimi öne çəkildi. Daxili siyasətin uğurları Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə yeri və roluna da öz müsbət təsirini göstərdi. Bir əsas məqamı xüsusi qeyd etməliyik ki, Ulu öndər Heydər Əliyevin səyləri nəticəsində 1994-cü il 12 mayda atəşkəs sazişinin imzalanması ölkədə sabitliyin möhkəmləndirilməsinə, digər sahələr üzrə əhəmiyyətli addımların atılmasına stimül verdi. Malik olduğu təbii resurslardan səmərəli istifadə etmək, Azərbaycanın dünya iqtisadi sistemində integrasiyasını sürətləndirmək, ən əsası birgə səylər, qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi sayəsində qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olmaq üçün 1994-cü ilin 20 sentyabrında Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bununla Azərbaycan öz iqtisadi imkanlarını dünyaya təqdim edərək, növbəti sazişlərin imzalanmasına zəmin yaratdı.

İllər keçdikcə, Azərbaycan yeni-yeni dostlar qazandı, səsi bir çox beynəlxalq təşkilatların tribunasından eşidildi, diplomatik uğurları diqqət çəkdi. Dünya siyasətində dəst-xətti ilə seçilən, dövlət başçıları arasında fenomen istedadı və həzirligi ilə fərqlənən Heydər Əliyev şəxsiyyəti müdriklik simvolu kimi nümünə göstərilirdi. Bu, cəsarət və qətiyyət, liderlərə məxsus dönməzlik və meğrurluq müasir Azərbaycanın qurucusu olan bu dahi şəxsiyyətin həyat əmalının gerçəklişməsinin parlaq ifadəsi kimi Azərbaycanın imicini, nüfuzunu yüksəltdi. Ulu öndər Heydər Əliyevin irəli sürdüyü bütün prioritetlərin əsasında qüdrətli respublikanın inkişaf perspektivləri - düşünlümsü, dünya siyasətində uyğunlaşdırılan balanslaşdırılmış xarici siyasət, ölkə daxilində sabitliyin təminatı, dövlətçiliyin möhkəmlənməsi, bazar iqtisadiyyatı yolunu seçməklə malik olduğumuz təbii ehtiyatlardan xalqın mənafeyi və rifah halının yaxşılaşdırılması naminə səmərəli istifadə, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması, Azərbaycanın tolerant dövlət kimi bütün azərbaycanlılar üçün vətən olması və digər bir-birindən məsuliyyətli vəzifələr dayanırdı. Bu gün qürur hissi ilə deyə bilərik ki, bu vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlinmişdir.

Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Azərbaycan üçün göstərdiyi xidmətlərin çəkisi və əhəmiyyəti ölçüyəgəlməz dərəcədə çoxdur. Məhz Onun təşəbbüsü ilə

Ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı dövlətçilik tarixi milli sərvətimizdir

dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımızın bir amal - azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşməsi vacib amil kimi öne çəkildi. 2001-ci ilin noyabrında Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayını keçirməklə, soydaşlarımızın həmrəyliyin təmin etməkqlə Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında əsas amil olan diasporun təşkilatlanması üçün hüquqlı bazanın əsası qoyuldu, görülmək işlərin bir mərkəzə idarə olunması üçün müvafiq dövlət komitəsi yaradıldı. Bu gün böyük fəxr və inam hissi ilə qeyd edirik ki, dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımız Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsinə, çiçəklənməsinə öz töhfələrini verir, yaşadıkları ölkələrdə həqiqətlərimizin təbliği istiqamətində bir-birindən əhəmiyyətli uğurlara imza atırlar. Erməni yalanlarının işğa olunmasında, Qarabağ həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında birgə səyləri göstərilməsi mütləqdir. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin Dünya azərbaycanlılarının III qurultayında səsləndirdiyi bu fikri bir daha qeyd etmək istədik: **"Güclü, qüdrətli Azərbaycan hər birimizin qürur mənbəsidir"**.

Bu gün Azərbaycanın dünya miqyasında enerji təhlükəsizliyinin təminatçısı kimi tanınmasının əsasında Ulu öndərin hazırladığı neft strategiyası, ölkənin enerji siyasətinin uğurlu həlli dayanır. Təkcə cari ildə enerji sektorunda əldə olunan uğurlara nəzər salmaq kifayətdir. May ayında "Cənub Qaz Dəhlizi"nin rəsmi açılışı, İyunda onun əsas segmentlərindən olan TANAP-in istifadəyə verilməsi, oktyabrda Türkiyənin İzmir şəhərində "Star" neft emalı zavodunun açılışı və s. kimi bir-birindən mühüm hadisələr regional əməkdaşlığın əsas aparıcı qüvvəsi olan Azərbaycanın bu əməkdaşlığın coğrafiyasının genişləndirilməsində maraqlı olduğunu, eyni zamanda, Ulu öndər Heydər Əliyevin dünya praktikasına istinadən söylədiyi **"Həç bir ölkə beynəlxalq əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi olmadan, səylər və ehtiyatlar birləşdirilmədən təkbaşına iqtisadi tərəqqiyə nail ola bilməz"** tezisinin bu gün də həyata keçirilən siyasətin ana xəttini təşkil etdiyini təsdiqləyir. Bir sözlə, etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyini möhkəmləndirən Azərbaycanın lider dövlət kimi tanınmasının təminatı məhz Ulu öndər tərəfindən qoyulan daxili və xarici siyasətin uğurlu həlli dayanır. Ulu öndər Heydər Əliyevin gərgin səyləri nəticəsində 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanən "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycana inamı artırmaqqla, bugünkü uğurları şərtləndirdi. "Əsrin müqaviləsi"nden sonra imzalanən onlarla müqavilələr, ən əsası öten il "Yeni əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sisteminə yeri və roluna bir daha işıq saldı.

Bütün xalqlar və dövlətlərlə qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq siyasətini yeridən, Azərbaycanın ən tanınmış beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunub, söz sahibi nüfuzu qazanması müdrik bir siyasətin məntiqi nəticəsi kimi bu gün də özünü doğruldur.

Təbii ki, 15 iyun 1993-cü il tarixinin Azərbaycan tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi düşməsi də səbəbsiz deyil. Bu tarix Azərbaycanın kaosdan, anarxiyadan, özbaşınalıqdan, iqtisadi böhrandan xilasını, inkişaf, tərəqqi yoluna çıxdığını ümumiləşdirdi. Bugünkü Azərbaycan realıqları həmin tarixin, Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir. Azərbaycanın dünəninin, bu gününün və gələcəyinin əsası kimi dəyərləndirilən Heydər Əliyev ideyaları ölkəmizin qarşısında yeni-yeni imkanlar açır, yeni-yeni uğurlara aparır.

2003-cü ildə Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqa müraciəti, ən əsası, cənab İlham Əliyevin xalqın böyük əksəriyyətinin səsinə qazanaraq Prezident seçilməsi böyük yolun davamı kimi tarixə yazıldı. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev Azərbaycanın daha qüdrətli, zəngin dövlətə çevrilməsi üçün Heydər Əliyev siyasətinin davam etdiriləcəyini bildirdi. Son 15 ildə hər vadin konkret əməli işdə öz təsdiqini tapdığını şahidlik. Cənab İlham Əliyevin bu fikirlərini xatırlatmaq istədik: **"Bu gün Heydər Əliyev siyasəti bütövlükdə bütün sahələrdə davam etdirilir. 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı mənə böyük etimad göstərərək Prezident vəzifəsinə seçdiyi gündən bu günə qədər bu siyasətə sadiqəm. Mən 2003-cü ildə bu barədə sözümlə demişəm. Mən bu siyasətə sadiq qalacağam və 2003-cü ildən bu günə qədər Azərbaycanda gedən uğurlu inkişaf Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir, müstəqil Azərbaycanın təntənəsidir"**.

Son 15 ildə Azərbaycanın qazandıqı uğurlar göz qabağındadır. "Gələcəyə nikbinliklə baxmaq üçün kifayət qədər əmil vardır" söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirdi ki, siyasətimiz milli maraqlar üzərində qurulub: **"Bizim siyasətimiz müstəqilliyin möhkəmlənməsinə istiqamətləndirilibdir. Bu gün Azərbaycan müstəqil dövlət kimi dünyaya miqyasında özünə layiq yerini tuta bilibdir. Azərbaycan daha da güclü ölkə olmalıdır. Biz qüdrətli Azərbaycan dövləti qururuq və əminəm ki, quracağıq. Bütün hədəflərə çatmaq üçün bizim müstəqil siyasətimiz davam etməlidir. Xalq bu siyasəti dəstəkləyir"**.

Qarşıdakı illər üçün əsas hədəf Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr sırasına gətirmək, yüksək gəliri ölkəyə çevirmək, bu günə qədər 3 dəfədən çox artan ümumi daxili məhsulun daha iki dəfə artırılmasına nail olmaqdır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı əsasında Azərbaycanın müstəqillik tarixində qazandıqı uğurların fonunda işlənilən hazırlanan və təsdiq olunan "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyasında əsas hədəflər və onlara çatmaqqla yolları öz əksini tapıb.

Ölkənin hərtərəfli inkişafı dövlət siyasətinin əsası təşkil edir. Hər sahə üzrə konkret Dövlət proqramlarının qəbulu və uğurlu icrası qarşıya qoyulan bu məqsədə yüksək səviyyədə nail olmağa əsas yaradır. O da məlumdur ki, hər il konkret bir sahənin adı ilə bağlananraq, bu istiqamətdə tədbirlər planı həyata keçirilir.

İqtisadi tərəqqi demokratikləşmə prosesinin sürətləndirilməsində mühüm rol oynayır. Azərbaycanın demokratiya təcrübəsinin digər ölkələrə nümunə göstərilməsi uğurlu islahatların nəticəsidir. 2001-ci ildə Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv qəbul olunan Azərbaycan demokratik dəyərlərə sadiq olduğunu bir daha dünyaya nümayiş etdirdi. Öten bu dövr ərzində qurumla ölkəmiz arasında əlaqələrin yüksəlmə xətt üzrə inkişafı yüksək dəyərləndirilir. Azərbaycan atdığı hər addımında bu realılığı ortaya qoyur ki, demokratikləşmə prosesi sadəcə bir şüar, niyyət deyil, ölkənin hərtərəfli inkişafı üçün əsasdır. O da məlumdur ki, qəbul olunan qanunlar, o cümlədən Milli Konstitusiyamız dövrün tələblərinə uyğun olaraq təkmilləşdirilir, yenilikləri özündə əks etdirir. Konstitusiyamızın mədələrinin böyük əksəriyyəti insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına xidmət edir. Azərbaycan dövləti siyasətində insan əmalinə verdiyi dəyərli addımları ilə təsdiqləyir.

Demokratiyanın vacib amillərindən biri kimi siyasi partiyaların, ictimai birlik-

lərin fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik bazası daim təkmilləşdirilir. "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanunun qəbul edilməsi də bu təkmilləşmənin, yeniləşmənin təsdiqidir. Azad mətbuatın inkişafına yönələn addımlar davamlılığı ilə diqqət çəkir. Məhz bu diqqət və qayğının nəticəsidir ki, ölkə Prezidenti İlham Əliyev üç dəfə "Jurnalistlərin dostu" mükafatına layiq görülüb.

Siyasi və iqtisadi islahatların vəhdətliyi fonunda Azərbaycanın uğurları bir-birini əvəzləməkdədir. Dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında əhəmiyyətli rolunu günbəgün artıran Azərbaycan sabitlik diyarı kimi də diqqət çəkməkdədir. Təbii ki, son 15 ildə ölkə iqtisadiyyatına 230 milyard dollardan artıq investisiyanın qoyulması Azərbaycanın bu gününə və gələcəyinə inamdan irəli gəlir. Azərbaycan beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesablatlarında da öz liderliyini qorumaqqladır. Bütün bunlar təbii ki, dövlətimizin uğurlu siyasətinə əsaslanır.

Ölkəmizin hər gün, hər həftə müxtəlif mövzularda beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər üçün əsas məkan seçilməsi beynəlxalq münasibətlər sisteminə artan rolunun göstəricisidir. Azərbaycanın 2011-ci ildə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsi onun beynəlxalq nüfuzunu, siyasi çəkisini bir daha dünyaya nümayiş etdirdi. Təbii ki, bu uğurlarımız ən böyük problemimiz olan Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllini yaxınlaşdırır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, hər gün bizi qələbəyə yaxınlaşdırır. Azərbaycanla heç bir sahədə rəqabət aparmaq imkanında olmayan Ermənistan işğalçılıq siyasəti ucbatından bütün enerji layihələrindən kənarda qalmaqla iqtisadi böhran içərisində qəbalaşdır. Azərbaycanın hərbi xərcləri Ermənistanın ümumi büdcəsindən artıqdır. Bu gün böyük inamla qeyd edə bilərik ki, sülh danışıqları səmərə vermədiyi təqdirdə Azərbaycan işğal altında olan torpaqlarını herb yolu ilə azad etmək gücündədir. 2016-cı ilin aprel, cari ilin Naxçıvan qələbələri, həmçinin Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin, Bakının azad olumasının 100 illiyi münasibətilə keçirilən paradlar da Azərbaycan Ordusunun gücünü, malik olduğu imkanları bir daha dünyaya nümayiş etdirdi.

Son 15 ilə qısa baxış etməkqlə realıqlarımız fonunda gələcəyə daha böyük inamla irəliləməyə böyük əsaslar olduğunu aydın görmüş oluruz. Azərbaycan yenilikçi ölkə kimi nüfuz qazanıb. Mühüm uğurlarımız sırasında artıq üç peykimizin orbitə buraxılmasını xüsusi qeyd etməliyik.

Müasir dövrün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsri olduğunu nəzərə alsaq, artıq dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq hər kəs bu və ya digər dövlətin realıqları barədə məlumat əldə etmək imkanındadır. Lakin gerçəkliklərin birbaşa şahidi olmaq tamamilə fərqli bir düşüncənin formalaşmasına stimül verir. Azərbaycan 2015-ci ildə Birinci Avropa Oyunlarına, 2017-ci ildə isə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına ev sahibliyi etməkqlə idman ölkəsi kimi də tanındığını nümayiş etdirdi. Bu tədbirlər, eyni zamanda Azərbaycan tolerant, multikultural dəyərlərin inkişafına böyük töhfələr verən ölkə kimi təqdimatında da əhəmiyyətli rol oynadı. Cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, multikulturalizm həyat tərzimizdir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2016-cı il ölkəmizdə "Multikulturalizm ili", 2017-ci il isə "İslam Həmrəyliyi ili" elan edilməmişdir. Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşən Azərbaycan dövlətlər, xalqlar arasında körpü roluna yeni-yeni əlavələr edir.

Daim yeniliyi, müasirliyi, modernləşməni həyata keçirdiyi siyasətin öhdəsində saxlayan dövlətimizin bir-birindən əhəmiyyətli addımları hərtərəfli inkişafı sürətləndirməklə yanaşı, beynəlxalq baxışın yüksək səviyyədə formalaşmasına stimül verir.

Azərbaycanın davamlı uğurlarında Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfəri Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri böyükdür. Təkcə bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, Mehriban xanım Əliyevanın yüksək təşkilatçılığı əsasında keçirilən Birinci Avropa Oyunları, həmçinin IV İslam Həmrəyliyi Oyunları ölkəmiz haqqında realıqları dünya xalqlarına çatdırmaqqla, Azərbaycana yönələn məkrli, böhtan xarakterli kampaniyalara tutarlı cavab verdi. Əsrlər boyu mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların mərkəzi kimi tanınan Azərbaycan daim təşəbbüscüsü və iştirakçısı olduğu layihələrlə, tədbirlərlə ölkələr, xalqlar arasında dostluq körpüsü olduğunu təsdiqləyir.

"Biz əlbəttə iqtisadi müstəvidə də transformasiyaya çox böyük önəm vermmişik və veririk. Ona görə də iqtisadi sahəni inkişaf etdirmədən və güclü iqtisadiyyat qurmadan siyasi islahatlar mümkün deyildir. Ona görə də biz islahatları paralel olaraq həm siyasi, həm iqtisadi müstəvidə aparırıq. Siyasi və iqtisadi islahatlar bir-birini dəstəkləmişdir və bugünkü Azərbaycan onu göstərir ki, biz düzgün yolu seçdik və düzgün işlər görürük" söyləyən Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, son on beş ildə ölkəmizdə inkişaf yüksələn xəttə davam edir. Bu dinamika beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edən ölkəmizin gücünü, qüdrətini göstərir.

Keçilən yola qısa baxış fonunda bu realılığı da qeyd etməliyik ki, uğurlarımızda Ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı olduq, bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurlu inkişaf edən Yeni Azərbaycan Partiyasının öz payı vardır. Milli Konstitusiyamızın qəbulundan öten 23 il ərzində ölkəmizdə keçirilən bütün seçkilərdə uğur qazanan Yeni Azərbaycan Partiyası daim qələbələrini təmin etməklə xalqın partiyası olduğunu təsdiqləyir. 2018-ci il də ölkəmizin tarixinə prezident seçkiləri ili kimi daxil olub. Son 15 ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi cənab İlham Əliyevin dəfələrlə qələbəsini təmin etməsi Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir. Bu gün sıralarında 700 mindən artıq insanı birləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasının hər bir üzvü Heydər Əliyev ideyalarının təbliğatçısıdır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin **"Yeni Azərbaycan Partiyası dünənün, bu günün və gələcənin partiyasıdır"** tezisi bütün dövlət üçün aktuallığını qoruyur, işıqlı sabahımıza böyük inam formalaşdırır. Dahi şəxsiyyətin bu fikrinin davamı olaraq cənab İlham Əliyev bildirdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası bütün seçki proseslərini yeni şüarla qatılır, davamlı inkişafın prioritet məsələ olduğunu dəviziəndə əks etdirir. 2018-ci il prezident seçkilərində "İlahi irəli" çağırışını edən Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi cənab İlham Əliyev növbəti qələbəsi ilə qarşıdakı 7 ilin hədəflərinin realığına çevrilməsinə zəmin yaratdı. Bu hədəflər sırasında Azərbaycanda dayanıqlı iqtisadiyyatın qurulmasının tam təmin olunması, iqtisadi islahatların əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, xarici investisiyaların stimullaşdırılması məqsədilə azad iqtisadi zonaların yaradılması, regionlarda müasir və əməkəttümlü müəssisələrin yaradılması, yeni iş yerlərinin açılması, müasir infrastrukturun yaradılması üzrə tədbirlərin davam etdirilməsi yer alır. Bundan başqa, əhalinin həyat şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması, əhalinin sosial müdafiəsi sisteminin mütləq dünyaya təcrübəsi əsasında daha da təkmilləşdirilməsi, icbari sığortanın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, idarəetmə sahəsində islahatların davam etdirilməsi də qarşıda duran hədəflərdəndir. Ən əsası, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun daha da artırılması, dünya enerji təhlükəsizliyi sisteminə Azərbaycanın mövqeyinin gücləndirilməsi, ölkəmizin beynəlxalq multikultural, mədəni, humanitar və idman sahələrini əhatə edən tədbirlərin bundan sonra da uğurla həyata keçirilməsi, işğal altında olan ərazilərimizin azad edilməsi üçün bütün səylərin artırılması kimi məsələlər strateji hədəflər kimi müəyyənləşdirilib.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir: **"Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycan xalqının bir parçasıdır. Bütün Azərbaycan xalqının xoşbəxt gələcəyi üçün bizim partiyamız əlinəndən gələni əsirgəmir və biz bundan sonra da bunu edəcəyik"**.

Bir yazı çərçivəsində müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətimiz, xalqımız qarşısında xidmətlərini əhatə etmək qeyri-mümkündür. Ulu öndər Heydər Əliyev ümumbəşəri şəxsiyyətdir. O, bütün bəşəriyyət üçün çağılıb. Bu kontekstdən yanaşsaq, silsilə yazılarının məcmusu yaranar.

Bugünkü qüdrətli Azərbaycan dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin şah əsəridir. Məhz inkaredilməz olan bu realıqlara söykənərək dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev bildirmişdir: **"Nə qədər ki Azərbaycan var, mən də varam. Mən isə Azərbaycanda əbədi olacağam!"**

Azərbaycan xalqı Heydər Əliyev ideyalarından, Heydər Əliyev dühasından əbədi bəhrələnəcəkdir

12 dekabr Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin anım günüdür. Ulu öndər Heydər Əliyev həm SSRİ dövründə, həm də müstəqillik illərində respublikamıza rəhbərliyi zamanı xalqımız və dövlətimiz qarşısında Azərbaycanın yüksəlişi və tərəqqisini təmin edən misilsiz xidmətlər göstərmişdir. Xalqımız müasir müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu olan Ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini dərin ehtiramla yad edir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin dövlətimiz və xalqımız qarşısındakı misilsiz xidmətləri ilə bağlı sualları Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri Süleyman İsmayilov cavablandırır. Qeyd edək ki, Ümummilli lider Heydər Əliyevin etimad göstərdiyi şəxslərdən biri olan Süleyman İsmayilov 1992-1994-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərindəki Daimi Nümayəndəliyində mütəxəssis, baş mütəxəssis-müavin, eləcə də 1994-1996-cı illərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Ümumi şöbəsində Ümumi sektorun müdiri vəzifələrində çalışmış, 1996-cı ildə Ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı Sərəncamla Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İcra Aparatının Ümumi şöbəsinin müdiri təyin edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri Süleyman İsmayilov www.yap.org.az saytına müsahibəsində Ulu öndər Heydər Əliyev ilə bağlı xatirələri və təəssüratlarını bölüşüb, eləcə də Ümummilli liderin ölkəmizə rəhbərliyi dövründə həyata keçirilən siyasətin real nəticələrindən, müasir müstəqil Azərbaycanın inkişafına və tərəqqisinə xidmət edən işlərdən və əldə edilən nailiyyətlərdən bəhs edib.

Süleyman müəllim, 12 dekabr müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu və memarı, xalqımızın və dövlətimizin xilaskarı, Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günüdür. Sizin Ulu öndərin etimad göstərdiyi, Onunla birlikdə çalışmış şəxslərdənsiniz. Ulu öndərlə görüşləriniz xatirələrdə hansı izlər buraxıb?

- Bu il unudulmaz rəhbərin dünyasını dəyişməsindən 15 il keçir və dekabrın 12-də yenə də xalqımız bu böyük şəxsiyyətin 15-ci anım gününü böyük ehtiramla qeyd edəcəkdir.

Heydər Əliyev şəxsiyyətinə bələd olan, Onunla ünsiyyətdə olan elə bir insan yoxdur ki, Ondan nə isə öyrənməsin, nə isə götürməsin və bu gün də atdığı hər bir addıma Onun gözü ilə qiymət verməsin, hər bir faktı Onun prizmasından yanaşmasın. Ulu öndərin insanların qəlbində buraxdığı izlər o qədər dərin ki, onları unutmaq, sadəcə olaraq, mümkün deyildir.

Taleyin qisməti elə gətirib ki, Heydər Əliyevin ikinci dəfə respublika rəhbərliyinə qayıdışından sonrakı illərdə Onunla ünsiyyətdə olmaq, gündəlik fəaliyyətimdə Onun tapşırıqlarını yerinə yetirmək xoşbəxtliyi mənə də nəşib olub. Onunla bütün görüşlərim xatirəmdə silinməz izlər buraxıb və onlar heç vaxt unudula bilməz.

1991-ci ildə Ulu öndər Heydər Əliyev respublikaya qayıdıb Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəhbərlik etməyə başladıqdan sonra Naxçıvanda yaşayan insanlarda öz taleyinə və sabahına bir inam yarandı, çünki Heydər Əliyev artıq onlarla birlikdə idi. Hamı Onun şəxsiyyətinə, təcrübəsinə, bacarığına inanır və Onun, nə olursun, bir xilas yolu tapacağını bildirir.

O dövrdə Naxçıvan, həqiqətən, son dərəcə ağır duruma salınmışdı. Blokada şəraitində olan muxtar respublikanın vəziyyətini həm də özəmənkü ölkə rəhbərliyinin soyuq və qərəzli münasibəti mürəkkəbləşdirirdi. Məhz o çətin dövrdə, 1992-ci ilin fevralında Ulu öndərin təşəbbüsü ilə Bakıda Naxçıvan MR-in Daimi Nümayəndəliyi yaradıldı. O qədər də istiqarlanmayan bu təşəbbüs muxtar respublikanın həyatında böyük hadisəyə çevrildi və onun informasiya blokadasından qurtulmasında böyük rol oynadı.

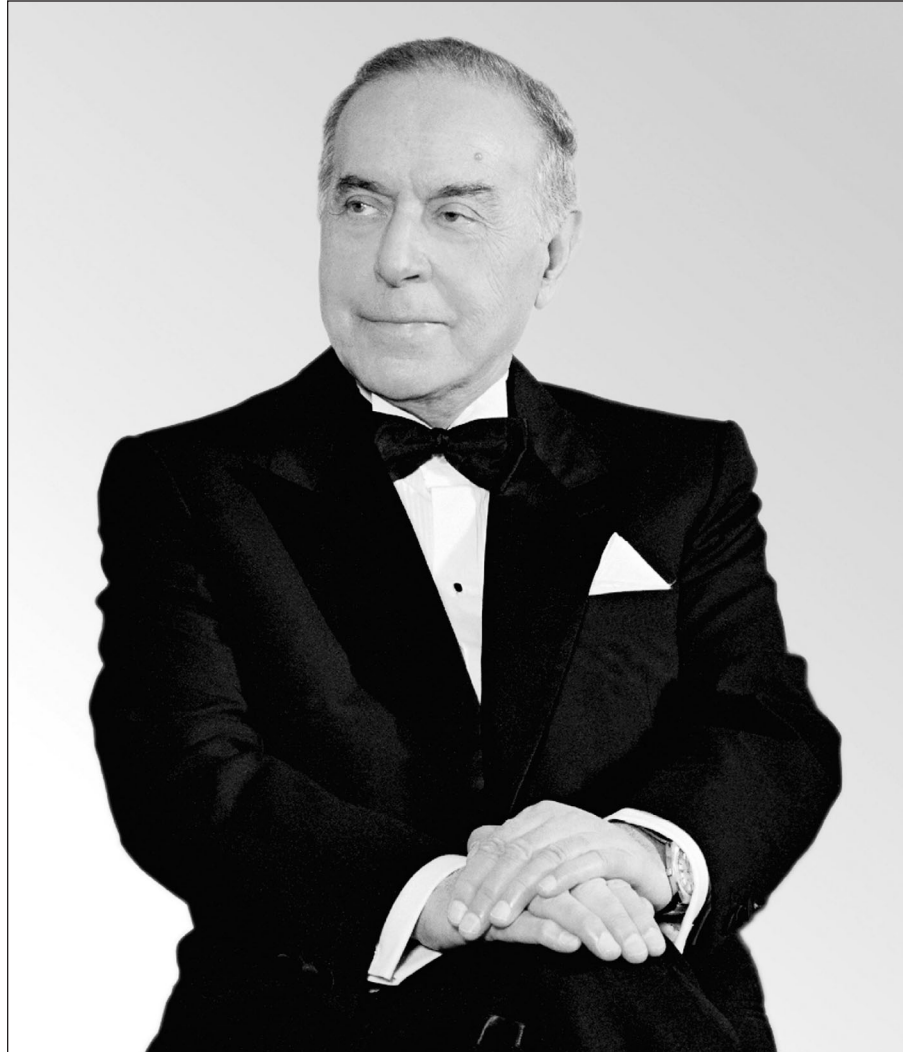
Həmin vaxt Naxçıvan Ali Məclisinin Sədri olan Heydər Əliyevlə görüşərkən mənə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakıdakı Nümayəndəliyində işləməyi tövsiyə edəndə, təbii ki, bu etimada görə çox sevindim. Heydər Əliyev bizə Bakıda muxtar respublikanın bir növ informasiya blokadasından qurtulması üçün görülməli işlərin, bunun üçün müvafiq dövlət qurumları, həmçinin kütləvi informasiya vasitələri ilə əlaqələr qurmağın vacibliyini göstərərək hər bir məsələ barəsində məlumat verməyi tapşırırmışdı. O zaman gördüyümüz işlərin nə dərəcədə vacib olduğunu illər keçdikcə daha yaxından dərk edir və bununla, sözün həqiqi mənasında, qürur duyur, fəxr edir və sevinirəm.

Böyük rəhbər haqqında danışarkən bu gün bir daha Onunla ilk görüşlərimi, ilk söhbətlərimi xatırlayıb, bu insanın nə qədər böyük bir vətənpərvər olduğunu, Azərbaycan üçün həтта canından keçməyə hazır olduğunu, bu Vətəni qorumaq, onu yaşatmaq, ıcaltmaq üçün hər bir fədakarlığa hazır olduğunu, bununla da ətrafındakı hər bir insanı ümumi məqsədlər naminə səfərbər etmək istedadını vurğulamağı özümə borc bilirəm.

Mən burada əvvəlcə o zaman Heydər Əliyevin tövsiyəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakıdakı Nümayəndəliyində işlədiyim günlərdən söz açmaq istədim.

O vaxt respublika Nazirlər Kabinetinin binasında yerləşən Nümayəndəliyin ştatı 13-14 nəfərdən ibarət idi. Çox təəssüf ki, bu Nümayəndəliyə soyuq münasibət bəsləyən respublika rəhbərliyi onun işinə kömək əvəzinə, ancaq maneçilik törədirdi. Nazirlər Kabinetinin binasında bir çox otaqların boş olması baxmayaraq, bizə yuxarı mərtəbədə, ucaq bir guşədə cəmi 2 otaq ayrılmışdı. Onların birində daimi nümayəndənin özü, digər otaqda isə qalan işçilər oturmali idi və əslində, cəmi 5 nəfər işləyə bilirdi. Həmin 5 nəfərin şəraiti dözülməz idi. Balaca kabinetdə cəmi iki masa və iki stul vardı, ona görə əməkdaşlardan biri stul arxasında əyləşəndə, o biri məcbur idi dəhlizdə gözləsin görək nə vaxt yer boşalacaq. Bir sözlə, iş şəraiti o qədər də qıbtə doğuracaq halda deyildi. Biz Nazirlər Kabinetinin yeməxanasında nahar edən vaxt çoxları bizə çəp-çəp baxırdı. Belə vəziyyətdə işləmək çox ağır idi.

Hər şey olurdu. Mənə deyilənə görə, telefonlarımız dinləniliirdi. Pənah Hüseynov baş nazir olanda bizim daim izlənməyimiz, kimin kimlə danışmasına göz qoyulması haqda göstəriş vermişdi. Nazirlər Kabinetinin işçiləri yanımdan keçir, bizimlə salamlamışdılar. Mən elə adamları tanıyırdım ki, vaxtilə Heydər Əliyevlə işləmiş, Onun dəstəyi sayəsində "böyümsüdlər", amma onlar da qorxurdular, yanımdan elə keçirdilər, sanki, biz canlı insanlar deyil, kölgələri idik. Onlar dəhlizdə və ya liftdə təsadüfən bizimlə qarşılaşanda salamlamazdan əvvəl yan-yörələrinə baxırdılar, görsünlər yaxınlıqda kim var. Yeni hökumətdən heç bir köməyimiz yox idi, faktiki olaraq, biz Bakıda da blokadada idik.

Informasiyanı əldə etmək çox çətin idi. 1993-cü il fevral, ya mart ayında mən yenə Naxçıvanda oldum və Heydər Əliyevlə yenidən görüşdüm. Onda O, mənim qarşımda belə bir məsələ qoydu: "Bundan sonra sən Naxçıvanda baş verən hadisələr, mənim keçirdiyim tədbirlər, görüşlər haqqında məlumatlar alacaqsa və onu Bakıdakı mətbuat orqanlarında yayacaqsa". Heydər Əliyev Naxçıvan Ali Məclisinin mətbuat xidmətinə tapşırırdı ki, Özünün bütün görüşləri, danışıqları, Ali Məclisin ən mühüm qərarları haqqında mənə müvafiq məlumatlar və materiallar göndərilməsin təmin etsin. Mən həmin məlumatları Bakıda, respublika KİV-lərində yaymalı idim. O zaman indiki kimi nə internet şəbəkəsi var idi, nə də digər elektron rabitə vasitələri. Hər şey köhnə və bərbad vəziyyətdə olan sovet rabitə sistemi ilə, necə deyirlər, "dədə-baba qaydası ilə" yerinə yetirilirdi. Hər bir məktub, məlumat təyيارə ilə Naxçıvana gedi-b-gələn insanlar vasitəsilə çatdırılırdı. Onda mən xüsusi albom ayırmışdım, Bakıda qəzetlərdə dərc etdirməyə müvəffəq olduğum bütün materialları həmin alboma yığırdım.

Bəzən müəhim materiallar olanda Heydər Əliyev Özü zəng edir, lazımı tapşırıqlarını verir və bizim işimizlə müntəzəm maraqlanırdı. Onun tapşırıqları mənim üçün həm şərəf, həm də böyük məsuliyyət idi. Mən materialları bütün qəzetlərə daşıyırdım, sözün həqiqi mənasında, KİV-lərin "kəndarını dağıdırdım". Dövlət mətbuat orqanları çox vaxt mənim onlara təqdim etdiyim materialları qəbul etmirdilər, bizim xəbərləri dərc etməyə qorxurdular. Mətbuatda Naxçıvan haqqında hansısa bir informasiya çıxması bizim üçün əsl bayrama çevrilirdi.

Yadımdadır, mən Heydər Əliyevin Fransa səfəri ilə görüşü haqqında informasiyanı AZƏRTAC-a apardım, Şamil Şahməmmədovla görüşdüm. O, materialı oxuyub dedi: "Mən bunu dövlət qəzetlərində buraxa bilmərəm". O, menden min dəfə üzr istədi, dedi ki, Heydər Əliyevə böyük hörmət var, amma bunu edə bilməz, "mümkünsə, bunları özəl qəzetlərdə dərc etdirin".

Bizim materiallar əksər hallarda qeyri-hökumət qəzetlərində dərc edilirdi. O vaxtkı "Səs", "Səhər", "Aydınlıq" və başqa qəzetlərdən kəsdiyim parçaları indiyə qədər öz şəxsi arxivimdə saxlayıram. Yadımdadır, mən bütün qəzetləri - həm yerli, həm də Moskvada çıxan qəzetləri alır, Heydər Əliyev haqqında yazılanların hamısını, həтта cəmi bir neçə sətirlik materialları da səliqə ilə kəsib qovluğa yığırdım.

Biz daha çox Naxçıvana iqtisadi yardım göstərilməsini təşkil etməyə çalışırırdıq. Məsələn, yanacaqda dolu sistəmlərin maşınlarla daşınmasını təşkil edir, müxtəlif dövlət təşkilatlarının Naxçıvana kömək göstərmələri üçün bacardığımızı əsirgəmərdik. Naxçıvandan gələn məmurların nazirliklərlə əlaqə yaratmalarına kömək göstərir, nəyəsə nail olurduq. Amma bu, böyük çətinliklə başa gəlirdi. O vaxt Naxçıvana çox qərribə münasibət yaranmışdı, elə bil bu, Azərbaycan ərazisi deyildi və orada baş verən hadisələr Bakıda heç bir maraq doğurmurdu.

O zaman hakimiyyətdə olan adamlar Heydər Əliyevi blokadada saxlamaq, xalqın nəzərində Onun nüfuzunu aşağı salmaq üçün göstəriş verirdilər ki, Naxçıvanla bağlı hər hansı məsələ həll edilməsin, qoy insanlar düşünsünlər ki, guya Onun əlindən heç nə gəlmir, yalnız respublika rəhbərliyi ilə münaqişə yaradır. Yeni Heydər Əliyevin ətrafında süni narazılıq atmosferi yaratmağa çalışırdılar. Bu adamların səylərinə rağmen, xalqın öz lideri ətrafında daha sıx birləşməsi onları əsəbiləşdirirdi.

Ozamankı Azərbaycan rəhbərliyi tərəfindən hamıya ciddi göstəriş verilməmişdi ki, Naxçıvana kömək göstərilməsin. Respublikanın rəhbərləri düşünmürdülər ki, onlar Naxçıvanı, ümumiyyətlə, itirə bilərlər. O zaman ölkəyə intellektual və siyasi səviyyəyə bu cür aşağı olan insanlar rəhbərlik edirdilər.

Sözsüz, onlar bizi hər vasitə ilə təcrid etməyə çalışırdılar. Bir dəfə Pənah Hüseynov bizim otaqlara, sözün həqiqi mənasında, hücum çəkib qışqırdı: "Bunlar nə cür burada otururlar? Casusdurlar, məlumat toplayıb, Naxçıvana ötürürlər". Sonra o, tabeliyyətdə olanlara tərəf çevrilib əmr etdi: "Bunları buradan çıxartmaq barədə fikirləşin". Bəli, bizə münasibət çox sərt idi. Əgər "cəbhəçilər" bir az da qalsaydılar, bizim nümayəndəliyi bağlayacaqdılar.

Biz öz daxili istəyimizlə, səmimi qəlbdən Heydər Əliyevə, Naxçıvana necəsə kömək etmək arzusu ilə işləyirdik. O zaman mən heç fikrimə də gətirməzdim ki, Heydər Əliyev nə vaxtsa Prezident olacaq. İşin mahiyyəti ondan ibarət idi ki, O Özü də bunu istəmədi. Heydər Əliyev yalnız respublika çıxılmaz vəziyyətə düşəndə xalqın tələbi ilə rəhbərliyə qayıtdı.

Bizə yaxşı münasibət bəsləyənlər az da olsa vardı, onlar bizi qəhrəman adlandırdılar. Biz özümüzü qəhrəman saymırdıq, belə hesab edirdik ki, Heydər Əliyevə və blokadada olan Muxtar Respublikaya kömək etmək bizim borcumuzdur.

Bir məsələni qeyd etməliyəm ki, günlər keçdikcə ətrafımızdakı buzlar əriyir, respublikada yaranmış vəziyyət Heydər Əliyevin Bakıya qayıdışının günün, zamanın tələbinə çevirdi. Bunu hamı dərk edir, Azərbaycanın xilasının yalnız Ulu öndərin gelişində olduğunu başa düşürdü.

Bəli, əlaqələrimiz intensivləşmişdi. Çox adam bizdən onların Heydər Əliyevlə görüşünü təşkil etməyimizi xahiş edirdi. Aralarında tanınmış, hörmətli adamlar çox idi. Bu insanlar vəziyyəti görür, ovaxtkı rəhbərliyin ölkəni haraya sürüklədiyini başa düşürdülər. O dövrdə Naxçıvana getmək çətin idi, buna görə də adamlar Heydər Əliyevlə hansı yollarsa əlaqə yaratmaq üçün bizim yanımıza gəlirdilər. Belə müraciətlərin sayı getdikcə artırdı.

Hökumət nümayəndələrinin də bizi münasibəti dəyişdi. Məmurlar tez-tez bizim otaqlara gəlməyə başladılar, onlar Heydər Əliyevin planları ilə səmimi maraqlanırdılar. Həтта bu adamların üzləri də dəyişmişdi. Onların hər biri öz xidmətləri barədə nə isə danışmağa, bu xidmətləri Heydər Əliyevə xatırlatmağa çalışırdı.

Sonrasını özüünüz bilirsiniz: Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə, ovaxtkı rəhbərliyin xahişi ilə gəlib ölkəyə rəhbərlik etdi.

Danışıqlarımıza, söhbətlərimizə əsasən Onun təxminən nə vaxt gələcəyini bildirirdi. Odur ki, Onu aeroportda qarşıladıq, özü də təyyarə trapının yanında. Bu qarşılanma mərasimi bütün təfərrüatı ilə yadımdadır, çox səmimi və yaddaqalan bir tədbir alınmışdı.

Heydər Əliyevin gelişi xalqın ürəyindən idi və bu ümidlər Onun böyük iradəsi, yorulmaz fəaliyyəti və qətiyyəti sayəsində təcridcən reallığa çevrilməyə başladı.

- Ümummilli liderin vətəndaşlarla ünsiyyət saxlamasına, xüsusilə regionlarda və Bakı şəhərində keçirilən ictimai-siyasi tədbirlərdə Ona şəxsən təqdim edilən müraciətlərə yanaşmasına dair, eləcə də sənədlərlə işə göstərdiyi diqqət barədə nə söyləyə bilərsiniz?

- Mən bu böyük şəxsiyyətin rəhbərliyi altında işlədiyim son 10 ildə isə Onun nə qədər həssas, nizam-intizamlı, səliqəli, diqqətli, tələbkər, eyni zamanda, son dərəcə qayğıkeş bir insan olduğunu tam əmin oldum. Mən Prezidentin İcra Aparatının o zaman Ümumi şöbəsinin, indi isə Prezident Administrasiyasının Sənədlərlə və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri olduğuma görə sənədlərlə işə Onun göstərdiyi diqqət və tələbkərlikdən xüsusilə danışmaq istədim. Ulu öndərin bir dövlət xadimi və aparat işinin mahir bilicisi kimi bu sahədə o qədər zəngin təcrübəsi vardı ki, ən xırda detalları belə dərhal tutur, sənədin daxil olan kimi ona çatdırılmasından tutmuş onun necə işlənməsinə qədər hər şeyə diqqət yetirir, baxdıqı, imzaladıqı hər bir sənədin dərhal icraçıya verilməsini tələb edirdi.

Heydər Əliyev Prezidentin İcra Aparatında elə bir qayda qoymuş, elə bir nizam-intizam yaratmış və mənə qəti tapşırırmışdı ki, Onun imzaladığı sənəd İcra Aparatı daxilində 10 dəqiqə, kənar təşkilatlara isə uzaqı yarım saat ərzində çatdırılmalı idi. Həmin vaxt bitən kimi vacib sənədlər barədə dərhal müvafiq şəxslərə zəng vurur, sənədi alıb-almadığını soruşar, Öz tövsiyələrini verər və görülməli tədbirləri müəyyənləşdirirdi. Bunu hamımız bilir, hər kəs bu prinsiplərə ciddi riayət etməyi özünün ən vacib vəzifəsi hesab edirdi.

Digər vacib bir məsələni də mütləq qeyd etməliyəm. Bilirsiniz ki, "Mən fəxr edirəm ki, Azərbaycanlıyam" sözlərinin xüsusi bir qüvvəyə malik olduğunu Heydər Əliyev hələ sovet dövründə, 1978-ci ildə Azərbaycanın yeni Konstitusiyası qəbul edilərkən digər sovet respublikalarından fərqli olaraq Azərbaycan dilini Konstitusiyada dövlət dili kimi təsbit etmişdi. Ulu öndərin Azərbaycan dilinin inkişafı və daha geniş tətbiqi üçün gördüyü tədbirlər müstəqillik illərində daha böyük vüsət aldı. Heydər Əliyevin bu barədə imzaladığı çoxsaylı qanun, Fərman və sərəncamlar Azərbaycan dilinin inkişafında bu gün də böyük rol oynayır və onlar öz əhəmiyyətini heç vaxt itirməyəcəkdir. Ancaq Ulu öndərin Azərbaycan dilinin bu qədər böyük bilicisi olduğunu Onunla təmasda olarkən daha yaxından hiss edirdim.

Bir dəfə hansısa Fərmanda gedən redaktə və çap xarakterli xəta ilə əlaqədar qəzetə düzəliş verilməmişdi. Həmin düzəliş görüb dərhal menden bunun səbəbini soruşmuş, belə faktlar barədə daha geniş məlumat istəmiş və operativ surətdə İcra Aparatının struktur bölmələri rəhbərlərinə tapşırırmışdı ki, Ona imzaya verilən bütün sənədləri mütləq dil və üslub cəhətdən dərinlənə yoxlasınlar və nəzərə alsınlar ki, belə sənədlərdə Ümumi şöbənin də vəzisinin olması vacibdir.

Heydər Əliyevin vətəndaşlarla ünsiyyət saxlamasını, xüsusilə regionlarda və Bakı şəhərində keçirilən ictimai-siyasi tədbirlərdə Ona şəxsən təqdim edilən müraciətlərə xüsusi diqqətlə yanaşmasını da ayrıca qeyd etmək lazımdır. Bunun özü də Ümummilli liderin idarəçilik məktəbini öyrənmək baxımından çox əhəmiyyətlidir. Ulu öndər Ona yaxınlaşmaq istəyən sadə insanlarla ünsiyyətdən çəkinmir, Öz qayğı və problemləri barədə bilavasitə Ona müraciət etmələrinə şərait yaradır, bununla da sanki cəmiyyətin nəbzini tutmağa çalışır və yerlərdə real vəziyyəti təkcə məmurların dilindən deyil, həm də sırayı insanların dilindən eşidir, öyrənirdi. Belə müraciətlərə böyük həssaslıqla yanaşan Heydər Əliyev Ona çatdırılan ərizələri Öz əli ilə nömrələyir, onların siyahısının, baxılması barədə alınmış cavabların nəticələri haqqında məlumatların Ona verilməsini tələb edirdi. Əhali ilə görüşlərində onların müraciətlərini bilavasitə Özü qəbul edir, onları narahat edən problemləri ətraflı öyrənir, hər birinə mümkün olan köməyi əsirgəmir, lazım olan hər şeyi edirdi.

- Ulu öndərin iş üslubunun əsas xüsusiyyətləri ilə bağlı müşahidələriniz və fikirləriniz nədən ibarətdir?

- Ulu öndərin iş üslubu haqqında danışmaq heç də asan deyildir. Bu, böyük müşahidə və qarşılıqlı ünsiyyət şəraitində öyrənilən bir məsələ olduğu üçün mən yalnız zahirı müşahidələrimi bölüşə bilərəm. Onun iş üslubunun əsas cəhətlərindən biri, mənim fikrimcə, verdiyi tapşırıqların icrasını axırədək izləməsi və bu sahədə heç bir guşəyə yol verməməsi, başladığı hər bir işi mütləq sona çatdırmağa nail olması idi. Fenomenal yaddaş sahibi olan Heydər Əliyev heç vaxt verdiyi tapşırıqları, Ona verilən məlumatları unutmur, keçirdiyi toplantı və müşavirələrin, xüsusilə Təhlükəsizlik Şurasının iclaslarının stenogramlarını diqqətlə oxuyur, bəzi hallarda Öz qeyd və təkliflərini bildirirdi.

Bir qayda olaraq, hər bir müşavirə və iclasdan sonra şöbə tərəfindən müvafiq qurumlarla verilmiş tapşırıqlar ümumiləşdirilir, fərdi məktublarla həmin qurumlara göndərilir və konkret müddətlər göstərilməklə cavab tələb olunur, alınmış cavablar barədə Ümummilli liderə vaxtaşırı məlumatlar təqdim olunurdu. Bu məlumatları diqqətlə oxumaqla yanaşı, bəzi vacib məsələlər barədə tapşırıq verilən qurumların rəhbərlərindən və digər kənnalardan əlavə məlumatlar da alırdı. Yəni hamı bilirdi ki, Heydər Əliyev verdiyi heç bir tapşırığı unutmur və Onun diqqətindən heç nə yayınmır.

- Azərbaycan bu gün Ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı dövlətçilik ənənələrinə sadıqlıq, milli mənafehləri hər şeydən üstün tutmaq prinsipləri bugünkü Azərbaycan dövlətinin quruluşunda və möhkəmləndirilməsində əsas rol oynamışdır və həmin prinsiplərə bu gün də ciddi əməl olunur.

İllər, qərinələr, əsrlər ötəcək, Azərbaycan xalqı öz xilaskarını heç vaxt unutmayacaq. Heydər Əliyev ideyalarını uğurla həyata keçirən hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi ilə Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək, soydaşlarımız doğma yurdlarına qayıdacaq, Azərbaycan dövləti daim regionun aparıcı dövləti olaraq qalacaq, xalqımız Heydər Əliyev ideyalarından, Heydər Əliyev dühasından əbədi bəhrələnəcəkdir.

Azərbaycan xalqı Ümummillî lider Heydər Əliyevin xatirəsini daim öz qəlbində yaşadacaq

Milli Məclisin deputatı, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai rayon təşkilatının sədri Hüseynbala Mireləmov www.vap.org.az saytına müsahibə verir:

- Hüseynbala müəllim, dünya tarixinə nəzər saldıqda xalqların və dövlətlərin taleyində lider fenomeninin və liderlik faktorunun çox mühüm yerə malik olduğunu görürük. Bu baxımdan, Azərbaycanın dövlətçilik tarixində lider fenomeninin yeri, o cümlədən bu kontekstdə Ümummillî lider Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısında tarixi əhəmiyyətə malik olan misilsiz xidmətləri barədə nə deyə bilərsiniz?

- Tarixin müxtəlif dövrlərində liderlər ayrı-ayrı millətlərin, xalqların və bəzən bütün bəşəriyyətin tarixində dönüşə səbəb olmuş tarixi şəxsiyyətlər qismində çıxış ediblər. Ümumiyyətlə, liderlik xüsusi istedaddır və o, heç də siyasətin hər bir subyekti deyil. Yalnız müstəqil düşüncəsi, parlaq zəkası olan və kütlənin marağını ifadə edən şəxsiyyət lider ola bilər. Tarix boyu liderlərin müxtəlif xalqların ictimai-siyasi taleyində oynadığı rola, dövlətlərin dünyanın siyasi xəritəsində və beynəlxalq münasibətlər sisteminə də yerli və rəhbərlik təsirinə dair çoxsaylı nümunələr mövcuddur. Bu mənada, Azərbaycanın da siyasi və dövlətçilik tarixində lider fenomeninin, liderlik faktorunun rolu və təsiri istisna deyil.

Azərbaycan xalqının Ümummillî lideri Heydər Əliyev növbəti xalqımız, bütövlükdə türk dünyası üçün əvəzsiz bir fenomendir. Ulu öndər XX əsrin bağrından qopan, Tanrının Azərbaycanı bəxş etdiyi düha, yeni, müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusudur. Dahi şəxsiyyətin ölkəmizin ən yeni tarixində, bütövlükdə Azərbaycanın dövlətçilik tarixində yeri və roluna nəzər salarkən Onun respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrlərdə gördüyü misilsiz işlərini, altına imza atdığı möhtəşəm nailiyyətlərin əhəmiyyətini xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Ulu öndərin 1969-1982-ci illərdə respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrdə Azərbaycanın sıçrayışlı inkişafının, intibah və yüksəlişinin, bütün sahələrdə yer tutmağa başladığı. Bu, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin uzaqgörən, məqsədyönlü siyasətinin real nəticəsi idi. Ulu öndər həmçinin milli təəssübkeşlik və güclü vətənpərvərlik hissləri ilə, azərbaycançılıq ideyası əsasında milli mədəni dəyərlərin qorunması və inkişafına xidmət edən mühüm addımlar atdı, eləcə də respublikamızın inkişafı naminə kədr ha-

zırlığı məsələsinə xüsusi diqqət yetirdi. Yeni Ulu öndərin həmin dövrdə gördüyü genişmiqyaslı işlər dərin məzmunu və böyük əhəmiyyətə malikdir.

Müstəqillik dövründə isə Ümummillî lider Heydər Əliyev Azərbaycanı parçalanmaq, məhv olmaq təhlükəsindən, xaos və anarxiyadan xilas edərək inkişaf yoluna çıxardı. Buna görə də haqlı olaraq Ulu öndər müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, Azərbaycan xalqının Ümummillî lideri adlandırılır. Bilirsiniz ki, müstəqilliyin ilk iki ilində, yeni 1991-1993-cü illərdə Azərbaycanda hər-cəmərcilik hökm sürürdü, bütün sahələrdə getdikcə dərinləşən tənəzzülün fonunda ölkə iflasa düşür olmuşdu. O zaman hakimiyyətdə olan qüvvələr isə xaos və tənəzzülü aradan qaldırmaq gücünə, iradəsinə malik deyildilər. Azərbaycan xalqının yeganə ümidi məhz zəngin dövlətçilik təcrübəsinə malik olan, dövlətimizin mənafeyini hər şeydən üstün tutan dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevə idi. Məhz xalqın təkidli tələbi ilə 1993-cü ildə hakimiyyətə gələn Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində Azərbaycanda sabitlik təmin olundu, inkişafın əsası qoyuldu. Bütün sahələrdə ardıcıl, səmərəli, gələcəyə hesablanmış misilsiz işlər görüldü, Azərbaycanın çoxşaxəli və uğurlu beynəlxalq əlaqələri formalaşdırıldı, respublikamızın iktidarı və çoxtərəfli münasibətləri inkişaf etdirildi, dünya siyasi arenasında mövqeyi möhkəmləndi. Beləliklə, Ümummillî lider Heydər Əliyev güclü-qüdrətli bir məmləkəti - müasir müstəqil Azərbaycanı yenidən qurdu. O, Öz adını əbədiyyətə və Azərbaycan tarixinə xilaskar kimi həkk etdi. Azərbaycan xalqı Ümummillî lider Heydər Əliyevin xatirəsini daim öz qəlbində yaşadacaq.

- Ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinə dair çoxsaylı elmi və bədii-publisistik əsərlər yazılıb. Siz də bu cür əsərlər ərsəyə gətirən şəxslərdən birisiniz. Ümummillî liderin zəngin irsinin təbliği və öyrənilməsinin əhəmiyyəti barədə düşüncələriniz nədən ibarətdir?

- Heydər Əliyev irsi indiki və gələcək nəsillər üçün zəngin mədəni xəzinədir, çünki bu irs özüdə vətənə, xalqa və dövlətə xidmət nümunəsini əks etdirir. Ümumiyyətlə, təkcə Azərbaycanda deyil, xarici ölkələrdə belə diqqətlə öyrənilən Heydər Əliyev idarəçiliyinin möcüzəsi onda idi ki, O, parçalanmaq həddində olan, vətəndaş müharibəsi ilə üz-üzə qalan Azərbaycanda xalqın arzusunda olduğu müstəqil milli dövlətçiliyin əsasını qoydu, onu möhkəmləndirərək əzəmət verdi, ölkəni təhdid edən və təndəz müharibəsinin, qaradaş qırğının qarşısını aldı, sabitliyi təmin etdi, Azərbaycanı tərəqqi yoluna çıxardı.

Bütün bunların fonunda Heydər Əliyev irsinin təbliği və dərinlən öyrənilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir, zəruridir. Ulu öndərin zəngin irsinin geniş miqyasda təbliği və öyrənilməsi üçün çoxsaylı əsərlər yazılıb, müxtəlif dillərə tərcümə olunub. Mənim də Ulu öndər Heydər Əliyev haqqında kitablarım çap olunub. "İşğın izi ilə", "Bir günəş var", "Həqiqət", "Millətin atası" belə əsərlərdəndir. Bundan başqa, Moskvanın "Molodaya qvardiya" nəşriyyatının "Görkəmli adamların həyatı" seriyasından həmmüəllifi olduğum "Heydər Əliyev" trilogiyası çap olunub. Bu kitabı Viktor Andriyannov adlı rus yazıçı ilə birlikdə ərsəyə gətirmişik. Kitabın ilk buraxılışı 2005-ci ildə olub. Kitabın IV nəşri də artıq çapdan çıxıb. Qeyd edim ki, bu kitab dünyanın 47 dilinə tərcümə olunub.

- Müasir müstəqil Azərbaycan Ümummillî lider Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasətin nəticəsində Azərbaycan uğurla inkişaf edir, ölkəmizin beynəlxalq mövqeyi mütəmadi olaraq möhkəmlənir. Azərbaycanın bugünkü və gələcək mənzərəsi necə görünür?

- Ulu öndərin Azərbaycan xalqı qarşısındakı misilsiz xidmətlərindən biri Özündən sonra layiqli varis yetişdirməsidir. Onun layiqli varisi olan Prezident İlham Əliyev yüksək xarizmə və liderlik istedadına malik olan, xalqın, dövlətin mənafeyini hər şeydən üstün tutan şəxsiyyətdir. Ulu öndərin əsasını qoyduğu siyasəti layiqincə və uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə görülen işlər, həyata keçirilən daxili və xarici siyasət kursu Azərbaycanı güclü-qüdrətli dövlətə çevirib, respublikamızın qarşısında yeni inkişaf üföqləri açılıb. Bu gün Azərbaycan xalqı öz dövləti ilə qürur duyur, çünki müstəqil respublikamızın uğurlu bayrağı ən yüksək zirvələrdə dalğalanır, qazanılan nailiyyətlər ölkəmizin öz inkişafını inamla davam etdirməsi təmin edir. Eyni zamanda, Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə söz və nüfuz sahibi olması böyük qürur və iftixar yaradır.

Ümumiyyətlə, Ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli varisi olan cənab İlham Əliyev 2003-cü ildə Azərbaycan xalqının böyük etimadı əsasında Prezident seçildikdən sonra insanları bəyan etdiyi bəşəri məqsəd və dəyərlər ətrafında birləşdirdi, milli maraqlarımızın qorunmasına xidmət edən siyasəti uğurla həyata keçirdi. XXI əsrin ilk onilliyində ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafının yeni hədəflərini müəyyənləşdirən Dövlət proqramları işlənilib hazırlanıb və həyata keçirilməyə başlandı. Gənc müstəqil dövlətin qısa zamanda qazandığı uğurlar, eyni zamanda, beynəlxalq aləmdə yüksək qiymətləndirildi. Azərbaycan böyük bir inkişafa, iqtisadi sıçrayışa nail oldu. İnsan kapitalının keyfiyyətcə yüksək inkişafı təmin edildi, cəmiyyətin yüksək sosial rifahını təmin edən rəqəbatqabiliyyəti yeni sosial-iqtisadi model yaradıldı, bütün sahələrli əhatə edən çoxşaxəli islahatlar müvəffəqiyyətlə reallaşdırıldı.

Bu gün Azərbaycan dinamik inkişafını uğurla davam etdirir, yeni zirvələr fəth edərək tarixi nailiyyətlər qazanır. Respublikamız beynəlxalq miqyasda demokratik, hüquqi və sosial dövlət kimi tanınır. Ümummillî lider Heydər Əliyevin dövlətçilik təcrübəsi və zəngin siyasi irsi əsasında, müasir çağırışlara və realitələrə uyğun olaraq davam etdirilən inkişaf siyasəti Azərbaycanın gələcəyində də parlaq və uğurlu olacağına əminlik yaradır. Hər bir Azərbaycanlının Prezidenti olan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan daim zirvələrdə olacaq, yeni uğurlar qazanaraq öz qüdrətini daha da artıracaq.

Əbədiyaşar Şəxsiyyət

Rəşad MAHMUDOV,
millət vəkili

Ögər məndən yeni Azərbaycan tarixində ən böyük şəxsiyyətlər arasında birini seçməyi xahiş etsəydilər, elə birinci Heydər Əliyevi seçərdim. Ona görə ki, xalqımız və müasir dövlətçiliyimiz öz varlığına görə bu böyük şəxsiyyətə borcludur. Heydər Əliyev mənim üçün başqa səbəblərə görə də nadir bir şəxsiyyət və fəvqəlsandır. O, mənim üçün tükenməz bilik və təcrübə mənbəyidir, Onu heç kimlə müqayisə edə bilmirəm - sadəcə, bunu deyə bilərəm: dünyaya ikinci bir Heydər Əliyev gəlməyəcək...

Tarix hər zaman sübut edir ki, o şəxsiyyət əbədiyaşar ömür qazanır ki, öz nümunəsi ilə xalqı gözəl, necib, fədalı və işıqlı işlərin ardınca apara bilir və bilib. Xalqın bütün arzu və istəkləri, gücü, enerjisi, fikir və düşüncələri də bu cür şəxsiyyətin, parlaq dühənin özündə cəmləşir. Belə şəxsiyyətlər həm tarix üçün, həm də əbədiyyət üçün yaşayır, yaradır, qurur və həyatdan köçürür. Belə şəxsiyyətlər bir də ona görə ölməzlik qazanırlar ki, onların əməllərindən, yaratdıqlarından nəsillər, millətlər, xalqlar bəhrələnir, fayda götürürlər. Onların həyat və fəaliyyətinə baxanda bir daha əmin olursan ki, bu şəxsiyyətlərin ömür səhifələrinin hər birində yeni-yeni üföqlər var, hələ heç kimin görmədiyi, duyulmadığı, anlaya bilmədiyi ənginliklər, yeni-yeni ulduzlar sayır. Onları təzədən kəşf etmək də böyük səadətdir, gözəl duyğudur. Bax, mənim üçün Ulu öndərimiz Heydər Əliyev də məhz belə şəxsiyyətlərdəndir. Onun ömür yolunu öyrəndikcə, gördüyü işlərə dərinlən nüfuz etdikcə anlayırsan ki, bizim nə böyük düşüncəyə sahib, nə böyük öndərimiz olub!

Heydər Əliyev bizim istiqlalımızın bizə ən böyük hədiyyəsi idi. O həm siyasi, həm dövlət xadimi, həm də SSRİ dövründə Sovet İttifaqının ən nüfuzlu və dəyərlili liderlərindən biri idi və Allah Onu məhz ən ağır dövrdə - müstəqilliyimizin başının üstünə qala burulub aldığı bir dövrdə bizə ikinci dəfə göndərdi, Azərbaycan xilas edildi, dövlətçiliyimiz, müstəqilliyimiz xilas edildi. O zamanlar biz yeni dövrün siyasi və inzibati havasını gərginliyi, həm də son dərəcə dramatik vəziyyət alması fonunda Heydər Əliyevin daha bir simasını - təkcə uzaqgörən siyasətçi və dövlət xadimi, böyük şəxsiyyət və insan olmasını deyil, həm də müstəsna şəxsiyyət olaraq öndər, Örnək kimi gördük və tanıdıq. Sovet dövründə baş verən siyasi proseslər, 90-cı illərin əvvəllərindən ayaq götürən qatma-qatışıq, qarlı-qadaqlı, faciəli, sonu belli olmayan hadisələr burulğanı sübut elədi ki, Heydər Əliyevsiz Azərbaycanın sabit və rahat həyata qayıtması mümkün deyil. O hadisələr sübut elədi ki, Heydər Əliyevsiz Azərbaycan dövlətinin yaşaması, müstəqilliyimizin əbədi olması mümkün deyil! Biz bu prosesləri yaşamış və görmüşük! Xalq əsrlər qazan-

dığı mədəni-əxlaqi dəyərləri də itirə bilmədi! Amma Heydər Əliyev buna imkan vermədi. Ulu öndər həm də buna görə əbədiyaşar ömür qazandı.

Ulu öndər adını qazanmaq hər şəxsiyyətə nəsib olmur, amma Heydər Əliyevə nəsib oldu. Mən çox xoşbəxtəm ki, Onunla bir dövrdə yaşamışam, Onun zəngin ömrünün son illərində Onu görmüşəm, Onu yaxından müşahidə etmişəm, canlı olaraq nitqinə, söhbətlərinə qulaq asmışam, Ondan öyrənəmk, bəhrələnmək imkanı əldə etmişəm.

12 dekabr 2003-cü il bizim yeni tariximizin ən kədərli günü və bəlkə də, ən qürurlu günümüz oldu: həmin gün milyonlarla insan öz rəhbərini son mənzilə yola saldı, sevimli liderlərini çiyinlərində Fəxri Xiyabana aparırdı. O, son mənzilə də öndə gedirdi - milyonların önündə. Ona əbədiyaşar ömrü də bu xalq vermişdi, çünki O, bütün həyatı boyu bu xalqın önünə, bu millətin qabağına düşüb onun arzu-istəklərini yerinə yetirmişdi, onu birləşdirməyə çalışmışdı. Xalq "Heydər!" deyirdi, Ulu öndər Heydər Əliyev isə son nəfəsində "Xalq!" demişdi və həmin gün xalq yenə "Heydər!" deyirdi, qəhrəman oğlunu əbədiyyətə yola salırdı. Qürur doğuracaq kədər də bu idi! Hələ dünyanın heç bir ölkəsində belə bir vidadlaşma olmayıb!

Bu gün qürurla demək olar: Azərbaycan tarixinin ən parlaq səhifələrini Heydər Əliyevin yaratdıqları tutur. Azərbaycanın ən yeni tarixində Ulu öndərimizin adı və möhürü əbədi olaraq qalacaq. Buna heç kimin şübhəsi olmasın. Onun yarım əsrdən də çox bir müddət ərzində Azərbaycan, onun dövlətçilik ideallarına xidmət göstərməsi Onu tariximizin ayrılmaz bir parçasına çevirib. Təkcə elə bu fakt kifayətdir ki, Heydər Əliyev şəxsiyyətinin nəhəngliyini, Onun ömür yolunun zənginliyini, tariximizdəki yeri və çəkisini biləsən, qiymətləndirəsən.

Bütün həyatını ölkəmizin çiçəklənməsinə həsr etmiş Ulu öndərimiz səhiyyə sahəsinə - xalqımızın sağlamlıq məsələlərinə də tələyüklü məsələ kimi yanaşıb. O, səhiyyənin cəmiyyət və dövlətin həyatında ən vacib sahə olduğunu deyirdi.

"Səhiyyə bizim üçün, hər bir cəmiyyət və dövlət üçün çox lazımlı, həyatın bütün sahələrini əhatə edən sahədir. Onun üçün zəruri tədbirlər görüldü və gələcəkdə də görülməkdədir". Göründüyü kimi, Ulu öndər həyatımızın digər sahələyri ilə yanaşı, səhiyyə sisteminin də yenidən qurulmasını, yeni tibb müəssisələrinin yaradılmasını, ölkədə sağlamlıq zonaları və istirahət evlərinin tikilməsini, mövcud səhiyyə ocaqlarının profilinin genişləndirilməsini öna çekirdi. Hələ ötən əsrin 70-ci illərində də Azərbaycanın ucaq rayonlarında ixtisaslı həkimlər - kardioloq, onkoloq, ginekoloq, nevropatoloq, sanitar həkim və epidemioloqlar yerli deyildi. İnsanlar müalicə üçün kənddən şəhərə axışdırırdı. Heydər Əliyev hələ o zamanın bu sahəyə diqqət artırmağa başladı, tibb profili ali və orta ixtisas məktəblərinə tələbə qəbulunun sayını artırdı, kənddən gələn abituriyentlər üçün güzəştlər tətbiq etdi. Beləliklə, bu və ya digər tədbirlər bölgələrdə fəaliyyət göstərən səhiyyə müəssisələrində kadr çatışmazlığının aradan qaldırılmasına səbəb oldu... Bu misalları sayını nə qədər desən artırmaq olar.

Müstəqillik dövründə Ulu öndərimiz Azərbaycan səhiyyəsinin inkişafı üçün daha önəmli işlər görmüşdür. Səhiyyə sahəsindəki genişmiqyaslı islahatların həyata keçirilməsi və bugünkü səhiyyəimizin uğurları məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Əminliklə deyə bilərəm ki, bu gün Ulu öndərimizin və Onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin səhiyyə sistemində göstərdikləri xüsusi diqqəti

sayəsində ölkəmizdə tibb elmi, tibb təhsili və bu sistemin digər sahələri yüksək hazırlıqlı milli kadrlarla təmin edilmiş, əhalinin sağlamlığı sahəsində inkişayışlar əldə olunmuşdur. Bütün bunlar Ulu öndərimizin rəhbərliyi ilə görülen ardıcıl, məqsədyönlü, sistemli və kompleks xarakterli tədbirlərin nəticəsində qazanılıb və indi də uğurla davam etdirilir. Ulu öndərimizin bilavasitə rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycanın səhiyyə sisteminə ardıcıl və məqsədyönlü işlər görüldü, islahatlar aparıldı. İlk növbədə səhiyyənin hüquqi-normativ bazasının təkmilləşdirilməsi və dünya standartları səviyyəsinə qaldırılması daim diqqət mərkəzində saxlanılırdı. Bu məqsədlə ölkədə səhiyyənin qanunvericilik bazasını gücləndirən bir sıra qanunlar, o cümlədən "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında", "Qan və onun komponentlərinin donorluğu haqqında", "İnsanın immunçatışmazlığı virusunun törətdiyi xəstəliyin (AIDS) yayılmasının qarşısının alınması haqqında", "Əczaçılıq fəaliyyəti haqqında", "İnsan orqanı və (və ya) toxumalarının transplantasiyası haqqında", "Tibbi şığorta haqqında" və s. qanunlar işlənilib hazırlandı və Milli Məclis tərəfindən qəbul edildi. Azərbaycan ərazisində QİÇS və verəmə xəstəliklərinin yayılmasının qarşısını almaq üçün milli proqramlar işlənilib hazırlandı. Ulu öndərin Azərbaycan səhiyyəsi sahəsində xidmətlərindən danışarkən səhiyyə islahatları proqramının hazırlanması və icrasını xüsusi qeyd etmək olar. Onun "Səhiyyə sahəsində islahatlar üzrə Dövlət Komissiyasının yaradılması haqqında" 13 mart 1998-ci il tarixli Sərəncamı səhiyyənin bütün sahələrini əhatə edən islahatların daha geniş miqyasda və sürətlə aparılması üçün şərait yaratdı. Məhz Onun iradəsi və əzmi sayəsində ölkədə yeni səhiyyə sisteminin qurulması mümkün oldu, maddi-texniki bazası gücləndi. Hazırda qürurla deyə bilərəm ki, Azərbaycan tibb müəssisələri bir çox hallarda dünyanın qabaqcıl tibb ocaqlarından geri qalmır, bəzi hallarda isə onları üstələyir də...

Göründüyü kimi, Ulu öndərimizin əsasını qoyduğu səhiyyə strategiyası bu gün də uğurla davam etdirilir, əhalinin sağlamlığı və sosial rifahı yüksəlir, tibb sahəsində yeni-yeni nanotexnologiyalı, yüksək innovasiyali müalicə-diagnostika müəssisələrinin sayı və yüksəkixtisaslı tibbi personalının xüsusi çəkisi durmadan artır...

Biz xoşbəxtik ki, bəxtimizə Heydər Əliyev kimi müdrik və uzaqgörən lider düşdü və bu gün Onun həyat və fəaliyyəti nəsillərimiz üçün örnəkdir. Hələ bundan sonra gələn neçə nəsillər bu böyük şəxsiyyətin qatıyettilyi, yenilikli, müdrik və uzaqgörən islahat və proqramlarının əsl mahiyyətini daha dolğun açacaqlar. Onun siyasi-iqtisadi və mədəni həyatımızın bütün sahələrindəki islahatları, diplomatiya, etiket, davranış, mədəniyyət, dil, səhiyyə, idman, ədəbiyyat və incəsənət... sahəsindəki dərin bilikləri, özünəməxsus məziyyətləri hələ bundan sonra da öyrənilməlidir.

Mən bir həqiqətə də qəti inanıram: Heydər Əliyevin gördüyü nəhəng işlər, siyasi-iqtisadi və mədəni həyatımızın bütün sahələrindəki islahatlarında və düzgün istiqamətləndirilməsində aparıldığı islahatlar Onun Öndər və Lider kimi təkrarsız şəxsiyyət olmasını sübut edir. O, bütün bir Universitet idi və Onun kimi fitri istedad sahibləri bundan sonra yüz il də dünyaya gələrsələr, Onun zəngin Universitet dünyasına çatma bilməyəcəklər, Onun ömür yolunu yaşaya bilməyəcəklər.

Ulu öndərimizin həyat və fəaliyyəti nə nağıl, nə də əfsanədir - bunlar həqiqətlər və gerçəkliklərdir. Bunlar bizim dünyəmiz, bu günümüz və gələcəyimizin unudulmaz və əbədiyaşar parçalarıdır.

Dmitri Kiselyov: Heydər Əliyev Rusiya ilə Azərbaycan arasında strateji münasibətlərin qurulmasına mühüm töhfə verib

Rusiya-Azərbaycan münasibətləri təkcə Qafqazda deyil, daha geniş regionda da sülh amilidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə "Rossiya seqodnya" beynəlxalq informasiya agentliyinin baş direktoru, Ümumrusiya Dövlət Televiziya və Radioyayımı Şirkətinin baş direktorunun müavini, populyar televiziya aparıcısı Dmitri Kiselyov "Vestnik Kavkaza"nın müxbiri ilə müsahibəsində bildirib.

"Hazırda Rusiya-Azərbaycan münasibətləri təkcə Qafqazda deyil, daha geniş regionda da sülh amilidir. Məsələn, Azərbaycan Rusiya və İran arasında xüsusi vasi-təçji qismində, hətta bizim üçtərəfli layihələrdə tərəfdəş kimi də tam uğurla iştirak edir" - deyə D.Kisel-

yov bildirib.

Rusiyalı jurnalist xüsusi vurğulayıb ki, Azərbaycanın Ümummillî lideri Heydər Əliyev Rusiya ilə Azərbaycan arasında müasir qarşılıqlı faydalı strateji münasibətlərin qurulmasına mühüm töhfə verib. **"Mənə elə gəlir ki, O, əlaqələrin sağ-**

lam bünövrəsini qoyub. Heydər Əliyevin ideyası Rusiya-Azərbaycan-İran münasibətləri üçbucağını qurmaqdan ibarət idi. Bu, olduqca balanslaşdırılmış üçbucaq oldu və onun sayəsində Rusiya-Azərbaycan münasibətləri Xəzər dənizində nizama salma amili oldu" - deyə jurnalist vurğulayıb.

"Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə Öz atasının siyasi xəttini davam etdirir. Azərbaycan olduqca sürətlə inkişaf edir, beynəlxalq arenada özünü inamli hiss edir, ölkə daxilində isə sabit və balanslaşdırılmış cəmiyyət mövcuddur. Hesab edirəm ki, bu, hazırkı iqtidarın böyük xidmətidir" - deyə Dmitri Kiselyov qeyd edib.

Ukraynada Ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsi anılıb

Ümummillî lider Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar Kiyevdə "Heydər Əliyev və Azərbaycan diasporu" mövzusunda konfrans keçirilib. Komitədən qəzetimizə verilən məlumata görə, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə keçirilən konfransda Dövlət Komitəsinin, Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin nümayəndələri, bu ölkədə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarının təmsilçiləri iştirak ediblər. İştirakçılar əvvəlcə Heydər Əliyev adına parkda Ulu öndərin heykəli önünə tərəf çiçəklər düzüb, Ümummillî liderin əziz xatirəsinə ehtiramla yad ediblər.

Konfransda çıxış edən Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin aparat rəhbəri Daşqın Rəcəbli Azərbaycanla Ukrayna arasında iqtisadi, siyasi, elmi və mədəni əlaqələrin möhkəm əsaslar

üzərində qurulmasında Ümummillî lider Heydər Əliyevin misilsiz rolu olduğunu vurğulayıb. O, Ulu öndərin keçdiyi tarixi yoldan danışib. Bildirib ki, o dövrlər hakimiyyət uğrunda mübarizə getdiyi bir zamanda xalqın təkidi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə gələn Heydər Əliyev Azərbaycanı böyük bələlərdən qurtarıb. Ömrünün son gününə qədər dövlətçiliyin inkişafında əməyini əsir-

gəməyib. Azərbaycanda diaspor quruculuğunda Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərinə toxunan D.Rəcəbli qeyd edib ki, Ulu öndər bütün xarici ölkələrə səfəri zamanı mütləq diaspor təşkilatları ilə görüşüb müzakirələr aparardı. Məhz Onun səyləri nəticəsində dünyada güclü Azərbaycan diasporu formalaşmış.

Sonra Heydər Əliyev Fondu tərəfindən hazırlanan "Böyük ömrün anları" adlı

film nümayiş etdirilib. Daha sonra çıxış edən diaspor rəhbərləri Ümummillî lider Heydər Əliyevin Azərbaycan diasporunun inkişafında əvəzsiz rolundan danışdılar. Qeyd edək ki, konfrans çərçivəsində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Ulu öndərin həyat və yaradıcılığında həsr olunan sərgi də nümayiş etdirilib.

MÜŞFİQƏ

Məqalə KİVDF-nin maliyyə dəstəyi ilə “Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi” istiqaməti üzrə həyata keçirilən layihə çərçivəsində hazırlanmışdır

Azərbaycanın regionlarında baramaçılığın möhkəm maddi-texniki bazası yaradılır

Yenidən qurulan Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasında hər il 4 min qutu hibrid ipəkqurdu toxumunun, eyni zamanda, 4 kiloqram superelit və 50 kiloqram elit sinfinə aid ipəkqurdu toxumlarının istehsalı planlaşdırılır

Son illərdə Azərbaycanın regionlarında qədim ənənələrə söykənən baramaçılığın və ipəkçiliyin bərpası kənd təsərrüfatının prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyən edilib. Hayata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər sayəsində respublika üzrə barama istehsalı ilbəil artır. Əgər 2015-ci ildə ölkəmizdə cəmi 236 kiloqram barama istehsal edilmişdisə, cari ildə bu göstərici 500 tondan çox olub. Əlamətdar haldır ki, bölgələrdə baramaçılığa maraq göstərən insanların, ailə təsərrüfatlarının sayı da getdikcə artır. 2018-ci ildə bu sahədə çalışanların sayı ötən ilə müqayisədə iki dəfədən çox artaraq 22 minə çatıb. Beləliklə, insanlar 30-40 gün ərzində çox da böyük əziyyət çəkməyərək yaxşı pul qazanırlar.

Respublikanın bölgələrində baramaçılığın inkişaf perspektivləri isə daha böyükdür. Məlum olduğu kimi, Prezident İlham Əliyevin 27 noyabr 2017-ci il tarixində imzaladığı müvafiq Sərəncamla “Azərbaycan Respublikasında baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı” təsdiqlənib. Dövlət Proqramının icrası nəticəsində 2025-ci ilədək ölkədə yaş barama istehsalı həcminin 6,0 min tona çatdırılması nəzərdə tutulur.

QAX DAMAZLIQ İPƏKÇİLİK STANSİYASI ÖLKƏMİZDƏ İPƏKÇİLİYİN MADDİ-TEKNİKİ BAZASININ YAXŞILAŞDIRILMASI BAXIMINDAN MÜSTƏSNA ƏHƏMİYYƏTƏ MALİKDIR

Əsaslı şəkildə yenidən qurularaq cari il oktyabrın 28-də Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə istifadəyə verilən Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyası fermerlərin barama toxumlarına olan tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsinə əsasən təmin edəcək. Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının əsası 1973-cü ildə qoyulub. Maliyyə çətinliyi səbəbindən stansiya 1998-ci ildən fəaliyyətini dayandırmışdı. Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ildə qəbul etdiyi qərarla stansiya Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki qurumların siyahısına daxil edilib. Prezident İlham Əliyevin ötən il imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Sərəncama uyğun olaraq, Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının bərpası, əlavə istehsal sahələrinin yaradılması və müasir avadanlıqla təchiz olunması məqsədilə Prezidentin əhtiyat fondundan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə 4,5 milyon manat vəsait ayrılıb. Ötən ildən başlayaraq stansiyada əsaslı yenidənqurma işləri həyata keçirilib.

Açılış mərasimində bildirildi ki, stansiyanın ümumi ərazisi 5 hektar, tikinti sahəsi 2 min kvadratmetrdən çoxdur. Stansiyanın ərazisində inzibati bina, hər biri ikimərtəbəli olmaqla laboratoriya və inkubasiya mərkəzi, həmçinin hibrid toxumların istehsalı mərkəzi var. Burada, eyni zamanda, barama qurdu ailələrinin yüksək keyfiyyətli ilkin materialının hazırlanması, çoxaldılması, onların bioloji və texnoloji göstəriciləri

nin yaxşılaşdırılması, barama toxumu zavodlarının və kümpçülərin ipəkqurdu toxumunu sənaye qrenası ilə yerli istehsal hesabına təmin edilməsi nəzərdə tutulub. Stansiyada hər il 2 min ton yaş barama istehsalını təmin edəcək 4 min qutu hibrid ipəkqurdu toxumunun, eyni zamanda, 4 kiloqram superelit və 50 kiloqram elit sinfinə aid ipəkqurdu toxumlarının istehsalı planlaşdırılır.

Stansiyanın ərazisində 3 hektar sahədə Çin texnologiyası əsasında intensiv tipli tut bağları salınıb. Bu müəssisənin istifadəyə verilməsi ölkəmizdə ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması baxımından müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Bununla yanaşı, stansiya yeni iş yerlərinin yaradılmasında da mühüm rol oynayır. Hazırda stansiyada 11 nəfər daimi işlə təmin edilib. Müəssisə tam işə düşdükdən sonra burada 59 nəfər daimi, 150 nəfər isə mövsümi işlərlə təmin olunacaq.

Stansiyada tut yarpağının, qarğıdalı nişastasının, aktivləşdirilmiş mayanın, vitamin qarışığının və mərmer tozunun hazırlanması həyata keçiriləcək. Bu layihə ilboyy barama məhsulu istehsalının 6 min tona çatdırılmasını, toxum istehsalının sürətləndirilməsini, emal müəssisələrinin davamlı fəaliyyətini və kənd əhalisinin daimi işlə təminatını nəzərdə tutur.

REGIONLARDA BARAMAÇILIĞIN GÜCLÜ YEM BAZASI YARADILIR

Regionlarda baramaçılığın yem bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə bu günlərdə Çindən ölkəmizə gətirilən 1 milyon ədəd tut tingindən 70 mininin Şəki rayonu ərazisində ekilməsi nəzərdə tutulur. Tinglelər artıq rayona gətirilib və əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş bölgə əsasında əvəzsiz olaraq təsərrüfatlara, barama istehsalçılarına paylanılıb. Qısa müddətdə bu tinglərdən 34 mininin ekilməsi təmin olunub və ting ekini davam etdirilir.

Bundan əlavə, payız mövsümündə rayon ərazisində Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 130 min ədəd yerli tut tinginin ekilməsi də nəzərdə tutulur. Bu tinglərdən 50 min ədədi artıq rayona gətirilib və kümpçülərə paylanılıb. Tinglelərin 21 min ədədinin ekilməsi təmin olunub və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Bundan əlavə, payız mövsümündə rayon ərazisində Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 130 min ədəd yerli tut tinginin ekilməsi də nəzərdə tutulur. Bu tinglərdən 50 min ədədi artıq rayona gətirilib və kümpçülərə paylanılıb. Tinglelərin 21 min ədədinin ekilməsi təmin olunub və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Məsələn rayonunda keçirilən ağacəkmə kampaniyası çərçivəsində Çin Xalq Respublikasından gətirilmiş 20 min tut tingi ekilib. İki gün ərzində aksiyaya qoşulan Ağciyər Xəstəlikləri və Viləş xəstəxanası, Masallı Rayon Mənzil Kommunal Təsərrüfatı İstehsalat Birliyi, Masallı Dövlət Regional Kollektivi kollektivlərinin, Musaküçə, Mahmudavar, Türköba, Tükle, Hişkədərə, Bədəlan, Qızıla- var, Kolatan, Qodman, Yeyenkəd, Köhnə Alvardı, Təklə, Şərəfə, Həsənlı, Xır-

mandalı, Qızılağac, Yeddioymaq və Şıxlar kəndlərinin sakinləri ekilən ağaclara aqrotexniki qulluq göstərib, onların qorunması üçün mühafizə zolaqları çəkiblər.

Baramaçılığın yem bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə Çindən ölkəmizə gətirilən 1 milyon ədəd tut tingindən 20 min Füzuli rayonuna verilib. Füzuli Rayon İcra Hakimiyyətinin sosial-iqtisadi inkişafın təhlili və proqnozlaşdırılması şöbəsinin bildirdiyinə görə, bölgə əsasında təsərrüfatlara, barama istehsalçılarına əvəzsiz olaraq paylanılan tinglərin ekini artıq başa çatıb. Tut tingləri Çin texnologiyası əsasında ekilib. Sahələrin hazırlanması və əkin işləri mütəxəssislərin nəzarəti altında aparılıb. Bundan əlavə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən verilən 30 min ədəd yerli tut tinginin ekilməsi də həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, baramaçılıq 1970-1980-ci illərdə Füzuli rayonunda ən inkişaf etmiş və gəlirli sahələrdən olub. 1993-cü ildə rayonun işğal olunması ilə tənəzzülə uğrayan baramaçılıq 2016-cı ildə yenidən bərpa edilməyə başlanılıb. Həmin il rayonda 4 ton, 2017-ci ildə 24,3 ton, 2018-ci ildə isə 37,5 ton barama istehsal olunub. İpəkqurdu yem bazasının bərpası məqsədilə 2016-2017-ci illərdə rayon ərazisində 79 min ədəddən çox tut tingi ekilib. Rayon ərazisindəki mövcud və yeni ekilən tut ağacları, əhalinin baramaçılıq sahəsindəki təcrübəsi, həmçinin bu sahənin gəliri olması barama istehsalını artırmağa imkan verir.

Yeni tut bağlarının salınması məqsədilə Zaqatala rayonunun qəsəbə və kəndlərində bələdiyyə və xüsusi mülkiyyətə aid torpaq sahələri ayrılıb. Bu günlərdə Çindən ölkəmizə gətirilən 1 milyon ədəd tut tingindən 70 min Zaqatala rayonunun ərazisində ekiləcək. Artıq bu tinglərdən 45 mininin ekilməsi təmin olunub və ting ekini müştəşkil qayda davam etdirilir.

Bu barədə rayon İcra Hakimiyyətinin məlumatı verilib. Qurumdan bildirilib ki, bundan əlavə, baramaçılığın yem bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə payız mövsümündə rayon ərazisində Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 121 min ədəd yerli tut tingi də ekilib. İlin sonunadək daha 9 min ədəd yerli tingin ekilməsi planlaşdırılır.

Baramaçılığın yem bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə cari ilin payız mövsümündə Balakan rayonunun ərazisində 130 min ədəd yerli cins tut tinginin ekilməsi nəzərdə tutulur. Artıq bu istiqamətdə işlər də başlanılıb və qısa müddətdə rayon ərazisində 25 min ədəd tut tingi ekilib. Bundan başqa, yeni tut bağlarının salınması məqsədilə Çindən ölkəmizə gətirilən 1 milyon ədəd tut tingindən 70 mininin Balakan rayonunda ekilməsi planlaşdırılır.

LƏNKƏRAN PEŞƏ LİSEYİNDƏ “BARAMAÇILIQ” GRUPU AÇILIB

Baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramının icrasına qoşulan Lənkəran Peşə Liseyində ölkəmizin peşə müəssisələri arasında ilk dəfə olaraq bu ilin may-iyun aylarında 170 kiloqram barama tədarük edilib. Peşə təhsili ilə bağlı Strateji Yol Xəritəsinə əsasən, 2018-2019-cu illərdə Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin dəstəyi ilə Lənkəran Peşə Liseyində ilk dəfə olaraq, “Baramaçılıq” qrupu açılıb. İxtisaslı mütəxəssislər tərəfindən bu qruplarda tədris istehsalat işləri davam etdirilir.

Bu sahədə tədris bazasının möhkəmləndirilmək, təhsil alanların praktiki bacarıqlarını artırmaq məqsədilə Azərbaycan hökumətinin dəstəyi ilə Çindən gətirilən tut tinglərinin 3 min Lənkəran Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinə və Lənkəran Peşə Liseyinə verilib.

Artıq liseydə əkin kampaniyasına başlanılıb. Bu iş liseydə fəaliyyət göstərən “Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı üzrə fermer”, “Bitkililik-çay, sitrus” və “Baramaçılıq” qrupları qoşulub.

—Mübariz ABDULLAYEV

Azərbaycanlı gənc fleytaçı Fransada “Qızıl aça” mükafatına layiq görülüb

Fransanın Ecole Normale de Musique de Paris-Alfred-Cortot ali musiqi məktəbinin tələbəsi, azərbaycanlı fleytaçı Ağarəhim Quliyev “Qızıl aça” beynəlxalq musiqi müsabiqəsinin fleyta aləti üzrə “Qızıl aça” mükafatına layiq görülüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 2018-ci ildə Paris, Bolqarıstan, İsrail, Mərakeş, Pekin, Nyu-York, Sankt-Peterburq, Mayami, Martinik, Qvadelupa, Papeete, Numea, La Reünion, Vilnüs, Sürix, Praqada keçirilən “Qızıl aça” beynəlxalq musiqi müsabiqələrinin mükafatlandırma mərasimi ilə-de-France regionunun Le Raincy kommunasında təşkil olunub.

Münsiflər heyətinin tanınmış musiqiçilərdən ibarət olduğu müsabiqədə Paris ali musiqi məktəbinin tələbəsi Ağarəhim Quliyev fleyta aləti üzrə “Qızıl aça” mükafatını qazanıb. O, İtaliya bəstəkarı Pietro Morlaççinin “il pastore svizzero” musiqisini ifa edib.

Qeyd edək ki, Ağarəhim Quliyev Ecole Normale de Musique de Pa-

ris-Alfred-Cortot ali musiqi məktəbinə iki ay əvvəl daxil olub. 2016-cı ildə ölkəmizdə “Multikulturalizm ili” çərçivəsində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində gənc Prezident təqaüdlülərinin konsertində onun uğurlu ifası alqışlarla qarşılanıb.

İstedadlı gənc musiqiçi bir neçə beynəlxalq müsabiqəyə qatılıb. O, Estoniyanın Narva şəhərində “Baltika ulduzları” IV Beynəlxalq musiqi müsabiqəsində ölkəmizi təmsil edib. 2012-ci ildə Bakıda ISESCOnun, Azərbaycan Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi, “Kainat” Gənclik Mərkəzinin təşkilatlığı ilə İslam dünyasının gənc klassik musiqi ifaçılarının birinci beynəlxalq müsabiqəsinin Qran-Pri mükafatına layiq görülüb.

“Bakcell”dən möhtəşəm Yeni il hədiyyəsi: 20 qıqabayta qədər pulsuz internet

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil Internet Proвайderi Bakcell şirkəti qarşıdan gələn Yeni il münasibətilə öz abunəçilərini xüsusi kampaniya ilə sevindirir. Yeni kampaniyanın şərtlərinə əsasən, 1 GB və daha iri həcmli internet paketini əldə edən hər bir Bakcell abunəçisinə eyni həcmdə PULSUZ 4G trafik hədiyyə olunacaq.

5 dekabr 2018-ci il tarixindən 31 yanvar 2019-cu il tarixinə qədər keçiriləcək kampaniya sayəsində abunəçilər 20 qıqabayta qədər PULSUZ 4G internet əldə edə biləcəklər. Kampaniya “Bakcell”in 1 GB-dən 20 GB-dək həcmində olan sərfəli internet paketlərinin geniş çeşidində şamil edilir.

Kampaniyada iştirak edib “Bakcell”dən xüsusi Yeni il hədiyyəsi almaq üçün, abunəçilər sadəcə kampaniya ilə əhatə olunmuş internet paketlərinin birini (1 GB, 1.5 GB, 3

GB, 5 GB, 10 GB, 20 GB) əldə etməlidir. PULSUZ 4G internet trafiki dərhal onların istifadə etdiyi nömrənin balansına yüklənəcək.

Həmçinin qeyd etmək lazımdır ki, kampaniya müddətində Bakcell abunəçiləri yaşadıkları ərəziyə yaxın olan Bakcell Müştəri Xidməti Mərkəzinə və ya “Bakcell”in diler dükanına yaxınlaşıb öz köhnə SIM kartını yeni 4G SIM-kartı ilə PULSUZ dəyişə bilərlər.

Pulsuz internet yalnız Bakcell şirkətinin 4G şəbəkəsində 30 gün ərzində istifadə oluna bilər. Həmin

müddət ərzində abunəçilər ölkənin ən sürətli və ən geniş 4G/LTE şəbəkəsinin üstünlüklərindən yararlanla biləcəklər. Bakcell şirkətinin qurduğu ən müasir 4G şəbəkəsi abunəçilərə öz smartfonlarının ən maraqlı funksiyalarından tam şəkildə istifadə imkanını verir. Bu isə o deməkdir ki, sözügedən texnologiya sağlamlıq və əyləncə proqramlarına anı giriş əldə etmək, HD keyfiyyətində onlayn video izləmək, canlı konsert və idman proqramlarına baxmaq və mürəkkəb yeni nəsil mobil tətbiqetmələrdən istifadə edə bilərlər.

“Bakcell”in 4G şəbəkəsi 1700 baza stansiyası ilə Azərbaycanın 40-dan çox çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatorun abunəçilərinə ən üstün müştəri təcrübəsi təmin edir.

“Bakcell” daha bir iri məşğulluq sərgisinə qatılıb

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi “Bakcell” şirkəti Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondu tərəfindən təşkil olunmuş məşğulluq sərgisində iştirak edib.

Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi və ASAN Xidmətin birgə təşkilatlığı ilə “Beynəlxalq Könüllülər Günü”nə həsr olunmuş “Azərbaycan Könüllülərinin Həmrəylik Festivalı” çərçivəsində keçirilən əmək yarımarsında 70 şirkət iştirak edib. Tədbir iştirakçılarına “Bakcell”in satış və marketing departamentlərində

mövcud olan vakansiya və təcrübə imkanları barədə məlumat verilib. Şirkət nümayəndələri işaxtaranlar və potensial namizədlərlə müsahibələr keçirib.

Özünün genişmiqyaslı korporativ sosial fəaliyyətinə görə seçilən

“Bakcell” şirkəti, Azərbaycan gənclərinin təhsili və peşəkar inkişafını diqqət mərkəzində saxlayır və gənc mütəxəssislərin məşğulluğunun inkişaf etdirilməsinə böyük töhfə verir. Təkcə cari il ərzində şirkət bir sıra iri karyera sərgisində iştirakla yanaşı özünün ənənəvi yay təcrübə proqramını elan edib və gənclərin karyera və təhsilində dəstək məqsədini daşıyan digər layihələr uğurla həyata keçirib.

“Bakcell” şirkəti gənclərin təhsil almasına və karyera qurmasına dəstək göstərmək və beləliklə Azərbaycan gənclərinin parlaq gələcəyinə öz töhfəsini verməyə yönəlmış uğurlu fəaliyyətini davam etdirəcək.

“Nar” Azərbaycanda yaşıl enerji və aqrar texnologiyaların tətbiqini dəstəkləyir

“Nar” Azərbaycanda ilk dəfə “Ag-Tech and Green Energy” mövzusunda keçirilən beynəlxalq foruma dəstək oldu. Məqsəd ölkəmizdə kənd təsərrüfatı sahəsində yeni texnologiyaların tətbiqini dəstəkləməkdir. Qeyd edək ki, forum Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Energetika Nazirliyinin birgə təşkilatlığı ilə baş tutub. “Yaşıl gələcək üçün innovasiyalar” şüarı altında keçirilən beynəlxalq forumun əsas məqsədi Azərbaycanda kənd təsərrüfatı və enerji sahələrinin innovativ inkişafına nail olmaq, müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əlaqələri gücləndirmək, dayanıqlı biznes modeləri və əlaqələr qurmaqdır.

“Azerfon” MMC-nin baş icraçı di-

rektoru Qunnar Panke forumun işini yüksək qiymətləndirib: **“Aqrar və yaşıl enerji texnologiyalarının inkişafına nail olmaq hər bir ölkə üçün əhəmiyyətli və strateji məsələdir. “Nar”ın təqdim etdiyi yüksək keyfiyyətli xidmətlər və həllər bu sahənin inkişafına öz müsbət təsirini göstərəcək. “Nar” Bakıda və regionlarda 4G şəbəkəsini daha da genişləndirməklə, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sahəsində yeni texnologiyaların tətbiqini dəstəkləyir”**.

Forumu dünyanın 15-ə yaxın ölkəsindən 40-dək xarici mütəxəssis qatılıb. Tədbirdə dünyanın müxtəlif ölkələrindən aqrar və yaşıl texnologiyalar

üzrə ixtisaslaşmış ən uğurlu startaplar, şirkət sahibləri, elm xadimləri və tədqiqatçılar, vənçur kapitalistlər, visionmakerlər, ölkəmizdə artıq bu sahələr üzrə sözünü demiş yerli mütəxəssislər iştirak edib. Forumda aqrar innovasiyalar üzrə mütəxəssislər tərəfindən maraqlı çıxışlar olub.

Allah rəhmət eləsin!

Yeni Azərbaycan Partiyası Bərdə rayon təşkilatının kollektivi təşkilatın sədri Fəqət Şadlinskayaaya atası **Nəcəb Abdullayev**in vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.